

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	GMINA OPORÓW
Termin kontroli:	16 września – 31 października 2014 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Wanda Jeziorska – st. inspektor Wioletta Zubowicz – inspektor
Okres objęty kontrolą	2013-I półrocze 2014 rok
Numer i data upoważnienia:	WK -601-2/42/2014 z dnia 8 września 2014 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. nr 112, poz.1198), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Oporów położona jest w północno – wschodniej części powiatu kutnowskiego. Gmina ma charakter rolniczy i stanowi potencjalną bazę surowcową dla przetwórstwa rolno-spożywczego. Na Gminę składają się 32 miejscowości skupione w 24 sołectwach.

Adres siedziby Urzędu Gminy: 99-322 Oporów, Oporów 25.

Liczba ludności w Gminie Oporów na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła: 2 638 osób, w tym kobiety – 1 337, mężczyźni – 1 301.

Liczba osób bezrobotnych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 161 osób: w tym kobiety – 70, mężczyźni – 91.

Numer REGON 000551007 został nadany Urzędowi Gminy Oporów przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 775-10-17-890 został nadany Urzędowi Gminy Oporów decyzją Urzędu Skarbowego w Kutnie.

Numer REGON 611015804 został nadany osobie prawnej Gminie Oporów przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 775-24-07-021 został nadany Gminie Oporów decyzją Urzędu Skarbowego w Kutnie.

Kontrola ma charakter kontroli kompleksowej, obejmującej prowadzenie gospodarki finansowej i udzielanie zamówień publicznych.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

WSKAŹNIKI BUDŻETOWE

1. **Wskaźnik W_{B1}** – udział dochodów bieżących w dochodach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W_{B1}	99,16	92,50	78,32

2. **Wskaźnik W_{B3}** – udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W_{B3}	9,38	10,41	10,03

3. **Wskaźnik W_{B4}** – udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W_{B4}	15,02	13,30	28,27

4. **Wskaźnik W_{B5}** – obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W_{B5}	54,81	54,87	51,32

5. **Wskaźnik W_{B6}** – udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W_{B6}	9,39	10,41	10,95

6. **Wskaźnik W_{B7}** – wskaźnik samofinansowania

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W_{B7}	263,50	149,58	177,49

WSKAŹNIKI NA MIESZKAŃCA

1. **Wskaźnik W_{L1}** – Transfery bieżące na mieszkańca

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{L1}	1.616,28	1.780,95	1.861,50

2. **Wskaźnik W_{L2}** – Nadwyżka operacyjna na mieszkańca

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{L2}	41,69	278,23	361,17

3. **Wskaźnik W_{L3}** – Zobowiązania ogółem na mieszkańca

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{L3}	724,29	691,56	509,44

4. **Wskaźnik W_{L4}** – Zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{L4}	724,29	628,18	509,44

WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ

1. **Wskaźnik W_{Z1}** – Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z1}	31,55	26,83	17,80

2. **Wskaźnik W_{Z2}** – Udział zobowiązań bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z2}	31,55	24,37	17,80

3. **Wskaźnik W_{Z3}** – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z3}	1,87	1,60	0,79

4. **Wskaźnik W_{Z4}** – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z4}	1,87	1,60	0,79

5. **Wskaźnik W_{Z5}** – obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z5}	6,78	5,68	2,65

5. **Wskaźnik W_{Z6}** – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z6}	98,15	88,91	86,70

6. **Wskaźnik W_{Z7}** – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{Z7}	0,00	0,00	0,00

7. **Wskaźnik W_{U1}** – udział zobowiązań wymagalnych wobec KRUS, ZUS, NFZ w dochodach ogółem

wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{U1}	0,00	0,00	0,00

8. **Wskaźnik W_{U2}** – udział zobowiązań wymagalnych wobec KRUS, ZUS, NFZ w zobowiązaniach ogółem

Wskaźnik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
W _{U2}	0,00	0,00	0,00

Wskaźnik WB1

Obrazuje dochody bieżące w dochodach ogółem. W badanym okresie wykazywał on tendencję spadkową, osiągając w 2013 roku poziom 78,32 %.

Wskaźnik WB3

Wskaźnik określa udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem. Jest to stopień, w jakim jednostka mogłaby zaciągnąć nowe zobowiązania w stosunku do osiągniętych dochodów. Im wyższa jest wartość tego wskaźnika tym większe są możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększenia wydatków bieżących. Wskaźnik w badanym okresie nie ulegał znaczącym zmianom, oscylując na poziomie ok 10%.

Wskaźnik WB4

Określa udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Wskaźnik w badanym okresie ulegał zmianom – znaczący wzrost odnotowano w 2013 roku w stosunku do 2011 i 2012 roku.

Wskaźnik WB5

Określa udział wydatków na wynagrodzenia i pochodnych od wynagrodzeń w wydatkach bieżących. Z danych wykazanych w tabeli wynika, że ww. wskaźnik corocznie kształtował się na poziomie ok. 50%.

Wskaźnik WB6

Wskaźnik *WB6* wskazuje udział nadwyżki operacyjnej powiększonej o dochody ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem.

Ujemna wartość wskaźnika wskazuje, że jednostka samorządu terytorialnego nie wypracowuje nadwyżki operacyjnej, a osiągnięte dochody ze sprzedaży majątku nie wystarczają na pokrycie deficytu operacyjnego.

Nadwyżka operacyjna w latach 2011-2013 kształtowała się na stabilnym poziomie ok. 10%. Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi określona jest, jako wynik bieżący, który w przypadku osiągnięcia wartości dodatnich określany jest, jako nadwyżka operacyjna. Nadwyżka operacyjna daje jednostce samorządu terytorialnego możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych, zarówno bezpośrednio, przeznaczając tę kwotę na inwestycje lub pośrednio, spłacając wcześniej zaciągnięte zobowiązania na cele inwestycyjne.

Wskaźnik WB7

Wartość wskaźnika WB7 wskazuje na stopień zdolności jednostki do samofinansowania – finansowania inwestycji środkami własnymi. W kontrolowanej jednostce zaobserwowano znaczny spadek wskaźnika samofinansowania w 2012 roku, liczonego, jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych. W 2013 roku wskaźnik wzrósł i osiągnął poziom 177,49%. Im wyższa jest ta relacja tym mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej w związku z nadmiernymi kosztami obsługi zadłużenia, jednak jego wysoka wartość może również świadczyć o niskim poziomie realizowanych inwestycji w stosunku do własnych możliwości.

Wskaźniki WZ1-2

Dokonując analizy wskaźnika WZ1 stwierdzić można tendencję spadkową udziału zobowiązań ogółem w dochodach ogółem – z poziomu 31,55 % w 2011 roku do poziomu 17,80% w 2013 roku. Wskaźniki WZ1 uwzględnia wszystkie zobowiązania jednostki samorządu terytorialnego.

Wskaźnik WZ3, wskazujący na obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia systematycznie spadał, osiągając w 2013 roku poziom 0,79%.

Wskaźnik WZ6 obrazuje obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia (odsetek i spłaty rat kapitałowych) i wykazywał on tendencję spadkową w

badanym okresie. W związku z tym, że kontrolowana jednostka w latach 2011 – 2013 nie odnotowała zobowiązań wymagalnych, wartość wskaźników WZ7, WU1 i WU2 wyniosła 0.

Wyliczenie wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych - dla 2014 roku.

Wzór:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- R - planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, 00i
- O - planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- D - dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- Db - dochody bieżące,
- Sm - dochody ze sprzedaży majątku,
- Wb - wydatki bieżące,
- n - rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- n-1- rok poprzedzający rok budżetowy,
- n-2- rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- n-3- rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Dane do wyliczenia wskaźnika zadłużenia:

Lp.	Dane	2010 rok (wykonane wykazane w sprawozdaniu rocznym)	2011 rok (wykonane wykazane w sprawozdaniu rocznym)	Planowane na 2012 rok wykazane w sprawozdaniu za III kwartały
1	Dochody budżetowe ogółem	6.240.260,04	6.344.905,63	7.033.986,52
2	Dochody bieżące	5.925.439,04	6.215.469,91	6.826.972,13
3	Dochody ze sprzedaży majątku	5.100,00	90.914,72	15.628,28
4	Wydatki bieżące	6.194.858,18	6.100.226,07	6.528.150,02

Na podstawie uchwały budżetowej na 2013 rok nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2013 rok, planowane spłaty kredytów i pożyczek wynosiły 884.387,31 zł, planowane spłaty odsetek 117.000,00 zł, planowane dochody budżetowe ogółem 7.150.000,00 zł. Relacja planowanych spłat wraz z odsetkami do planowanych dochodów budżetowych na 2013 rok wynosiła 0,1400. Wskaźnik dla poszczególnych lat wynosił: w 2011 roku 0,0325, w 2012 roku 0,1101 i w 2013 roku 0,1306. Średnia arytmetyczna z lat 2011-2013 wynosiła 0,0911.

Relacja planowanych spłat wraz z odsetkami do planowanych dochodów nie przekroczyła średniej arytmetycznej określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wyliczenie wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych - dla 2014 roku.

Dane do wyliczenia wskaźnika zadłużenia:

Lp.	Dane	2011 rok (wykonane wykazane w sprawozdaniu rocznym) (w zł)	2012 rok (wykonane wykazane w sprawozdaniu rocznym) (w zł)	Planowane na 2013 rok wykazane w sprawozdaniu za III kwartały (w zł)
1	Dochody budżetowe ogółem	6.344.905,63	7.073.046,12	7.920.296,29
2	Dochody bieżące	6.215.465,91	6.883.262,17	7.340.681,29
3	Dochody ze sprzedaży majątku	90.914,72	15.628,28	250.000,00
4	Wydatki bieżące	6.100.226,07	6.119.797,68	6.556.240,08

Zgodnie z uchwałą budżetową na 2014 rok nr XXXV/148/2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2014 rok, planowane spłaty kredytów i pożyczek wynosiły 367.346,72 zł, planowane spłaty odsetek 75.000,00 zł, planowane dochody budżetowe ogółem 6.800.000,00 zł. Relacja planowanych spłat wraz z odsetkami do planowanych dochodów budżetowych na 2014 rok wynosiła 0,0651. Wskaźnik dla poszczególnych lat wynosił: w 2011 roku 0,0325, w 2012 roku 0,1101 i w 2013 roku 0,1306. Średnia arytmetyczna z lat 2011-2013 wynosiła 0,0911.

Relacja planowanych spłat wraz z odsetkami do planowanych dochodów nie przekroczyła średniej arytmetycznej określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Z art. 242 ustawy o finansach publicznych z 2009 roku wynika, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6.

Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem ust. 3.

Ustalenia w zakresie przestrzegania art. 242 przedstawia tabela poniżej:

	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	Plan (w zł)			wykonanie (w zł)		
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	6.613.421,37	7.186.846,38	7.937.030,05	6.478.058,19	7.003.336,23	7.720.046,25
Wydatki bieżące	6.348.642,20	6.767.950,27	6.846.323,74	6.100.226,07	6.119.797,68	6.405.913,28
Wynik	264.779,17	418.896,11	1.090.706,31	377.832,12	883.538,55	1.314.132,97

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

W okresie objętym kontrolą funkcję Przewodniczącego Rady Gminy Oporów pełnił:

- JÓZEF KURAS – wybrany przez Radę Gminy Oporów uchwałą nr I/1/10 z dnia 2 grudnia 2010 roku w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Oporów.

Funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Oporów pełnił:

- MARCIN KRAŚKIEWICZ – wybrany przez Radę Gminy Oporów uchwałą nr I/3/10 z dnia 2 grudnia 2010 roku w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Oporów.

Wójt gminy

- ROBERT PAWLIKOWSKI – zgodnie z wystawionym zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Oporowie z dnia 5 grudnia 2010 roku wybrany został w wyborach bezpośrednich przeprowadzonych w dniu 5 grudnia 2010 roku (w kadencji 2010 – 2014 rok).

Skarbnik gminy

- ZUZANNA LIBERADZKA – powołana przez Radę Gminy Oporów uchwałą nr 15/III/90 z dnia 18 lipca 1990 roku w sprawie powołania Skarbnika Gminy Oporów.

Sekretarz gminy

- MAGDALENA LEITGEBER – zatrudniona z dniem 1 września 2013 roku na podstawie umowy o pracę.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Jednostki budżetowe

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie,
- Zespół Szkół w Oporowie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa w Oporowie, Publiczne Gimnazjum w Oporowie i Oddział „0”,
- Zespół Szkół w Szczycie, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa w Szczycie, Publiczne Gimnazjum w Szczycie i Oddział „0”,
- Gminny Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Oporowie.

Instytucje kultury

- Gminna Biblioteka Publiczna w Oporowie.

Każda z jednostek organizacyjnych posiada formę organizacyjno-prawną opisaną w swoim statucie.

Dla instytucji kultury prowadzona jest księga rejestrowa w podziale na cztery działy, co jest zgodne z rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz.U. nr 20, poz.189).

Instytucja kultury otrzymuje dotacje podmiotowe, które są corocznie uchwalane w budżecie Gminy Oporów.

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut Gminy Oporów, ustanowiony przez Radę Gminy Oporów uchwałą nr VI/25/03 z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Oporów. Do niniejszego dokumentu wprowadzono zmiany następującymi uchwałami:

- uchwała nr XII/43/2003 Rady Gminy Oporów z dnia 29 października 2003 roku w sprawie uchwalenia zmian do Statutu Gminy Oporów,
- uchwała nr XV/59/2007 Rady Gminy Oporów z dnia 28 grudnia 2007 roku w sprawie zmian w Statucie Gminy Oporów,
- uchwała nr XVIII/71/2008 Rady Gminy Oporów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie zmiany Statutu Gminy Oporów,
- uchwała nr XXIX/120/2009 rady Gminy Oporów z dnia 4 lutego 2009 roku w sprawie zmiany Statutu Gminy Oporów.

Regulamin organizacyjny urzędu

W okresie objętym kontrolą obowiązywały postanowienia wynikające z Regulaminu Organizacyjnego, określającego zasady funkcjonowania Urzędu Gminy Oporów. Regulamin wprowadzono w życie z dniem 31 grudnia 2009 roku zarządzeniem nr 75/2009 Wójta Gminy Oporów, wraz ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 47/2011 Wójta Gminy Oporów z dnia 30 czerwca 2011 roku.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Gminy Oporów nie określiła zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony. Przedmiotową operację gospodarczą każdorazowo poprzedzała stosowna uchwała organu stanowiącego, zgodnie z art. 18 ust.2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2013 poz. 594).

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Jednostka opracowała i wprowadziła w życie zarządzeniem Wójta Gminy Oporów nr 92/2013 z dnia 3 września 2013 roku „Instrukcję w sprawie postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu”. Funkcję koordynatora do spraw współpracy z Głównym Inspektorem Informacji Finansowej powierzono Sekretarzowi Gminy Oporów.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

W okresie objętym kontrolą tj. w okresie 2013- I połowa 2014 roku w Urzędzie Gminy w Oporowie obowiązywały następujące uregulowania wewnętrzne:

- zarządzenie nr 83/2011 z dnia 27 września 2011 roku w sprawie wprowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Oporów i jednostkach organizacyjnych Gminy;
- zarządzenie nr 128/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacyjnej;
- zarządzenie nr 42 z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Oporów oraz zarządzenie nr 14/2013 z dnia 12 marca 2013 roku zmieniające ww. zarządzenie;
- zarządzenie nr 75/2009 z dnia 31 grudnia 2009 roku w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy. Zmiany wprowadzono zarządzeniem nr 47/2011 z dnia 30 czerwca 2011 roku.

Kontrolę zarządczą w Urzędzie Gminy i jej jednostkach organizacyjnych. Koordynatorem kontroli jest Sekretarz Gminy. Cele kontroli zarządczej określono w § 5 zarządzenia. Kontrola zewnętrzna w jednostkach organizacyjnych i Urzędzie Gminy może być: kompleksowa, problemowa, doraźna i sprawdzająca. Ww. kontrole wykonuje Wójt Gminy oraz Sekretarz i Skarbnik Gminy, kierownicy referatów i pracownicy na podstawie upoważnienia Wójta Gminy, podmioty zewnętrzne, kierownicy jednostek organizacyjnych. W Urzędzie Gminy opracowywany powinien być roczny plan kontroli zatwierdzany przez Wójta Gminy. Kontrolującym nie przedłożono planu kontroli na 2013 i 2014 rok. Elementem kontroli zarządczej jest kontrola finansowa. Zasady jej przeprowadzenia uregulowano w § 18- § 24 zarządzenia nr 83/2011 z 2011 roku.

W instrukcji obiegu dokumentów księgowych uregulowano zasady kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej dokumentów księgowych. Zadania i kompetencje Referatu Finansowego i Budżetu uregulowano w rozdziale IV. pkt 3 regulaminu organizacyjnego. W załączniku nr 1 do regulaminu określono podział zadań i kompetencji pomiędzy kierownictwem Urzędu.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, głównym księgowym - skarbnikiem jest pracownik, któremu kierownik powierzył obowiązki i odpowiedzialność w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki; wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi; dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Z akt osobowych Zuzanny Liberadzka - Skarbnika Gminy wynika, iż spełnia ona wymogi określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 roku - art. 54 ust. 2. (...) ¹.

Stwierdzono, że Wójt Gminy nie powierzył Skarbnikowi na piśmie obowiązków i odpowiedzialności w zakresie określonym w ww. przepisie.

Zasada pisemności przy powierzaniu odpowiedzialności wynika również z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z cytowanym przepisem, kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę powinno być stwierdzone w formie pisemnej. W przypadku, gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu. W dniu 30 września 2014 roku kontrolującym przedłożono pismo o

¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

powierzeniu Skarbnikowi Gminy obowiązków i odpowiedzialności z zakresu gospodarki finansowej podpisane przez Wójta Gminy.

W wyniku porównania zadań określonych dla pracowników Referatu Finansowego i Budżetu wynikających z rozdziału § 13 pkt 3 regulaminu organizacyjnego oraz zadań wynikających z zakresów czynności dla pracowników z tego referatu stwierdzono, że są one spójne. Na podstawie zapisów w zakresach czynności pracowników ww. referatu stwierdzono, że u wszystkich osób ustalono zastępstwa w przypadku nieobecności poszczególnych pracowników.

Test dotyczący wewnętrznych procedur kontrolnych stanowi załącznik nr 1 do protokołu kontroli.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych na przełomie 2010 i 2011 roku, na podstawie upoważnienia Prezesa RIO w Łodzi nr WK 601-1/45/2010 z dnia 12 października 2010 roku. Przedmiotową kontrolą objęto lata 2008 -2009.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2013 - 2014

Lp.	Instytucja przeprowadzająca kontrole	Tematyka kontroli	Czas trwania czynności kontrolnych
ROK 2013			
1	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	Utrzymanie czystości i porządku w gminach województwa łódzkiego	25.09 - 29.10.2013 roku
2	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	Kontrola wniosku nr 131535W oraz realizacji zadania nr 126/EE/D/2013	22.11.2013 roku
ROK 2014			
1	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	Kontrola realizacji zadania wg umowy nr 716/OA/2013	9.01.2014 roku
2	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	Kontrola realizacji zadań objętych umowami o nr 331/EE/D/2013 i 346/EE/D/2013	14.03.2014 roku
3	Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi	Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku	28.08 – 29.08.2014 roku

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Rachunki bankowe

Salda rachunków bankowych na dzień 31 grudnia 2013 roku

Lp.	Nazwa rachunku	Nazwa banku prowadzącego rachunek	Numer konta księgowego	Saldo w zł
-----	----------------	-----------------------------------	------------------------	------------

1.	Rachunek bieżący budżetu	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn 133	524.228,98
2.	Rachunek bieżący budżetu/ POKL	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn 133/8	0,00
3.	Rachunek ZFŚŚ	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn135 Ma851	77.804,00
4.	Rachunek na kaucje gwarancyjne	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn 139 Ma 240/0	37.288,52
5.	Rachunek na wadia, depozyty	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn 139 Ma 240/1	394,80
6.	Rachunek na Fundusz Alimentacyjny i Zaliczki Alimentacyjne	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn 139 Ma 240/2	30,00
7.	Rachunek na środki z Funduszu Pracy /pracownicy młodociani/	Bank Spółdzielczy "wspólna Praca", w Kutnie Oddział w Oporowie	Wn 139 Ma 240/4	0,00

Salda kont wykazane powyżej są zgodne z zestawieniem obrotów i sald kont 133 (organ) oraz kont 130, 135, 139 (jednostka) za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku i saldem środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych) – 2013 – I połowa 2014 roku

Lp.	Oznaczenie zobowiązania (kredyt, pożyczka)	Kwota (w zł)	Przeznaczenie	Wysokość planowanego deficytu na dzień zawarcia umowy (w zł)	Wysokość planowanego deficytu na dzień podjęcia zarządzenia (w zł)	Zarządzenie Wójta Gminy/uchwała Rady Gminy
1.	Pożyczka - umowa Nr 716/OA/PD/2013 z dnia 19.12.2013 r. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Oporów	22.427,00	Na pokrycie deficytu budżetowego 2013 r.	D 8.156.771,95 w 8.186.771,95 =30.000,00	D 8.156.771,95 w 8.186.771,95 =30.000,00	Zarządzenie Nr 135/2013 Wójta Gminy Oporów z dnia 10.12.2013 r.

Z uchwały nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku wynikało, że limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek ustalono następująco (§ 12 uchwały budżetowej):

- na pokrycie występującego w trakcie roku przejściowego deficytu budżetu ustalono w wysokości 65.000,00 zł;
- na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 400.000,00 zł.

Zmiany wprowadzono następującymi uchwałami:

- nr XXX/132/2013 z dnia 7 sierpnia 2013 roku;
- nr XXXIII/141/2013 z dnia 25 listopada 2013 roku.

Upoważnienie dla Wójta Gminy w zakresie wykonania budżetu ustalono w następujących wysokościach (§ 19 uchwały budżetowej):

- na pokrycie występującego w trakcie roku przejściowego deficytu budżetu ustalono w wysokości 50.000,00 zł;

– na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 350.000,00 zł.
Ostateczny limit zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów ustalono w następujących wysokościach (zgodnie z uchwałą nr XXX/132/2013 z dnia 7 sierpnia 2013 roku):

- na sfinansowanie przejściowego deficytu w wysokości 85.000,00 zł;
- na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 650.000,00 zł;
- na sfinansowanie planowanego deficytu, w wysokości 35.000,00 zł.

Upoważnienie dla Wójta Gminy w zakresie wykonania budżetu ustalono ostatecznie w następujący sposób (uchwała nr XXXIII/141/2013 z dnia 25 listopada 2013 roku):

- na pokrycie występującego w trakcie roku przejściowego deficytu budżetu ustalono w wysokości 50.000,00 zł;
- na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 350.000,00 zł;
- na planowany deficyt budżetu (bez określenia kwoty).

Zgodnie z uchwałą nr III/427/2013 z dnia 13 grudnia 2013 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydał pozytywną opinię o możliwości spłaty pożyczki długoterminowej.

Kwota 22.427,00 zł wpłynęła w dniu 31 grudnia 2013 roku. W I połowie 2014 roku jednostka nie zaciągała kredytów i pożyczek na pokrycie planowanego deficytu.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych) – 2013 – I połowa 2014 roku

W 2013 roku Gmina Oporów zaciągnęła kredyt długoterminowy na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, który wynikał z umowy nr 19102033520000119600501718 z dnia 13 grudnia 2013 roku o kredyt w rachunku kredytowym. Umowę zawarto pomiędzy Powszechną Kasą Oszczędnościową Bank Polski SA w Warszawie a Gminą Oporów reprezentowaną przez Wójta Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Bank udzielił kredytu w wysokości 350.000,00 zł na okres od 16 grudnia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku. Wykorzystanie kredytu następowało w formie bezgotówkowej poprzez realizację dyspozycji kredytobiorcy w ciężar rachunku kredytowego.

Wójt Gminy w dniu 4 grudnia 2013 roku podjął zarządzenie nr 130/2013 w sprawie zaciągnięcia długoterminowego kredytu na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w wysokości 350.000,00 zł.

Upoważnienie dla Wójta Gminy do zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu wynikało z:

- uchwały Rady Gminy nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2013 rok. Upoważnienie określono do kwoty 350.000,00 zł - § 19 ust. 3.

Zaciągnięte zobowiązanie mieściło się w limicie ustalonym przez Radę Gminy. Kwota 350.000,00 zł wpłynęła na konto jednostki w dniu 16 grudnia 2013 roku. Zgodnie z uchwałą nr III/420/2013 z dnia 12 grudnia 2013 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydał pozytywną opinię o możliwości spłaty kredytu długoterminowego.

W I półroczu 2014 roku jednostka nie zaciągała kredytów i pożyczek na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Jednostka w okresie 2013-I półroczu 2014 nie zaciągała pożyczek i kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu. *Oświadczenie Skarbnika Gminy w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 2 protokołu kontroli.*

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

Jednostka w okresie 2013-I półroczu 2014 nie zaciągała pożyczek i kredytów na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. *Oświadczenie Skarbnika Gminy w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 3 protokołu kontroli.*

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2013 – I półrocze 2014 rok

W okresie 2013-I półrocze 2014 jednostka nie udzielała poręczeń i gwarancji. *Oświadczenie Skarbnika Gminy w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 4 protokołu kontroli.*

Wyemitowane papiery wartościowe

W 2013-I półrocze 2014 roku jednostka nie wyemitowała papierów wartościowych. *Oświadczenie Skarbnika Gminy w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.*

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

W 2013 – I półroczu 2014 roku jednostka nie posiadała udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego oraz nie wносиła aportów rzeczowych.

Oświadczenie Skarbnika Gminy w przedmiotowej sprawie stanowi załącznik nr 6 protokołu kontroli.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2013 rok

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do dnia 31 marca 2013 roku:

- kredyty i pożyczki wynosiły – 1.400.155,86 zł, w tym długoterminowe 1.400.155,86 zł,
- zobowiązania wymagalne wynosiły – 0,00 zł,
- poręczenia i gwarancje wynosiły -0,00 zł,
- pożyczki i kredyty na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych – środki z budżetu państwa – 0,00 zł,

Wg sprawozdania Rb-27 S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 marca 2013 roku:

- planowane dochody wynosiły –7.312.886,00 zł,
- wykonane dochody wynosiły – 2.145.268,31 zł.

Wskaźnik zadłużenia na dzień 31 marca 2013 roku wynosił 19,15 % planowanych dochodów.

Stan zadłużenia wykazany w sprawozdaniu zgodny był z saldem konta 134 i 260 na dzień 31 marca 2013 roku.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2013 roku:

- kredyty i pożyczki wynosiły – 1.216.584,46 zł, w tym długoterminowe 1.216.584,46 zł,
- zobowiązania wymagalne wynosiły – 0,00 zł,
- pożyczki i kredyty na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych – 0,00 zł.

Wg sprawozdania Rb-27 S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2013 roku;

- planowane dochody wynosiły – 7.607.439,29 zł,
- wykonane dochody wynosiły – 4.152.609,86 zł.

Wskaźnik zadłużenia na dzień 30 czerwca 2013 roku wynosił 16 % planowanych dochodów.

Stan zadłużenia wykazany w sprawozdaniu zgodny był z saldem konta 134 i 260 na dzień 30 czerwca 2013 roku.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do dnia 30 września 2013 roku:

- kredyty i pożyczki wynosiły 1.121.704,16 zł, w tym długoterminowe 1.121.704,16 zł,
- zobowiązania wymagalne wynosiły – 0,00 zł,
- poręczenia i gwarancje wynosiły – 0,00 zł,
- pożyczki i kredyty na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych-środki z budżetu państwa – 0,00 zł.

Wg sprawozdania Rb-27 S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 30 września 2013 roku:

- planowane dochody wynosiły – 7.920.296,29 zł,
- wykonane dochody wynosiły – 5.839.785,51 zł.

Wskaźnik zadłużenia na dzień 30 września 2013 roku wynosił 14,2% planowanych dochodów.

Stan zadłużenia wykazany w sprawozdaniu zgodny był z saldem konta 134 i 260 na dzień 30 września 2013 roku.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku (korekta nr 1 sporządzona w dniu 26 marca 2014 roku):

- kredyty i pożyczki wynosiły 1.385.679,45 zł, w tym długoterminowe 1.385.679,45 zł,
- zobowiązania wymagalne wynosiły –0,00 zł,
- poręczenia i gwarancje wynosiły – 0,00 zł,
- pożyczki i kredyty na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt ustawy o finansach publicznych – (dane uzupełniające „C” w sprawozdaniu) – 0,00 zł,

Wg sprawozdania Rb-27 S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku;

- planowane dochody wynosiły – 8.210.379,95 zł,
- wykonane dochody wynosiły – 7.785.150,82 zł.

Wskaźnik zadłużenia na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosił 17,8% wykonanych dochodów.

Art. 170 ust. 1 ww. ustawy stanowił, że łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym. Z ustępu 2 tego artykułu wynika, że w trakcie roku budżetowego łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 60 % planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki. Zgodnie z ust. 3. tego artykułu ograniczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciąganych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3. Z ust. 4 wynika, że przepisu ust. 3 nie stosuje się po zakończeniu programu, projektu lub zadania realizowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz otrzymaniu refundacji dokonanych wydatków.

Splata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek – 2013 rok

Planowane oraz wykonane kwoty spłat rat kredytów i pożyczek oraz odsetek od rat przedstawia tabela *stanowiąca załącznik nr 7 protokołu kontroli*.

W wyniku analizy wysokości i terminowości spłat rat kredytów stwierdzono, że dokonano ich zgodnie z zapisami umownymi. Ewidencja księgową spłat kredytów Wn 134 Ma 133, spłat rat pożyczek Wn 260 i Ma 133. Kwota dokonanych spłat w 2013 roku zgodna jest z obrotami na koncie 134 i 260 - strona Wn.

Art. 169. ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych stanowił, że łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek nie może przekraczać 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego. Ustęp 3 tego artykułu przewiduje, że ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się do: emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3, poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego z wykorzystaniem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb- NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku wykonane rozchody wynosiły 884.387,31 zł, z tego spłaty pożyczek i kredytów 884.387,31 zł, z tego 173.912,50 zł rozchody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb 27 S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku, planowane dochody po zmianach wynosiły 8.210.379,95 zł, wykonane dochody stanowiły kwotę 7.785.150,82 zł.

Wysokość zapłaconych odsetek od pożyczek i kredytów w 2013 roku wynosiła 59.786,87 zł (zgodnie z § 8110 w rozdziale 75702 sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku i ewidencja na koncie 751). Wskaźnik dokonanych rozchodów budżetowych wraz z odsetkami w stosunku do planowanych dochodów wynosił na dzień 31 grudnia 2013 roku 9,38%, do wykonanych dochodów 9,89%.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

8. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Zasady prowadzenia rachunkowości określił Wójt Gminy w zarządzeniu nr 156/2006 z dnia 9 października 2006 roku w sprawie wprowadzenia zasad (politykę) rachunkowości, zmienionym zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku, nr 102/2013 z dnia 30 września 2013 roku, nr 144/2013 dnia 31 grudnia 2013 roku, nr 145/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku.

Aktualnie obowiązująca dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości;
- określała rok obrotowy, którym był rok budżetowy trwający od 1 stycznia do 31 grudnia, podzielony na okresy sprawozdawcze - okresem sprawozdawczym określono miesiąc;
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego;
- zawierała opis ksiąg rachunkowych: dziennik, konta księgi głównej, konta ksiąg pomocniczych, zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawienie kont ksiąg pomocniczych, wykaz składników aktywów i pasywów (inventarz);
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla budżetu Gminy;
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont jednostki budżetowej - Urzędu Gminy;
- **nie opisywała w pełni systemu przetwarzania danych – nie zawierała opisu funkcjonowania programu „Płace”, „Kadry”, „Płatnik”, „Podatki”, „Woda”, wersji oprogramowania programu „Budżet”, daty rozpoczęcia eksploatacji ww. programów;**
- **w wykazie ksiąg rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera nie określała wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych;**
- zawierała opis zasad ochrony i metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu przetwarzania danych komputerowych.

Analiza wyżej wymienionej dokumentacji wykazała, że dokumentacja opisująca zasady rachunkowości, nie odpowiadała w pełni wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

9. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Księgi rachunkowe prowadzone są techniką komputerową oraz ręcznie i obejmują zbiory zapisów księgowych tworząc:

- dziennik zawierający chronologiczne ujęcie zdarzeń występujących w danym okresie sprawozdawczym;
- konta księgi głównej (ewidencja syntetyczna), w której obowiązuje ujęcie każdej operacji zgodnie z zasadą podwójnego zapisu w kolejności chronologicznej zgodnie z zasadą memoriałową, powiązane z zapisami w dzienniku;

- konta ksiąg pomocniczych (ewidencja analityczna), które stanowią uzupełnienie zapisów kont księgi głównej;
- zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych;
- inwentarz – zarządzenie nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku.

Kontrolujące stwierdziły prowadzenie wspólnego dziennika budżetu i jednostki dla zdarzeń gospodarczych podlegających ewidencji bilansowej, co stanowiło naruszenie art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że zapisów w ewidencji należy dokonywać w odrębnych urządzeniach mając na uwadze zasady prowadzenia dziennika określone w cytowanym przepisie.

W okresie 2013-I półrocze 2014 roku nie sporządzano zestawień sald kont ksiąg pomocniczych, co stanowiło naruszenie art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z cytowanym przepisem, co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych,

Ponadto stwierdzono, że księga główna prowadzona była oddzielnie dla budżetu Gminy (organu) i dla Urzędu Gminy.

Kontrolujące stwierdziły, że do końca 2013 roku ewidencja księgową Urzędu Gminy oraz GOPS prowadzona była przez pracownika Urzędu Gminy – Skarbnika Gminy- we wspólnych urządzeniach księgowych bez analitycznego wyodrębnienia dochodów i wydatków tych jednostek. Dowody księgowe zatwierdzał Wójt Gminy i Skarbnik Gminy pełniący funkcję głównego księgowego tych jednostek. Przyjęty sposób ewidencji księgowej Urzędu Gminy oraz GOPS naruszał przepisy ustawy o rachunkowości, tj. art. 2 ust. 1 pkt 4, art. 4 ust. 1, art. 8 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 lit.a ustawy o rachunkowości. Zgodnie z cytowanymi przepisami ustawa ma zastosowanie do poszczególnych jednostek i powinny one prowadzić odrębną księgowość na zasadach określonych w tej ustawie. Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację finansową i majątkową oraz wynik finansowy, zapewniając wyodrębnienie wszelkich zdarzeń istotnych do oceny oraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego. Ponadto z art. 11 ust. 1 ww. ustawy wynika obowiązek prowadzenia ksiąg przez jednostkę.

Obowiązek prowadzenia ewidencji księgowej we własnym zakresie wynika również z art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym „głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki”. Powyższe oznacza, że przypisane ustawą obowiązki głównego księgowego nie mogą być powierzone osobie, z którą kierownik nie jest związany stosunkiem nadrzędności służbowej. Ewidencji księgowej nie może prowadzić pracownik innej jednostki.

Ustalono, że w urządzeniach księgowych poszczególne zdarzenia gospodarcze i finansowe księgowane są na podstawie wyciągów bankowych (obejmujących dowody potwierdzające obroty na rachunku bankowym, np. faktury i rachunki), raportów kasowych (obejmujących dowody księgowe potwierdzające obrót gotówkowy w kasie Urzędu). Ewidencja księgową zarówno dochodów jak i wydatków budżetowych prowadzona jest z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku, skontrolowano na podstawie analizy następujących pozycji księgowych z miesiąca lutego 2013 roku (od dnia 1 lutego 2014 roku):

- wyciąg bankowy nr 22 z dnia 3 lutego 2014 roku – **pozycja dziennika 556-573**– 18 operacji księgowych – wpływ podatku od nieruchomości Wn 133 Ma 901 na 1.008,00 zł, pobrane odsetki Wn 133 i Ma 901, opłaty za gospodarowanie odpadami

Wn 133 i Ma 901 Wn na łączną kwotę 613,00 zł, wpływy za koszty upomnień Wn 133 i Ma 901 na łączną kwotę 26,40 zł, wpływy za opłatę za sprzedaż napojów alkoholowych Wn 133 i Ma 901 na kwotę 350,00 zł, , wpływ za koszty upomnienia 8,80 zł, wpływy za czynsze na łączną kwotę 81,90 zł Wn 133 i 901, wpływy z odsetek od nieterminowej wpłat czynszu 2,00 zł Wn 133 Ma 901, wpływ z tytułu opłaty za zużycie wody na kwotę 110,20 zł Wn 133 i Ma 901 koszty upomnienie z tytułu nieterminowej wpłaty opłaty za zużycie wody 5,65 zł Wn 133 i ma 901, odsetki od nieterminowej wpłaty za zużycie wody na kwotę 1,20 zł Wn 133 i Ma 901, wpływ dotacji z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Wn 133 i Ma 901 na kwotę 27.358,00 zł, przekazanie środków dla Gminnego Zespołu Obsługi Placówek oświatowych na kwotę 70,000,00 zł Wn 223 Ma 133, wydatki poniesione w organie Wn 902 i ma 133, dochody poniesione w jednostce Wn 130 i Ma 221, przypis dochodów w jednostce Wn 221 i Ma 720;

- zapłata faktury nr 2/2014 z dnia 16 stycznia 2014 roku za usługę wodnokanalizacyjną na kwotę 1.350,00 zł (data wpływu 22 stycznia 2014 roku), numer dokumentu 126, Wn 402 i Ma 130 - **pozycja dziennika 574**, 1 operacja księgową;
- zapłata faktury nr 1/2014 z dnia 13 stycznia 2014 roku za usługę wodnokanalizacyjną na kwotę 1.280,00 zł (data wpływu 22 stycznia 2014 roku), numer dokumentu 127, Wn 402 i Ma 130 - **pozycja dziennika 575**, 1 operacja księgową;
- zapłata faktury nr 0211/2014 z dnia 1/2014 z dnia 121 stycznia 2014 roku za druki administracyjne na kwotę 449,06 zł (data wpływu 22 stycznia 2014 roku), numer dokumentu 128, Wn 40 i Ma 130 - **pozycja dziennika 576**, 1 operacja księgową;
- zapłata za fakturę nr 712014 z dnia 13 stycznia 2014 roku za druki administracyjne na kwotę 650,98 zł (data wpływu 23 stycznia 2014 roku), numer dokumentu 129, Wn 401 Ma 130, **pozycja dziennika 577**, 1 operacja księgową;
- zapłata faktury nr FV/9/01/2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku za tabliczkę informacyjną na kwotę 36,90 zł (data wpływu 22 stycznia 2014 roku), numer dokumentu 130, Wn 401 i Ma 130 - **pozycja dziennika 578**, 1 operacja księgową.

Ustalenia przedstawia tabela poniżej:

	Tezy	TAK	NIE	PRÓBA	IŁOŚĆ BŁĘDÓW
1	Czy podstawą zapisów księgowych były dokumenty spełniające wymogi dotyczące dowodu źródłowego określone przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (art.21 i art.22 ustawy).		x	23	5
2	Czy dowody księgowe będące podstawą zapisów księgowych zostały poddane kontroli pod względem merytorycznym , zgodnie z obowiązującymi w jednostce procedurami kontroli finansowej.	x		23	
3	Czy zapisy księgowe spełniały wymogi określone w art.23 ust.1 i 2 ustawy o rachunkowości.	x		23	
4	Czy zapisy w ewidencji księgowej (dziennik – konto księgi głównej) były powiązane ze sobą w sposób umożliwiający ich sprawdzenie (art.23	x		23	

	ust.4 ustawy o rachunkowości).				
5	Czy zapisy w ewidencji dokonane były w sposób zapewniający ich trwałość, przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych (art.23 ust.5 ustawy o rachunkowości).	x		23	
6	Czy zapisy księgowo były odpowiednio powiązane z dowodami księgowymi, na podstawie których ich dokonano (art.24 ust.4 pkt 1 ustawy o rachunkowości).	x		23	
7	Czy zapisy księgowo (dziennik, konto księgi głównej) uporządkowane były chronologicznie (art.24 ust.4 pkt 2, art.14 ust.1 i art. 15 ust.2 ustawy o rachunkowości).	x		23	
8	Czy zapisy dokonane na koncie (kontach) księgi głównej ujęto systematycznie (art.24 ust.4 pkt 2 i art. 15 ust.1 ustawy o rachunkowości).	x		23	
9	Czy do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzono każde zdarzenie gospodarcze, które nastąpiło w danym okresie sprawozdawczym (art.20 ust.1 ustawy o rachunkowości) 1 .	x		23	
10	Czy dowody księgowo zostały poddane kontroli przez głównego księgowego (ustawa o finansach publicznych).		x	23	5

Kontrolujące ustaliły, że zgodnie z zarządzeniem nr 14/2013 z dnia 12 marca 2013 roku w sprawie instrukcji obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Oporów, zobowiązania wobec kontrahentów księguje się na koncie 201 tylko w okresach sprawozdawczych. Jednostka w ewidencji księgowej ujmowała tylko zapłatę zobowiązania wynikające z faktur na kontach zespołu 400 w korespondencji z kontem 130, natomiast dekretacja na fakturach dotyczyła też naliczenia – Wn konta zespołu 4 Ma 201 – naliczenie oraz Wn 201 i Ma 130 – zapłata. **Faktury (5) nie zawierały podpisu osoby odpowiedzialnej za wskazania sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.**

Kontrolujące stwierdziły niebieżące prowadzenie ewidencji księgowej na koncie 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” w 2013 i 2014 roku. Zapisów na stronie Wn i Ma ww. konta dokonywano pod datą 30 czerwca i na koniec roku. Taki sposób prowadzenia ewidencji na wymienionym koncie był niezgodny z zasadami funkcjonowania konta 998, określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które polegają na pokazaniu z jednej strony zaangażowania wydatków (czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków w roku bieżącym – strona Ma) i z drugiej strony równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym oraz równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych, które będą obciążały wydatki roku następnego – strona Wn.

Konto 998 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym.

Ewidencja szczegółowa do konta 998 jest prowadzona według podziałek klasyfikacyjnych planu finansowego, z wyodrębnieniem planu niewygasających wydatków. Na koniec roku konto 998 nie wykazuje salda. Ewidencją zaangażowania objęte są umowy i inne dokumenty, mające wymiar finansowy i zawierające termin płatności przyszłego zobowiązania. W przypadku umów wieloletnich o ustalonej wartości, zaangażowanie dzielimy na obciążające rok bieżący i lata przyszłe. Występują również umowy o nieustalonej kwocie wartości świadczeń. Takie umowy zawierają jedynie ceny jednostkowe, stąd zaangażowanie powinno być ustalane (księgowane) z chwilą powstania zobowiązania, tj. w dacie wystawienia lub otrzymania faktury.

Zatwierdzenia do wypłaty dokonywał Wójt Gminy i Skarbnik Gminy, dla którego stosownie do postanowień art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych zastrzeżone jest wykonanie dyspozycji środkami pieniężnymi.

Powyższe narusza postanowienia art. 59 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym stanowiącym, iż dyspozycja środkami pieniężnymi winna być oddzielona od kasowego jej wykonania;

Dokumenty nie podlegały wstępnej kontroli przez Skarbnika Gminy, co stanowiło naruszenie art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, który przewidywał, że dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczących danej operacji. Złożenie podpisu przez głównego księgowego na dokumencie, obok podpisu pracownika właściwego rzeczowo, oznacza, że: nie zgłasza zastrzeżeń do przedstawionej przez właściwych rzeczowo pracowników oceny prawidłowości tej operacji i jej zgodności z prawem; nie zgłasza zastrzeżeń do kompletności oraz formalno-rachunkowej rzetelności i prawidłowości dokumentów dotyczących tej operacji; zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Dla sprawdzenia prawidłowości ewidencji operacji finansowych na kontach przeanalizowano następujące księgowania:

- wpływ subwencji oświatowej w grudniu 2013 roku na styczeń roku następnego

W dniu 20 grudnia 2013 roku miał miejsce wpływ subwencji oświatowej za miesiąc styczeń 2014 roku w wysokości 136.769,00 zł. Powyższą operację gospodarczą ujęto na kontach: rachunek budżetu Wn 133 i rozliczenia międzyokresowe Ma 909. Pod datą 1 stycznia 2014 roku poleceniem księgowania nr 1 dokonano przeksięgowania powyższej wpłaty na dochody budżetu Gminy przez konta: Wn 909 i dochody budżetu Ma 901.

- zapłata faktury za roboty związane z realizacją inwestycji

W dniu 22 listopada 2013 roku w ewidencji księgowej ujęto fakturę nr 132/DT/2013 z dnia 22 października 2013 roku za wykonanie zadania „Przebudowa drogi gminnej nr 102 357 E-Pobórz-Skarżynek” na kwotę 192.483,13 zł brutto na kontach Wn 080 i Ma 201-1. Zapłatę wynagrodzenia dla wykonawcy na podstawie powyższej faktury ujęto w ewidencji na kontach: Wn 201 i rachunek bieżący jednostki Ma 130 oraz środki budżetu na inwestycję Wn – 810 i fundusz jednostki – 800/3 Ma.

Kontrolujące stwierdziły, że ewidencja analityczna do konta 080 prowadzona była ręcznie w formie kart wydatków obejmujących każdą inwestycję oddzielnie. Każda karta zawierała wykaz dokumentów potwierdzających poniesione wydatki. **Zasady prowadzenia ewidencji analitycznej do konta 080 nie zostały uregulowane w przepisach wewnętrznych.** Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla

budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 powinna zapewnić, co najmniej wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.

- wpływ na rachunek bankowy środków stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz zwrot tych środków

Zgodnie z umową z dnia 30 lipca 2014 roku zawartą pomiędzy Gminą a „Przedsiębiorstwem Robót Drogowych sp. z o.o.” Kutno, w dniu 29 lipca 2014 roku pobrano zabezpieczenie należytego wykonania umowy dotyczące przebudowy dróg gminnych w wysokości 14.251,45 zł. Operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 139, Ma 240. W dniu 18 września 2014 roku dokonano zwrotu kwoty 9.976,02 zł (70%) bez odsetek. Operacje zaksięgowano na podstawie wyciągu bankowego nr 4 z rachunku sum depozytowych na kontach: Wn 240, Ma 139.

Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy, środki pieniężne wnoszone przez wykonawców z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy kaucje gwarancyjne, przechowywane są na wyodrębnionym rachunku w banku obsługującym Urząd Gminy w Oporowie o numerze 17 9021 1021 2003 0200 5890 0001. Zgodnie z zawartą umową, prowadzenie rachunku zwolnione jest z pobierania wszystkich opłat i prowizji a środki na rachunku są nieoprocentowane. W związku z powyższym zwroty zabezpieczeń są dokonywane bez potrącania kosztów prowadzenia rachunku i prowizji oraz bez naliczania odsetek.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy wraz z kserokopią umowy rachunku rozliczeniowego stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w ewidencji księgowej poszczególnych operacji.

Kontrolą objęto prawidłowość ciągłości sald w odniesieniu do sald z miesiąca maja, czerwca, lipca, grudnia 2013 roku oraz stycznia 2014 roku (**konto 133 - dochody i wydatki**):

Saldo na 31.05.2013 roku (w zł)	Saldo początkowe na 3.06.2013 roku (w zł)	Saldo końcowe na 30.06.2013 roku (w zł)	Saldo początkowe na 1.07.2013 roku (w zł)	Saldo na 31.12.2013 roku (w zł)	Saldo początkowe na 2.01.2014 roku (w zł)
7.876,97 WB nr 106 dnia 31.05.2013 roku	7.876,97 WB nr 107 z dnia 3.06.2013 roku	1.010,37 WB nr 127 z dnia 30.06.2013 roku (BZ)	1.010,37 WB nr 128 dnia 1.07.2013 roku	524.228,98 (WB nr 254 z dnia 31.12.2013 roku)	524.228,98 (WB nr 1 z dnia 2.01.2014 roku)

Kontrolujące ustaliły, że salda końcowe na wyciągach bankowych na dzień 31 maja, 3 czerwca, 30 czerwca i 1 lipca 2013 roku były niezgodne z saldem konta 133.

Saldo na WB (w zł)	Saldo końcowe konta 133 (w zł)	Różnica (w zł)
na dzień 31.05.2013 r. - 7.876,97	na dzień 31.05.2013 r. - 569.876,97	562.000,00
na dzień 3.06.2013 r. –saldo początkowe 7.876,97	na dzień 3.06.2013 r. – 504.957,81	502.000,00

2.957,81 saldo końcowe		
na dzień 30.06.2013 r. –B.O 1.009,84	na dzień 30.06.2013 r. – 509.010,37	508.000,00
1.010,37 saldo końcowe		
na dzień 1.07.2013 r. –B.O 1.010,37	na dzień 1.07.2013 r. – 347.001,54	346.000,00
1.001,54 saldo końcowe		

Kwoty wykazane w kolumnie „różnica” stanowią środki finansowe ulokowane na rachunku depozytowym tzw. overnight.

Na podstawie wyciągów bankowych stwierdzono, że każdego dnia na konto bankowe wpływały środki depozytowe i jednocześnie jednostka wolne środki finansowe przekazywała na oddzielny rachunek. Operacje te stanowiły założenie depozytu tzw. overnight. W wyniku założenia depozytu overnight jednostka uzyskiwała odsetki, które ulokowane zostały na oddzielnym rachunku bankowym. Odsetki te księgowano w organie i jednostce. Jednostka środki lokowane na rachunku depozytowym nie wyśięgowywała z konta 133. Na podstawie wyciągów bankowych z dnia 25 i 26 września 2014 roku oraz sald na koncie 133 stwierdzono zgodność rachunku bankowego z saldem konta 133. Saldo rachunku bankowego na dzień 25 września 2014 roku 3.633,16 zł (WB nr 187), saldo konta 133 – 3.633,16 zł, na dzień 26 września 2014 roku 30.253,53 zł (WB nr 188), saldo konta 133 – 30.253,53 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy z dnia 2 października 2014 roku, Gmina Oporów lokuje środki pieniężne na lokacie tzw. overnight na podstawie zawartego w dniu 15 grudnia 2010 roku porozumienia w sprawie transakcji depozytowych. Środki są lokowane codziennie do godz. 9.30, likwidacja lokaty przez bank następuje na drugi dzień do godz. 9.00. Kwota lokaty wraz z odsetkami jest przekazywana przez bank na rachunek budżetu, przy czym dopisane odsetki stanowią dochody Gminy.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy z dnia 2 października 2014 rok w sprawie depozytów tzw. overnight stanowi załącznik nr 9 protokołu kontroli.

10. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Sprawozdanie Rb-NDS

Kontrolą objęto zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu Rb- NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku z ewidencją księgową:

- dochody wykonane – stanowiły 7.785.150,82 zł. Saldo konta 901 przed przeksięgowaniem 7.785.154,58 zł. Na konto 961 przeksięgowano 7.785.150,82 zł (wydruk zestawienia obrotów i sald kont ksiąg syntetycznych z dnia 16 września 2014 roku). Według zestawienia obrotów i sald sporządzonego w dniu 18 września 2014 roku saldo konta 901 wyniosło 7.785.150,82 zł.

Wydruk przedłożony z datą 18 września 2014 roku świadczy o dokonywaniu zapisu w ewidencji księgowej po ostatecznym zamknięciu ksiąg rachunkowych, co stanowiło

naruszenie art. 12 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, dla jednostki dniem bilansowym jest 31 grudnia (koniec roku obrotowego). Ustawa o rachunkowości przewiduje: zamknięcie ksiąg rachunkowych – art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy (na dzień kończący rok obrotowy) oraz ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych – art. 12 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Zamknięcie ksiąg rachunkowych jednostki powinno nastąpić w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego. Zatem jednostka, w której dniem bilansowym jest 31 grudnia, ma obowiązek zamknąć księgi rachunkowe, nie później niż do 31 marca.

Natomiast ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych musi być dokonane najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego. Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości, roczne sprawozdanie finansowe podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego. W związku z tym **ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych za 2013 rok powinno być dokonane najpóźniej 15 lipca 2014 roku.** Oznacza to, że po tym dniu jednostka nie powinna mieć już możliwości wprowadzania żadnych zapisów do ksiąg rachunkowych dotyczących 2013 roku, którego sprawozdanie dotyczy. Zamknięcie ksiąg rachunkowych - w rozumieniu art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości - polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe. Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy o rachunkowości, jeżeli jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, o których mowa w ust. 1, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego, to ich skutki ujmuje w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym informacje te otrzymała.

- wydatki wykonane wynosiły 7.183.003,01 zł. Saldo konta 902 wyniosło 7.205.691,14 zł i przeksięgowano je pod datą 31 grudnia 2013 roku na konto 961 – Wn 961 i Ma 902 (zestawienie obrotów i sald sporządzone w dniu 16 września 2014 roku). Według zestawienia obrotów i sald z dnia 18 września 2014 roku, saldo konta 902 przed przeksięgowaniem 7.183.003,01 zł. Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy z dnia 18 września 2014 roku, dnia 31 grudnia 2013 roku na rachunku budżetu prowadzonym na PKOL, tj. 133/8 zostały dopisane odsetki od środków pieniężnych w kwocie 3,76 zł i jednocześnie przeksięgowane przez bank na rachunek budżetu Gminy. W związku z powyższym omyłkowo zaksięgowano na koncie 901/8 Ma i Wn 901/8, co sztucznie zawyżyło obroty tego konta o kwotę 3,76 zł. W 2013 roku na obrotach konta 902 podwójnie zaksięgowano kwoty dotyczące VAT: 4.616,13 zł, 7.372,76 zł, 7.153,24 zł, 3.546,00 zł, co sztucznie zawyżyło obroty konta o kwotę 22.688,13 zł. Roczne przeksięgowanie wykonanych dochodów oraz wydatków na nadwyżkę zostały wykonane poprawnie. W trakcie kontroli, pod datą 31 grudnia 2013 roku dokonano sprostowania księgowania polegającego na wystornowaniu (zmniejszeniu) obrotów konta 901 i Wn i 901 Ma o kwotę 3,76 zł oraz sprostowaniu mylnego księgowania polegającego na wystornowaniu (zmniejszeniu) obrotów konta 902 Wn i 902 Ma o kwotę 22.688,13 zł.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy z dnia 18 września 2014 roku stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.

- przychody wykonane wynosiły ogółem 704.180,95 zł, z tego kredyty i pożyczki 372.427,00 zł, wolne środki 331.753,95 zł Kwota przychodów zgodna była z obrotami Ma konta 134 – 350.000,00 zł oraz obrotami Ma konta 260 – 22.427,00 zł. Pozostała kwota to kwota wolnych środków – 331.753,95 zł - wynikająca z bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2012 rok;
- rozchody wykonane w kwocie 884.387,31 zł, w tym spłaty kredytów i pożyczek 884.387,31 zł. Obrotami na stronie Wn konta 134 – 685.323,40 zł, obrotami na koncie 260 Wn – 199.063,91 zł.
- dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S (kol. 7 – dochody wykonane),

natomiast dane wykazane z poz. B sprawozdania Rb-NDS, wykazywały zgodność z danymi ze sprawozdania Rb-28 S z kolumny 6 - wydatki wykonane.

Kontrolujące stwierdziły, że w jednostce nie prowadzono kont pozabilansowych 991 „Planowane dochody budżetowe” i 992 „Planowane wydatki budżetowe”. Powyższe stanowiło naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity z 2013 roku poz. 289). Konto 991 służy do ewidencji planu dochodów budżetowych oraz jego zmian. Na stronie Wn konta 991 ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan dochodów budżetu. Na stronie Ma konta 991 ujmuje się planowane dochody budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane dochody. Saldo Ma konta 991 określa w ciągu roku wysokość planowanych dochodów budżetu. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Wn konta 991. Konto 992 służy do ewidencji planu wydatków budżetowych oraz jego zmian. Na stronie Wn konta 992 ujmuje się planowane wydatki budżetu oraz zmiany budżetu zwiększające planowane wydatki. Na stronie Ma konta 992 ujmuje się zmiany budżetu zmniejszające plan wydatków budżetowych lub wydatki zablokowane. Saldo Wn konta 992 określa w ciągu roku wysokość planowanych wydatków budżetowych. Pod datą ostatniego dnia roku budżetowego sumę równą saldu konta ujmuje się na stronie Ma konta 992.

Sprawozdanie Rb-Z (korekta nr 1 sporządzona w dniu 26 marca 2014 roku)

Kontrolą objęto zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 roku z ewidencją księgową. Stwierdzono, że w roku 2013 jednostka nie posiadała zobowiązań wymagalnych. Natomiast zobowiązania wg tytułów dłużnych wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych wynosiły 1.385.679,45 zł. Zadłużenie jednostki wynikało z salda Ma konta 134 – 1.149.176,86 zł oraz salda konta 260 – 236.502,59 zł.

Sprawozdanie Rb-Z

Kontrolą objęto zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2014 roku z ewidencją księgową. Stwierdzono, że w I półroczu 2014 roku jednostka nie posiadała zobowiązań wymagalnych. Natomiast zobowiązania wg tytułów dłużnych wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek długoterminowych wynosiły 1.202.595,99 zł. Zadłużenie jednostki wynikało z salda Ma konta 134 – 1.000.206,26 zł oraz salda konta 260 – 202.389,73 zł.

Sprawozdanie Rb-ST

Stan środków na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego, wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb-ST (pkt I. sprawozdania) na 31 grudnia 2013 roku wynosił zł 524.228,98 zł i zgodny był z saldem konta bankowego (WB nr 254 z dnia 31 grudnia 2013 roku) oraz saldem konta 133.

- w pozycji I.1 – stan środków na rachunku wydatków niewygasających wykazano 0,00 zł;
- w pozycji I.3 - środki dotacji i subwencji przekazane na styczeń następnego roku wykazano 136.769,00 zł (saldo Ma konta 909);
- w pozycji stan środków funduszy pomocowych wykazano 0,00 zł.

Bilans z wykonania budżetu Gminy za 2013 rok

Prawidłowość wykazywania danych w bilansie sprawdzono na podstawie bilansu sporządzonego w dniu 25 lutego 2014 roku na dzień 31 grudnia 2013 roku i podpisanego przez Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy. Na podstawie ewidencji księgowej (konta księgi głównej) dla organu za rok 2013 sprawdzono zgodność wykazanych w bilansie danych, co przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	KONTO	AKTYWA (W ZŁ)		PASYWA (W ZŁ)	
		bilans	ewidencja	bilans	ewidencja
Środki pieniężne	Wn – 133	524.228,98	524.228,98	-	-
Należności rozliczenia:		34.481,47	34.481,47	-	-
- od budżetów	Wn 224	34.481,47	34.481,47	-	-
				-	-
Inne aktywa		-	-	-	-
Zobowiązania:				1.385.679,45	1.385.679,45
- krótkoterminowe				-	-
- długoterminowe	Ma – 134 Ma - 260			1.149.176,86 236.502,59	1.149.176,86 236.502,59
				1.385.679,45	1.385.679,45
- wobec budżetu				-	-
- pozostałe				-	-
Aktywa netto:				- 963.738,00	963.738,00
- nadwyżka budżetu	Ma – 961			602.147,81	602.147,81
- rezerwa na niewygasające środki	Ma – 904			-	-
- wynik na funduszach pomocowych	967			-	-
- wynik na operacjach niekasowych (+, -)	962			-	-
- skumulowana nadwyżka lub niedobór na zasobach budżetu (+, -)	Wn 960			(-)1.565.885,81	(-)1.565.885,81
Inne pasywa	Ma 909			136.769,00	136.769,00
Sumowania wynikające ze sporządzonego bilansu		558.710,45	558.710,45	558.710,45	558.710,45

Bilans jednostki za 2013 rok

Prawidłowość wykazywania danych w bilansie zweryfikowano w oparciu o bilans za 2013 rok. Według sprawozdania na dzień 31 grudnia 2013 roku na stan aktywów i pasywów w kwocie 9.820.042,52 zł składały się:

Wyszczególnienie	KONTO	AKTYWA (W ZŁ)	
		ewidencja	bilans

AKTYWA TRWAŁE:		9.191.015,95	9.191.015,95
Wartości niematerialne i prawne		-	-
Rzeczowe aktywa trwałe:		9.191.015,95	9.191.015,95
<i>środki trwałe:</i>	Wn 0 11 Wn 013 Wn 020 Ma 071 Ma 072	13.396.975,83 262.466,98 20.678,80 -4.208.717,33 -283.145,78 <u>9.188.258,50</u>	9.188.258,50
<i>Środki trwałe w budowie</i>	Wn 080	2.757,45	2.757,45
Należności długoterminowe		-	-
Długoterminowe aktywa finansowe		-	-
Wartość mienia zlikwidowanych jednostek		-	-
AKTYWA OBROTOWE:		629.026,57	629.026,57
Zapasy:		1.584,00	1.584,00
- materiały	Wn 310	1.584,00	1.584,00
Należności krótkoterminowe		511.925,25	511.925,25
- należności z tytułu dostaw i usług		-	-
- należności od budżetów		-	-
- pozostałe należności	Wn 221 Wn 234	478.570,76 33.354,49 <u>511.925,25</u>	511.925,25
Krótkoterminowe aktywa finansowe		115.517,32	115.517,32
Środki pieniężne		115.517,32	115.517,32
- środki pieniężne w kasie		-	-
- środki pieniężne na rachunkach bankowych	Wn 135 Wn 139	77.804,00 37.713,32 <u>115.517,32</u>	115.517,32
- inne środki pieniężne		-	-
Razem		9.820.042,52	9.820.042,52

Wyszczególnienie	1. KONTO	2. PASYWA (W ZŁ)	
		ewidencja	bilans
FUNDUSZ:		9.585.151,62	9.585.151,62
Fundusz jednostki	Ma 800	5.906.213,31	5.906.213,31
Wynik finansowy netto		3.678.938,31	3.678.938,31
- zysk netto (+)	Ma 860	3.678.938,31	3.678.938,31
- strata netto (-)		-	-

Nadwyżka środków obrotowych (-)		-	-
Odpisy z wyniku finansowego (-)		-	-
Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek		-	-
FUNDUSZE CELOWE:		-	-
- ochrona środowiska		-	-
ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA		123.732,41	123.732,41
Zobowiązania		123.732,41	123.732,41
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług		-	-
- zobowiązania wobec budżetów	Ma 225	1.057,88	1.057,88
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	Ma 229	13.181,27	13.181,27
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	Ma 231	69.079,09	69.079,09
- pozostałe zobowiązania	Ma 221	2.700,85	2.700,85
- sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów)	Ma 240	37.713,32	37.713,32
- rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych		-	-
Rezerwy na zobowiązania		-	-
Fundusze specjalne		111.158,49	111.158,49
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Ma 851	111.158,49	111.158,49
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE		-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		-	-
Inne rozliczenia międzyokresowe		-	-
INNE PASYWA		-	-
Razem		9.820.042,52	9.820.042,52

Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy, GOPS, jako jednostka budżetowa została wyodrębniona z ewidencji księgowej Urzędu Gminy z dniem 1 stycznia 2014 roku.

W związku z powyższym bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2013 roku sporządzony został wspólnie dla Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oporowie.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w sprawie bilansu jednostki za 2013 rok stanowi załącznik nr 11 protokołu kontroli.

W ewidencji nie wyodrębniono kont syntetycznych ani też kont analitycznych celem wydzielenia operacji księgowych odrębnie dla Urzędu i GOPS. W związku z tym sprawozdanie finansowe sporządzone zostało wspólne dla tych jednostek organizacyjnych.

Ustalono ponadto, że w ewidencji księgowej saldo konta 221 po stronie Wn w wysokości 475.869,91 zł faktycznie ustalone było, jako *per saldo*, co nie odzwierciedlało realnego stanu należności i zobowiązań. **Powyższe stanowiło naruszenie art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który przewidywał, że księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Zgodnie z zasadami działania konta 221 zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu**

państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, konto 221 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności z tytułu dochodów budżetowych, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki budżetowej z tytułu nadpłat w tych dochodach. W bilansie jednostki po stronie aktywów wykazano kwotę 478.570,76 zł, po stronie pasywów 2.700,85 zł.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (2013 - I POŁOWA 2014)

Zgodnie z obowiązującym zakładowym planem kont dla jednostki wprowadzonym zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku, konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych z tytułu dostaw, robot i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych w zakresie działalności podstawowej. Ewidencja szczegółowa powinna zapewnić możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Wg bilansu w pozycji zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazano 0,00 zł. Jednostka księgowała faktury na koncie 201 tylko, jeśli stanowiły one zobowiązanie na koniec kwartału. W pozostałych przypadkach ujmowano je na kontach zespołu 4. Kontrolą objęto stan zobowiązań na koncie 201 według stanu na 31 marca 2013 roku.

Stan zobowiązań w wysokości 28.028,46 zł wynikał z następujących dowodów księgowych:

Tabela nr 1

Lp.	Nazwa kontrahenta	Oznaczenie faktury	Kwota faktury (w zł)	Data wpływu faktury do jednostki	Umowny termin zapłaty	Faktyczny termin zapłaty	Uwagi (np. kwota odsetek)
1.	FHU „Miziołek”	Nr 01283/D/13 z dnia 21.03.2013 r.	2.407,47	27.03.2013 r.	4.04.2013 r.	4.04.2013 r.	-
2.	„Rajsport” Handel Artykułami Sportowymi i Przemysłowymi	Nr 296/2013 z dnia 22.03.2013 r.	736,03	26.03.2013 r.	5.04.2012 r.	4.04.2013 r.	-
3.	„Hurt-PAP” Eksport-Import P.Lewandowski	Nr 2660/MAG/2013 z dnia 27.03.2013 r.	844,46	29.03.2013 r.	10.04.2013 r.	9.04.2013 r.	-
4.	„For Press”	Nr 52/03/2013 z dnia 26.03.2013 r.	200,00	2.04.2013 r.	7 dni od dnia wpływu	3.04.2013 r.	-
5.	MZK sp. z o.o.	Nr 45/TSO/2013 z dnia 26.03.2013 r.	172,10	2.04.2013 r.	9.04.2013 r.	9.04.2013 r.	-
6.	SKR Oporów	Nr 85 z dnia 26.03.2013 r.	432,90	27.03.2013 r.	9.04.2013 r.	9.04.2013 r.	-
7.	PHU K.Zakrzewski	Nr 71/2013 z dnia 27.03.2013 r.	196,00	27.03.2013 r.	10.04.2013 r.	10.04.2013 r.	-
8.	PHU „AND-BUD” K.Andrzejczyk	Nr 20/03/2013 z dnia 8.03.2013 r.	22.140,00	20.03.2013 r.	21 dni od daty wpływu	10.04.2013 r.	-

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

9.	SKR Oporów	Nr 93 z dnia 2.04.2013 r.	715,00	3.04.2013 r.	16.04.2013 r.	16.04.2013 r.	-
10.	„iMedia” sc	Nr 661/03/2013B?FV S z dnia 28.03.2013 r.	184,50	29.03.2013 r.	7.04.2013 r.	4.04.2013 r.	-

W trakcie postępowania kontrolnego sprawdzono terminowość regulowania zobowiązań w oparciu o losowo wybrane dowody źródłowe zaewidencjonowane w miesiącu styczniu 2014 roku, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2

Lp.	Nazwa kontrahenta	Oznaczenie faktury	Kwota faktury (w zł)	Data wpływu faktury do jednostki	Umowny termin zapłaty	Faktyczny termin zapłaty	Uwagi (np. kwota odsetek)
1.	Schronisko dla bezdomnych zwierząt domowych „Przyjaciel”	Nr 565/12/2013 z dnia 31.12.2013 r.	270,00	7.01.2014 r.	14 dni od doręczenia	21.01.2014 r.	-
2.	Poczta Polska SA	Nr FV - 37235/G0400/08/ SS/SFA/P/12/13 z dnia 7.01.2014 r.	1.645,25	10.01.2014 r.	21.01.2014 r.	21.01.2014 r.	-
3.	Energa SA	Nr 730000121/0321/ D/2013 z dnia 31.12.2013 r.	13.299,59	10.01.2014 r.	21.01.2014 r.	21.01.2014 r.	-
4.	Energa SA	Nr 730000194/0231/ D/2013 z dnia 31.12.2013 r.	774,56	10.01.2014 r.	21.01.2014 r.	21.01.2014 r.	-
5.	Centralny Ośrodek Informatyki	Nr 2217/XII/2013 z dnia 31.12.2013 r.	573,98	8.01.2014 r.	14 dni od wystawienia	14.01.2014 r.	-

Kontrolujące stwierdziły, że jednostka ww. faktury dotyczące zdarzeń mających miejsce w grudniu 2013 roku zaksięgowwała w styczniu 2014 roku. Zgodnie z instrukcją obiegu dokumentów księgowych faktury, które wpłyną do Urzędu Gminy w terminie dłuższym niż 3 dni po okresie sprawozdawczym, zalicza się do kosztów nowego okresu sprawozdawczego.

W wyniku analizy wykazanych faktur stwierdzono, że:

- ewidencji księgowej podlegały dokumenty – (faktury) określone w instrukcji obiegu dokumentów księgowych;
- dokumenty - faktury będące podstawą zapisów księgowych, spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego określone przez art. 21 ust.1 pkt 2-5 ustawy o rachunkowości. Na fakturach nie nanoszono numeru identyfikacyjnego oraz podpisu osoby dokumentującej dekretacji, co wynikało z art. 21 ust. 1 pkt 1 i 6 ww. ustawy;
- dokumenty stanowiące podstawę zapisów księgowych poddano kontroli pod względem prawidłowości merytorycznej, formalno-rachunkowej czego potwierdzeniem są stosowne adnotacje na pieczętkach dokumentujących przeprowadzenie powyższych czynności;
- wydatek na dokumentach zatwierdzał kierownik jednostki oraz Skarbnik Gminy, dla którego stosownie do postanowień art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych zastrzeżone jest wykonanie dyspozycji środkami pieniężnymi. **Powyższe narusza postanowienia art. 59 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym stanowiącym, iż dyspozycja środkami pieniężnymi winna być oddzielona od kasowego jej wykonania;**

- faktura nr 93 z dnia 2 kwietnia 2013 roku (pkt 9 tabeli nr 1) dotyczyła usługi wykonanej w dniu 1 i 2 kwietnia 2013 roku, co oznacza, że powinna być zaksięgowana na koncie 201 w miesiącu kwietniu. **Nieujęcie w księgach rachunkowych danego miesiąca ww. faktury (zdarzenia), które w tym miesiącu nastąpiło narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.**

Test do kontroli prawidłowości prowadzenia ewidencji operacji gospodarczych i finansowych na koncie 201 stanowi załącznik nr 12 protokołu kontroli.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – rozrachunki z budżetami

Zgodnie z aktualnie obowiązującym zakładowym planem kont dla Urzędu Gminy Oporów, wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku, konto służy do ewidencji rozrachunków z budżetami z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i VAT oraz podatku dochodowego zryczałtowanego.

Sprawdzono ponadto terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu podatku VAT za miesiąc kwiecień - czerwiec 2013 roku:

L.p.	Okres rozliczeniowy	Kwota podatku VAT wynikająca z deklaracji VAT-7 (w zł)	Wysokość przelanych środków tytułem podatku VAT (w zł)	Data przelania podatku do US
1.	Kwiecień	2.913,00 - nadwyżka	-	-
2.	Maj	3.062,00 - nadwyżka	-	-
3.	Czerwiec	4.003,00 - nadwyżka	-	-

W okresie od kwietnia do czerwca 2013 roku składane były deklaracje VAT-7, z których wynikała nadwyżka podatku naliczonego nad należnym. Kwota nadwyżki była przenoszona na następne okresy rozliczeniowe wobec tego zobowiązania z tytułu podatku VAT w tym okresie nie wystąpiły.

Sprawdzono terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu naliczonych, a następnie pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń za miesiąc kwiecień, maj i czerwiec 2013 roku:

L.p.	Okres rozliczeniowy	Kwota wynikająca z deklaracji rocznej pobranych zaliczek na podatek dochodowy (w zł)	Wysokość przelanych środków tytułem zaliczki na podatek dochodowy (w zł)	Data przelania zaliczek do US
1.	Kwiecień	7.624,00	972,00 6.652,00	06.05.2013 r.
2.	Maj	4.963,00	338,00 4.625,00	14.05.2013 r. 05.06.2013 r.
3.	Czerwiec	6.330,00	6.330,00	05.07.2013 r.

Kwota odprowadzonych zaliczek za kontrolowany okres była zgodna z deklaracją roczną o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT 4R. Deklaracja roczna złożona została do Urzędu Skarbowego w dniu 28 stycznia 2014 roku.

Po analizie dowodów księgowych (WB) dotyczących regulowania zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych ustalono, iż zaliczki przekazywane były do Urzędu Skarbowego do dnia 20-go miesiąca następującego po miesiącu, w którym te zaliczki zostały pobrane, co jest zgodne z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity z 2012 roku Dz. U. poz. 361 ze zm.).

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

Zgodnie z aktualnie obowiązującym zakładowym planem kont dla Urzędu Gminy Oporów, konto 229 służy do ewidencji rozrachunków publicznoprawnych z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych wobec ZUS, Funduszu Pracy oraz zobowiązań wobec PFRON.

Sprawdzono terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń wynikających z list płac za miesiące kwiecień, maj i czerwiec 2013 roku:

L.p.	Okres rozliczeniowy	Kwota wynikająca z deklaracji ZUS P DRA (w zł)			Wysokość przelanych środków tytułem składek ZUS (w zł)			Data przelanej składki ZUS	Odsetki (w zł)
		Składki zdrowotne	Ubezpieczenia społeczne	Fundusz Pracy	Składki zdrowotne	Ubezpieczenia społeczne	Fundusz Pracy		
1.	Kwiecień	5.279,55	20.637,56	1.130,46	5.279,55	20.637,56	1.130,46	06.05.2013.	-
2.	Maj	5.533,09	21.492,86	1.218,04	296,34 5.236,75	1.175,71 20.317,15	69,97 1.148,07	15.05.2013 05.06.2013	-
3.	Czerwiec	4.974,58	19.714,73	1.170,99	4.974,58	19.714,73	1.170,99	05.07.2013	-

Na podstawie dokonanej analizy dowodów księgowych dotyczących regulowania zobowiązań z tytułu składek ZUS wynika, iż składki na ubezpieczenie społeczne oraz składki na Fundusz Pracy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z zachowaniem terminu do 5-go dnia następnego miesiąca, zgodnie z dyspozycją art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity z 2013 roku Dz. U. nr 1442 ze zm.). Nie stwierdzono niezgodności pomiędzy ewidencją księgową oraz dokumentacją źródłową (przelewami bankowymi i deklaracjami ZUS DRA). Dzień 5 maja 2013 roku była to niedziela.

Składki na rzecz PFRON

Na podstawie rocznej deklaracji wpłat na PFRON sporządzonej w dniu 20 stycznia 2014 roku za 2013 rok, stwierdzono, że jednostka w 2013 roku dokonała jednej wpłaty na kwotę 822,00 zł. Wpłaty dokonano za miesiąc wrzesień zgodnie z deklaracją DEK –I-a sporządzoną w dniu 7 października 2013 roku. Zgodnie z informacją miesięczną za miesiąc październik, jednostka była zwolniona z wpłat na PFRON na podstawie art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 roku, Dz. U. poz. 1442 nr 127, poz. 721 ze zm.). W pozostałych miesiącach pracodawca zatrudniał mniej niż 25 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Zgodnie z art.21 ust. 1 ww. ustawy,

pracodawca zatrudniający, co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 2-5 i art. 22, dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65% przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6% a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych.

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 240 – pozostałe rozrachunki

Na koncie 240 ujmuje się rozrachunki z tytułu sum depozytowych – kwoty złożone na rachunek bankowy, jako kaucje gwarancyjne, rozrachunki z tytułu zaliczek alimentacyjnych, rozrachunki z tytułu pomocy dla pracowników młodocianych z Funduszu Pracy.

Próbie kontrolnej poddano 2 pozycje zaewidencjonowane na koncie 240/0 w okresie styczeń – czerwiec 2014 roku (100% próby), tj.:

- 22.909,66 zł - zabezpieczenie należytego wykonania umowy zawartej z firmą Przedsiębiorstwo Robót Drogowych sp. z o.o. Umowę zawarto w dniu 21 maja 2014 roku. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 32.728,09 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonanie przedmiotu umowy bez zastrzeżeń, 30% - zostanie zwrócone nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady. Termin zakończenia robót ustalono do dnia 31 lipca 2014 roku. Wykonawca udzielił gwarancji na okres 36 miesięcy od daty odbioru końcowego. Protokół odbioru końcowego robót sporządzono w dniu 5 sierpnia 2014 roku. Zwrotu kwoty 22.909,66 zł dokonano w dniu 5 września 2014 roku. Okres gwarancji zgodnie z zapisami protokołu odbioru, upływa 5 sierpnia 2017 roku;
- 9.976,02 zł - zabezpieczenie należytego wykonania umowy zawartej z firmą Przedsiębiorstwo Robót Drogowych sp. z o.o. Umowę zawarto w dniu 30 lipca 2014 roku. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 14.251,45 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonanie przedmiotu umowy bez zastrzeżeń, 30% - zostanie zwrócone nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady. Termin zakończenia robót ustalono do dnia 1 września 2014 roku. Wykonawca udzielił gwarancji na okres 36 miesięcy od daty odbioru końcowego. Protokół odbioru końcowego robót sporządzono w dniu 19 sierpnia 2014 roku. Zwrotu kwoty 9.976,02 zł dokonano w dniu 18 września 2014 roku. Okres gwarancji zgodnie z zapisami protokołu odbioru, upływa 19 sierpnia 2017 roku.

Zgodnie z zakładowym planem kont wprowadzonym w życie zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku na **koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń** ewidencjonuje się rozrachunki z pracownikami jednostki z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych, zaliczanych do wynagrodzeń wynikających z umowy o pracę, przelewu wynagrodzeń, wypłat z tytułu zaliczek na poczet wynagrodzeń, wypłat zasiłków pokrywanych przez ZUS.

Saldo konta na 31 grudnia 2013 roku wynosiło po stronie Ma – 69.079,09 zł i kwotę tę w całości stanowiło naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2013 rok, które wypłacono w dniu 15 stycznia 2014 roku.

Z zapisów zakładowego planu kont wynika, że na **koncie 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami** dokonuje się ewidencji należności, roszczeń

i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia. Do konta prowadzi się ewidencję szczegółową z podziałem na rodzaje rozrachunków, tj.:

- 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami (zaliczki);
- 234/1 - pozostałe rozrachunki z pracownikami (pożyczki z ZFŚS);
- 234/2 – pozostałe rozrachunki z pracownikami- (pożyczki mieszkaniowe);
- 234/3 – pozostałe rozrachunki z pracownikami (PZU);
- 234/4 - pozostałe rozrachunki z pracownikami (obciążenia pracownicze).

Do ww. kont prowadzona jest ręczna ewidencja analityczna w postaci indywidualnych kart pożyczek. Saldo konta na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosło 33.354,49 zł, które stanowiło udzielone i nie spłacone pożyczki z ZFŚS.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zarządzeniem nr 23/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku wprowadzano instrukcję prowadzenia gospodarki kasowej Urzędu Gminy Oporów. W instrukcji kasowej opisano:

- kwalifikacje, które musi posiadać osoba zajmująca stanowisko kasjera,
- zasady ochrony wartości pieniężnych,
- zasady transportu wartości pieniężnych,
- zasady gospodarki kasowej,
- zasady dokumentacji kasowej,
- zasady wypełniania formularzy i druków kasowych,
- zasady inwentaryzacji kasy.

W jednostce nie uregulowano zasad ewidencji, poboru i kontroli druków ścisłego zarachowania. Kontrolującym przedłożono 3 książki druków ścisłego zarachowania prowadzonej: dla arkuszy spisu z natury, kwitariuszy i czeków.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Kontrolą objęto dowody kasowe zewidencjonowane w niżej wymienionych raportach kasowych dochodowych i wydatkowych z miesiąca lutego i kwietnia 2014 roku:

Raporty kasowe Urząd Gminy - wydatki

- nr 7 od dnia 25 do 25 lutego 2014 roku – saldo początkowe 0,00 zł, przychody 13.999,46 zł, rozchody 13.999,46 zł, saldo końcowe 0,00 zł;
- nr 8 od dnia 27 do 27 lutego 2014 roku - saldo początkowe 0,00 zł, przychody 6.838,42 zł, rozchody 6.838,42 zł, saldo końcowe 0,00 zł;
- nr 1 od dnia 15 do 15 marca 2014 roku - saldo początkowe 0,00 zł, przychody 5.210,84 zł, rozchody 5.210,84 zł, saldo końcowe 0,00 zł.

Raporty kasowe Urząd Gminy –dochody

- nr 12 od dnia 11 do 18 kwietnia 2014 roku - saldo początkowe 0,00 zł, przychody 5.631,92 zł, rozchody 5.631,92 zł, saldo końcowe 0,00 zł;
- nr 13 od dnia 22 do 30 kwietnia 2014 roku - saldo początkowe 0,00 zł, przychody 22.975,94 zł, rozchody 22.975,94 zł, saldo końcowe 0,00 zł;
- nr 14 od dnia 5 do 9 maja 2014 roku - saldo początkowe 0,00 zł, przychody 12.615,00 zł, rozchody 12.615,00 zł, saldo końcowe 0,00 zł.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

Przychód gotówki udokumentowano kopią czeku rozrachunkowego. Oryginał czeku podpisany jest do wyciągu bankowego zgodnie z zapisami instrukcji kasowej.

Suma wynikająca z czeku była wpisywana do raportu kasowego po stronie przychodu z datą jej pobrania. Raporty dochodowe sporządzano w okresach kilkudniowych, nie dłuższych, niż 10-dniowych zgodnie z zapisami instrukcji kasowej. Dochody i wydatki były ujmowane w raporcie w dniu ich wpłaty i wypłaty. Do wpłat dochodów sporządzano zestawienia wpłat i w zbiorczych kwotach ujmowano po stronie przychodu. Raporty wydatkowe obejmowały okres jednego dnia.

Udokumentowanie wydatków stanowiły dowody źródłowe w postaci: poleceń wyjazdów służbowych, list płac, list wypłat diet dla radnych, faktur, rachunków zgodnie z pkt 1 części III instrukcji kasowej. Wszystkie dowody zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zostały zatwierdzone do wypłaty. Raporty zostały sporządzane ręcznie i podpisane przez kasjera i sprawdzone przez Skarbnika Gminy zgodnie z zapisami instrukcji kasowej. Salda raportów kasowych przenoszone były do raportu sporządzonego za kolejny okres w prawidłowej wysokości. Do raportów kasowych sporządzano, polecenie księgowania, gdzie określano dekretację księgową oraz klasyfikację budżetową środków, stanowiących dochody i z których dokonywano wydatków.

Środki pieniężne uzyskane z wpłat do kasy, były odprowadzane na rachunek bankowy w tym samym dniu, w którym je wpłacono lub w kilkudniowych odstępach czasowych, np. w raporcie dochodowym nr 13 wpłaty dokonane zostały w dniu 23 i 24 kwietnia a odprowadzone zostały na rachunek bankowy w dniu 25 kwietnia 2014 roku w łącznej kwocie 482,70 zł. W obowiązującej instrukcji kasowej nie uregulowano terminu odprowadzenia środków (wpływających dochodów) na rachunek bankowy.

Na podstawie akt osobowych Haliny Pawłowskiej zatrudnionej na stanowisku księgowego, której z dniem 1 grudnia 2004 roku powierzono również prowadzenie kasy stwierdzono, że spełnia ona wymogi w zakresie wykształcenia określone w instrukcji kasowej. (...)². Zgodnie z postanowieniami instrukcji, kasjer złożył oświadczenie o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie oraz zobowiązał się do przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych.

Udzielanie zaliczek

Zasady udzielania i rozliczania zaliczek określono w rozdziale VI pkt 5 instrukcji obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Oporów, wprowadzonej zarządzeniem nr 42 z dnia 31 grudnia 2003 roku. W instrukcji przewidziano udzielanie zaliczek jednorazowych z przeznaczeniem na zakup paliwa, sprzętu, materiałów do bieżących remontów, na pokrycie kosztów podróży służbowych oraz opłat za szkolenia. Termin rozliczenia zaliczek ustalono na 30 dni od daty jej realizacji, natomiast zaliczki wypłacone w miesiącu grudniu miały być rozliczone do dnia 28 grudnia danego roku. W przypadku nie rozliczenia w wyznaczonym terminie pobranej zaliczki, miała być ona potrącona z najbliższego wynagrodzenia pracownika na podstawie deklaracji złożonej przez zaliczkiobiorcę w momencie jej wypłaty. Kontrolą objęto udzielenie i rozliczenie zaliczek udzielonych w I półroczu 2014 roku (100% udzielonych) na łączną kwotę 5.200,00 zł dla 3 osób.

Na podstawie analizy dokumentów ustalono, że:

- zaliczki udzielano pracownikom Urzędu Gminy w oparciu o wnioski o zaliczkę;

² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- wniosek zawierał następujące dane: osobę pobierającą, kwotę, przeznaczenie pobranej zaliczki, termin jej rozliczenia, numer i pozycję oraz datę raportu kasowego potwierdzającego dokonanie wypłaty gotówkowej zaliczki, oświadczenie pracownika o wyrażeniu zgody na potrącenie kwoty zaliczki z wynagrodzenia w przypadku nie rozliczenia się z pobranej gotówki w wyznaczonym terminie, co wynikało z zapisów instrukcji kasowej;
 - wnioski o zaliczkę były sprawdzane pod względem merytorycznym przez kierownika jednostki bądź osobę upoważnioną tj. Sekretarza Gminy oraz formalnie – rachunkowo przez Skarbnika, a następnie akceptowane do wypłaty przez Wójta Gminy;
 - na potwierdzenie wydatkowania pobranej kwoty zaliczki załączano faktury bądź rachunki potwierdzające dokonanie wydatku;
 - rozliczenie z udzielonych zaliczek następowało w ciągu 30 dni od daty udzielenia;
 - udzielone i rozliczone kwoty zaliczek ewidencjonowano na koncie 234.
- Kontrole kasy przeprowadzono w dniu 29 października 2014 roku. *Protokół z kontroli kasy stanowi załącznik nr 41 protokołu kontroli.*

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2012 ROK.

Plan dochodów i przychodów został ustalony przez Radę Gminy Oporów uchwałą nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2013 rok.

Ogólna kwota dochodów wynosiła 7.150.000,00 zł, w tym:

- dochody bieżące wynosiły 6.709.513,00 zł,
- dochody majątkowe w wysokości 440.487,00 zł.

W wyniku zmian w trakcie roku budżetowego wprowadzonych uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy ostateczny plan dochodów jednostki wynosił 8.210.379,95 zł, natomiast wykonanie 7.785.150,82 zł, co stanowiło 94,82 % planu po zmianach.

Planowane przychody według uchwały budżetowej wynosiły 578.691,10 zł, z tego:

- przychody z zaciągniętych kredytów – 350.000,00 zł,
- wolne środki – 228.691,10 zł.

Plan po zmianach na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosił 914.387,31 zł.

Ostateczna kwota wykonanych przychodów na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiła 704.180,95 zł, z tego:

- przychody z zaciągniętych kredytów i pożyczek – 372.427,00 zł,
- wolne środki - 331.753,95 zł.

Wykonanie przychodów stanowiło 77 % planu po zmianach.

Dochody i przychody budżetowe pozyskane przez jednostkę przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	8.210.379,95	7.785.150,82
Dochody bieżące	7.608.338,95	7.388.292,30
Dochody majątkowe	602.041,00	396.858,52
Dotacje	1.756.675,26	1.706.037,17

z tego:		
- z budżetu Wojewody	1.537.033,26	1.489.281,70
- z budżetu państwa/Ministerstwo Gospodarki/	18.000,00	18.000,00
Starostwo Powiatowe w Kutnie	1.900,00	1.900,00
- z funduszy celowych (WFOGR, FRKF) (wymienić z jakich i ile):		
WFOŚ i GW w Łodzi	199.742,00	196.855,47
Środki UE	299.831,85	291.554,91
PRZYCHODY	914.387,31	704.180,95
z tego:		
Kredyty i pożyczki	585.696,21	372.427,00
Nadwyżka z lat poprzednich	-	-
Inne wolne środki	328.691,10	331.753,95

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2013 rok planowane wydatki ustalono na poziomie 6.844.303,79 zł, z tego:

- wydatki bieżące wynosiły 6.067.303,79 zł,
- wydatki majątkowe wynosiły 777.000,00 zł.

W wyniku zmian w trakcie roku budżetowego wprowadzonych uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy ostateczny plan wydatków jednostki wynosił 8.240.379,95 zł, natomiast wykonanie 7.183.003,01 zł, co stanowiło 87,17 % planu po zmianach.

Planowane rozchody w ww. uchwale stanowiące spłatę otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów 884.387,31 zł, w tym spłaty otrzymanych pożyczek na finansowanie zadań z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej 173.912,50 zł. Ostateczna wysokość faktycznie dokonanych rozchodów stanowiła kwotę 884.387,31 zł, w tym na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych – 173.912,50 zł.

Wydatki i rozchody budżetowe planowane i wykonane przez jednostkę przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	8.240.379,95	7.183.003,01
z tego:		
Wydatki majątkowe	1.394.056,21	777.089,73
Wydatki bieżące	6.846.323,74	6.405.913,28
ROZCHODY	884.387,31	884.387,31
w tym: spłata kredytów i pożyczek	884.387,31	884.387,31

Wieloletnia prognoza finansowa

Zgodnie z art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych Rada Gminy podjęła następujące uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Oporów:

- dla 2013 roku podjęła uchwałę nr XXVI/112/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku zmienioną m.in. zarządzeniem nr 126/2013 z dnia 25 listopada 2013 roku;
- dla 2014 roku podjęła uchwałę nr XXXV/147/2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku.

Wieloletnie Prognozy Finansowe z 2013 roku uchwalone zostały na lata 2013 – 2018 z prognozą kwot długu i spłat zobowiązań na lata 2014 – 2018, a WPF z 2014 roku uchwalona została na lata 2014 -2017 z prognozą kwot długu i spłat zobowiązań na lata 2014 – 2019.

W myśl cytowanego wyżej przepisu prawa uchwalona Wieloletnia Prognoza Finansowa winna być realistyczna, a przyjęte w niej prognozowane wielkości finansowe powinny posiadać uzasadnienie wynikające z dokumentów źródłowych będących w dyspozycji kontrolowanej jednostki. W związku z powyższym kontrolujące dokonały analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2013 – 2018 z uwzględnieniem pierwotnych zapisów i jej ostatecznej zmiany oraz danych wynikających z Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2014 – 2018 wraz z danymi w odniesieniu do zaciągniętego długu i jego spłat do roku 2019.

Planowane dochody

Zgodnie z WPF za 2013 roku wzrost zaplanowanych dochodów ogółem w 2014 w stosunku do 2013 roku wynosił ok. 1%, według wersji ostatecznej zaplanowano spadek o 11,65%. Wzrost zaplanowanych dochodów w 2015 roku w stosunku do 2014 roku wynosił odpowiednio ok. 1% (wersja pierwotna) i 1,5% (wersja ostateczna).

Pierwotna wersja WPF z 2014 roku przewidywała spadek dochodów w 2014 w stosunku do wykonanych w 2013 o 12,6%, w 2015 roku w stosunku do 2014 roku planowano wzrost o ok. 5,1%.

Wzrost poziomu dochodów bieżących wynosił ok. 5% -wersja pierwotna WPF z 2013 roku (2014 rok do 2013 roku), ok. 2% (2015 rok do 2014 roku). Zgodnie z WPF z listopada 2013 roku spadek tych dochodów zaplanowano na poziomie 6,9% (w 2014 roku w stosunku do 2013 roku). W 2015 roku przewidziano wzrost dochodów bieżących, a jego wielkość oszacowano na ok.3%.

Dochody majątkowe – środki z Unii Europejskiej – zaplanowano w 2013 roku w wysokości 190.487,00 zł, (wersja pierwotna z 2013 roku). W wersji ostatecznej z 2013 roku w pozycji dochody majątkowe z tytułu dotacji oraz środki na inwestycje zaplanowano: w 2013 roku kwotę 329.615,00 zł, w 2014 roku – 140.000,00 zł, w 2015 roku – 50.000,00 zł. W WPF przyjętym uchwałą nr XXXV/147/2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku wielkość wykonanych wydatków wyniosła: w 2013 roku – 352.040,80 zł, w latach kolejnych dochodów z tego tytułu nie przewidziano. Kwota wykonanych dochodów były to środki dotacyjne na inwestycje otrzymane w 2013 roku.

W wersji pierwotnej, ostatecznej z 2013 roku oraz w WPF przyjętym w styczniu 2014 roku poziom dochodów z tego tytułu sprzedaży majątku określono w wysokości ok. 500.000,00 zł. Zgodnie z objaśnieniami do WPF z 2013 i 2014 roku wartość dochodów ze sprzedaży majątku zaplanowano środki z tytułu sprzedaży 17 działek będących własnością Gminy. Jednostka posiadała wyceny nieruchomości a Rada Gminy wyraziła zgodę na sprzedaż podejmując stosowane uchwały.

Wydatki bieżące (bez wydatków na obsługę długu oraz wydatków majątkowych)

Na podstawie danych w WPF z 2013 roku zakładano w okresie 2013-2016 coroczny wzrost wydatków bieżących. Poziom wzrostu wydatków bieżących w roku 2014 w stosunku do 2013, w 2015 roku do 2014 roku zaplanowano na poziomie ok. 1%. (wersja pierwotna) oraz odpowiednio 4,2% i 2% (wersja ostateczna z 2013 roku). W wersji pierwotnej WPF z 2014 roku poziom wydatków bieżących w 2014 roku

w stosunku do 2013 roku wykazywał tendencję spadkową o ok. 3%, w 2015 roku do 2014 roku tendencję wzrostową o ok. 1%.

Planowane przychody z tytułu pożyczek i kredytów

Planowane przychody na lata 2013 – 2015 w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy przyjętej uchwałą nr XXVI/112//2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku wynosiły 578.691,10 zł, w tym na pokrycie deficytu 228.691,10 zł – kwota przychodów w 2013 roku. W wersji ostatecznej przychody z tego tytułu w 2013 roku to kwota 914.387,31 zł, w tym na pokrycie deficytu 30.000,00 zł stanowiące zaciągnięte kredyty i pożyczki 555.696,21 zł, wolne środki 328.691,10 zł.

W WPF z 2014 roku wielkość osiągniętych przychodów w 2013 roku stanowiła kwotę 704.180,95 zł (wolne środki – 331.753,95 zł i kredyty, pożyczki – 372.427,00 zł), prognozowane wielkości w 2014 roku 900.000,00 zł, w 2015 roku 500.000,00 zł.

Planowane rozchody z tytułu spłat zobowiązań

Na podstawie WPF przyjętej uchwałą Rady Gminy w dniu 30 stycznia 2013 roku stwierdzono, że w 2014 roku zaplanowano spadek wysokości rozchodów w stosunku do 2013 roku. Również w 2015 roku prognozowano zmniejszenie wysokości rozchodów do roku poprzedniego. W wersji ostatecznej poziom wydatków z tego tytułu zachowywał tendencję spadkową w 2014 do 2013 roku oraz w 2015 roku do 2014 roku.

W WPF z 2014 uchwalono zmniejszenie wysokości rozchodów w 2014 roku w odniesieniu do 2013 roku. W 2015 roku natomiast przewidziano wzrost poziomu wydatków z tego tytułu: w 2014 roku 367.346,72 zł i w 2015 roku 503.247,47 zł. Udział w wykonanych rozchodach ogółem – 884.387,31 zł w 2013 roku stanowiła kwota wyłączeń z art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 2009 roku – 173.912,50 zł. Planowane rozchody podlegające wyłączeniom spłacone były w 2013 roku środkami z Unii Europejskiej.

Planowane wydatki bieżące na obsługę długu

W wyniku analizy Wieloletniej Prognozy Finansowej (wersja pierwotna) z 2013 roku stwierdzono, że plan wydatków na obsługę długu uległ zmniejszeniu, tj. w 2014 roku w stosunku do 2013 roku o 27.000,00 zł. W roku 2015 roku w stosunku do 2014 roku spadł o 10.000,00 zł.

Zgodnie z WPF z listopada 2013 roku wydatki wzrosły w 2014 roku w stosunku do roku poprzedniego, by następnie ulec zmniejszeniu w 2015 roku.

Wieloletnia Prognoza Finansowa z 2014 roku zakładała plan ww. wydatków na lata 2014 – 2015 w łącznej wysokości 160.0000,00 zł. Kwota planowanych wydatków na obsługę długu wynosiła w roku 2013 61.714,25 zł, w 2014 – 75.000,00 zł, w 2015 roku – 85.000,00 zł.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

W oparciu o uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia Wójta Gminy dotyczące zmian w budżecie w I połowie 2014 roku dokonano kontroli przestrzegania zasad gospodarki finansowej określonej w art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- 010, 01030 § 2850,

- 600, 60004 § 2310,
- 600, 60016 § 4300,
- 900, 90015 § 4300,
- 921, 92116 § 2480.

Kontrola dotyczyła wydatków poniesionych w I półroczu 2014 roku.

W wyniku analizy planu finansowego i weryfikacji wydatków poniesionych w **rozdziale 60016 § 4300** ustalono, co następuje.

Planowane wydatki według zarządzenia Wójta Gmin Oporów nr 3/2014 z dnia 3 lutego 2014 roku w sprawie ustalenia planu finansowego dla budżetu Gminy Oporów na rok 2014 w rozdziale 60016 z 4300 wynosiły **50.000,00 zł**. Zmiany wprowadzono:

- zarządzeniem nr 12/2014 z dnia 21 lutego 2014 roku – zmniejszenie planu o 1.000,00 zł. Plan po zmianach **49.000,00 zł**;
- zarządzeniem nr 36/2014 z dnia 5 maja 2014 roku – zwiększenie o kwotę 25.000,00 zł. Plan po zmianach **74.000,00 zł**.

Poniesione wydatki kształtowały się następująco:

Plan finansowy (w zł)	Data poniesionego wydatku	Dokument księgowy/ numer dowodu	Przedmiot wydatku	Kwota wydatku (w zł)	Poniesione wydatki narastająco (w zł)	Kwota przekroczenia planu finansowego (w zł)
50.000,00	20.02.2014 r.	Faktura nr 35/2014 z dnia 3.02.2014 r. (nr 201)	Odśnieżanie dróg	7.669,98	7.669,98	-
49.000,00	25.02.2014 r.	Faktura nr 38 z dnia 11.02.2014 r. (nr 234)	Odśnieżanie dróg	842,00	8.511,98	-
49.000,00	27.02.2014 r.	Faktura nr 1/2014 z dnia 5.02.2014 r. (nr 271)	Odśnieżanie dróg	10.789,97	19.301,95	-
49.000,00	4.03.2014 r.	Faktura nr 13/02/2014 z dnia 11.02.2014 r. (nr 288)	Odśnieżanie	3.964,99	23.266,94	-
49.000,00	19.03.2014 r.	Pk – sprostowanie dok. Nr 271	Refundacja odśnieżania dróg powiatowych na podstawie porozumienia	- 2.400,00	20.866,94	-
49.000,00	19.03.2014 r.	Faktura nr 33/2014 z dnia 5.03.2014 r.	Odśnieżanie dróg	10.269,97	31.136,91	-
49.000,00	20.03.2014 r.	Faktura nr 1/2014 z dnia 27.02.2014 r. (nr 381)	Odśnieżanie dróg	6.499,98	37.636,89	-
49.000,00	24.03.2014 r.	Faktura nr 8/2014 z dnia 11.03.2014 r.	Odśnieżanie dróg	2.599,99	40.236,88	-
49.000,00	26.03.2014 r.	Faktura nr 30/2014 z dnia 4.02.2014 r. (nr 436)	Usługa transportowa	5.412,00	45.648,88	-
49.000,00	14.04.2014 r.	Faktura nr 02/2014 z dnia 28.03.2014 r. (nr 556)	Odśnieżanie dróg	650,00	46.298,88	-
49.000,00	22.04.2014 r.	Faktura nr 2/2014 z dnia 19.03.2014 r. (nr 605)	Odśnieżanie dróg	6.863,98	53.162,86	4.162,86
49.000,00	30.04.2014 r.	Faktura nr 0058/2014/4FVS z dnia 23.04.2014 r. (nr 667)	Usługa koparko - ładowarki – bieżące utrzymanie dróg	295,20	53.458,06	4.458,06
49.000,00	30.04.2014 r.	Faktura nr 11/2014 z dnia 17.04.2014	Usługa koparko - ładowarki-wymiana	450,00	53.908,06	4.908,06

		r. (nr 671)	przepustów na drodze gminnej			
74.000,00	13.06.2014 r.	Opłata administracyjna nr 3212/2014 z dnia 13.06.2014 r.	Zakup mapy do dokumentacji dotyczącej naprawy wiat przystankowych	45,80	53.953,86	-

Z opisu drugostronnego dokumentów źródłowych nie wynika, pod jaką datą zostały one zatwierdzone do wypłaty.

Zgodnie z art. 254 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (tekst jednolity z 2013 roku, poz. 885 ze zm.), w toku wykonywania budżetu podmiot odpowiedzialny za jego wykonanie dokonuje wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów.

Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy z dnia 21 października 2014 roku, w związku z zawartym porozumieniem dotyczącym zimowego utrzymania dróg między Gminą Oporów a Powiatem Kutnowskim w 2014 roku na kwotę 2.400,00 zł dokonała ona w dniu 19 marca 2014 roku refundacji wydatków poleceniem księgowania poprzez zmniejszenie wydatków dotyczących zimowego utrzymania dróg gminnych (60016 § 4300) i zwiększenie wydatków dotyczących utrzymania dróg powiatowych (60014 § 4300).

Refundacji dokonano dla potrzeb rozliczenia dotacji, po dokonaniu stosowanych korekt zapisów przez pracownika merytorycznego na fakturze za odśnieżanie, która w całości była płacona z wydatków dotyczących dróg gminnych w dniu 27 lutego 2014 roku.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy z dnia 21 października 2014 roku wraz z wydrukiem z ewidencji w zakresie poniesionych wydatków w 60014 z 4300, 600616 § 4300, kserokopią wpływu na konto bankowe jednostki kwoty 2.400,00 zł, kserokopia porozumienia zawartego pomiędzy Gminą a Powiatem Kutnowskim, pisma Wójta Gminy do Starostwa Powiatowego z dnia 21 marca 2014 roku, faktury nr 1/2014 z dnia 5 lutego 2014 roku, karty drogowej nr 1/14 stanowi załącznik nr 13 protokołu kontroli.

Wyjaśnienie w zakresie przekroczenia wydatków złożyła Skarbnik Gminy. W związku przekroczeniem planu wydatków na dzień 30 kwietnia 2014 roku w zakresie usług, w rozdziale 60016 plany i wydatki wykonane na dzień 30 kwietnia 2014 roku kształtowały się następująco:

§	Plan roczny	Wykonanie na dzień 30.04.2014 r.
4210	80.531,70	39.391,45
4270	22.000,00	0,00
4300	49.000,00	53.908,46
4430	3.000,00	2.835,00
Razem	154.531,70	96.134,91

Z powyższego wynika, że przekroczenie planu nastąpiło w jednym paragrafie, nie przekraczając ogółem grupy wydatków oraz rozdziału. Zarządzeniem nr 36/2014 dokonano uzupełnienia planu w dniu 5 maja zamiast 30 kwietnia 2014 roku.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w sprawie przekroczenia wraz wydrukiem z poniesionych wydatków w § 4210, § 4270, § 4300, § 4430 stanowi załącznik nr 14 protokołu kontroli.

Kserokopie: zarządzenia nr 3/2014 z dnia 3 lutego 2014 roku, nr 11 i nr 12/2014 z dnia 21 lutego 2014 roku, nr 36/2014 z dnia 5 maja 2014 roku oraz kserokopie faktur, PK i przelewów bankowych stanowią akta kontroli strony 1-59

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2013 – I PÓŁROCZE 2014

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

W okresie 2013- I półrocze 2014 roku zasady rachunkowości i plan kont dla prowadzenia ewidencji podatków zostały uregulowane w zarządzeniu nr 6/A/2006 z dnia 29 grudnia 2006 roku w sprawie szczegółowych rozliczeń wpłat i planu kont w zakresie ewidencji podatków i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych w Urzędzie Gminy w Oporowie. **Jednostka nie uaktualniła ww. zarządzenia w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375). Poprzednio obowiązujące rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego utraciło moc z dniem 1 stycznia 2011 roku.**

W ww. zarządzeniu oraz zarządzeniu nr 156/2006 z dnia 9 października 2006 roku w sprawie wprowadzenia zasad(polityki) rachunkowości nie określono nazw programów do prowadzenia wymiaru i ewidencji księgowej podatków.

Zgodnie z informacją Skarbnika Gminy z dnia 2 października 2014 roku do ewidencji podatków służą następujące programy: „Podatki” (osoby fizyczne i prawne), „Księgowość zobowiązań” i „Auta” firmy U.I. Info – System R i T Groszek. *Informacja Skarbnika Gminy w sprawie wykazu oprogramowania stosowanego do wymiaru i księgowości podatków stanowi załącznik nr 15 protokołu kontroli.*

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały uchwała Rady Gminy nr III/9/2010 z dnia 30 grudnia 2010 w sprawie zarządzenia poboru rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia oraz uchwała nr IV/5/2011 z dnia 28 lutego 2011 roku w sprawie zmiany ww. uchwały.

Terminy rozliczania się inkasentów, z losowo wybranego sołectwa, z pobranych podatków przedstawia poniższa tabela:

(...)³

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej wynika, że:

- inkasenci zebrane kwoty wpłacali do banku;

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- wypłata wynagrodzenia inkasa następowała w kasie Urzędu Gminy w miesiącu poboru inkasa zgodnie z § 3 ust. 2 uchwały;
- rozliczenie się przez inkasentów z pobranych kwot następowało w terminie wynikającym z art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa (15 marca 2014 roku to sobota, 16 listopada 2013 roku to sobota);
- ustalenie wysokości prowizji od zainkasowanych kwot następowało zgodnie z postanowieniami załącznika do uchwały z 2011 roku;
- **kontrolowana jednostka nie prowadziła konta pozabilansowego 991, co stanowiło naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208 poz. 1375 ze zm.). Zgodnie z § 26 ust. 1 rozporządzenia, na pozabilansowym koncie 991 - Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, ewidencjonuje się kwoty należne do pobrania i pobrane przez inkasentów. Na stronie Wn konta 991 księguje się: przypisy w wysokości należności do pobrania, odsetki za zwłokę i inne należności uboczne w kwocie wpłaconej. Na stronie Ma konta 991 księguje się: wpłaty kwot pobranych, dokonane na rachunek bieżący Urzędu, wpłaty kwot pobranych, dokonane do kasy Urzędu, odpisy kwot należności przypisanych inkasentowi do pobrania, ale niepobranych. Na koncie 991 księgowania dokonuje się, nie stosując zasady dwustronnego zapisu.**

W aktualnie obowiązującym zarządzeniu nr 145/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie zmiany zarządzenia nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku w sprawie zakładowego planu kont dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy, przewidziano funkcjonowanie konta 991.

Realizację dochodów Gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2013-2014 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach.

Tabela

Plan i realizacja dochodów własnych w 2013 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
	DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem	8.210.379,95	7.785.150,82	94,82	
1.	Podatek od nieruchomości	495.000,00	478.300,10	96,63	6,14
2.	Podatek rolny	968.000,00	875.380,67	90,43	11,24
3.	Podatek leśny	12.000,00	9.106,00	75,88	0,12
4.	Podatek od środków transportowych	15.000,00	9.679,00	64,52	0,12
5.	Opłata targowa	100,00	0	0	0

Tabela

Plan i realizacja dochodów w I półroczu 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
	DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem	7.231.271,43	4.045.843,48	55,95	
1.	Podatek od nieruchomości	695.781,00	344.070,50	49,45	8,5

2.	Podatek rolny	1.000.000,00	429.645,70	42,96	10,62
3.	Podatek leśny	10.000,00	4.197,00	41,97	0,10
4.	Podatek od środków transportowych	15.000,00	5.425,00	36,16	0,13
5.	Opłata targowa	100,00	0	0	0

3) Podatek od nieruchomości

Stawki podatku od nieruchomości na 2013 i 2014 rok, określiła Rada Gminy uchwałą XXIV/99/2012 z dnia 30 listopada 2012 roku. Prawidłowość przyjętych przez Radę Gminy stawek podatku od nieruchomości, skontrolowano porównując je ze stawkami określonymi w: obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2013 roku (MP z 2012 roku poz. 587) oraz w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (MP z 2013 roku poz. 724).

Obowiązujące na terenie Gminy Oporów stawki podatku od nieruchomości, przyjęte wymienionymi wyżej uchwałami ustalono jak niżej:

Przedmiot opodatkowania	Górne granice uchwalone na rok 2013 (w zł)	stawek podatkowych przez Radę Gminy na rok 2013 (w zł)
1	2	3
Od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit a)	<u>0,73</u> 0,50	<u>0,74</u> 0,50
Od budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą oraz części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarcze (art.5 ust.1 pkt 2 lit.b)	<u>22,82</u> 22,82	<u>23,03</u> 22,82
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (art.5 ust.1 pkt 2 lit. c)	<u>10,65</u> 10,65	<u>10,75</u> 10,65
Od budynków zajętych na prowadz. działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit. d)	<u>4,63</u> 4,63	<u>4,68</u> 4,63
Od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego i pozostałe pozarządowe (art.5 ust.1 pkt 2 lit. e)	<u>7,66</u> 7,66	<u>7,73</u> 7,66
Od 1m ² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków(art.5 ust.1 pkt1 lit. a)	<u>0,88</u> 0,88	<u>0,89</u> 0,88
Od pozostałych gruntów od 1m ² w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe(art.5 ust.1 pkt 1 lit. c)	<u>0,45</u> 0,10	<u>0,46</u> 0,10
Grunty pod jeziorami, zbiornikami wodnymi, elektrowniami wodnymi od 1ha powierzchni (art.5 ust.1 .pkt 1 lit. b)	<u>4,51</u> 4,51	<u>4,56</u> 4,51
Od budowli art.5 ust.1 pkt .3)	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,

W drodze ww. uchwały wprowadzono zwolnienia w podatku od nieruchomości. Zwolnieniu podlegają budynki lub ich części, grunty zajęte na potrzeby ochrony

przeciwpożarowej, kultury i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą następujących podatników podatku od nieruchomości za lata 2013- I półrocze 2014:

Tabela nr 1

(...)⁴

- deklaracje w latach 2013-2014 zostały złożone przez wszystkich podatników. **Opóźnienie w złożeniu deklaracji za 2014 rok dotyczy podmiotu z pkt 3.** Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach o opłatach lokalnych osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. Deklaracja (...)⁵ sporządzona w dniu 23 maja 2014 roku nie posiadała daty wpływu do Urzędu Gminy. **Brak zamieszczenia daty wpływu deklaracji do Urzędu Gminy stanowił naruszenie § 40 ust. 1 i ust. 3 pkt. 2 oraz § 42 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 roku nr 14, poz. 67 ze zm.);**
- w przypadkach podatnika z pkt 3 i 4 w trakcie roku podatkowego zmianie uległ wymiar podatku. Wysokość podatku została obliczona zgodnie z art. 6 ust. 3 ww. o podatkach i opłatach lokalnych;
- deklaracje objęte kontrolą były prawidłowe pod względem stawki podatkowej;
- w naliczeniu podatku nie stwierdzono błędów rachunkowych;
- Gmina ma dostęp do danych dotyczących ewidencji gruntów prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w formie ewidencji komputerowej;

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- podatnicy uiszczali podatek w terminach wynikających z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, za wyjątkiem podatnika z pkt 2 w 2013 roku. W przypadkach nieterminowych wpłat odsetki pobierano zgodnie z art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa. Organ podatkowy wydawał postanowienia o proporcjonalnym zaliczeniu wpłaconej kwoty na poczet zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek zgodnie z art. 55 § 2 i art. 216 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. W związku z nieterminowymi wpłatami rat podatku przez podatnika z pkt 2 w 2013 roku organ podatkowy wystosował upomnienia;
- zakres przedmiotowy opodatkowania wykazany w deklaracjach porównano z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów. (...) ⁶.
- (...) ⁷.

Na przykładzie deklaracji złożonych przez ww. podatników stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczących dokonywanie przypisu podatku pod inną datą niż data złożenia deklaracji podatkowych na 2013 rok. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 2

(...) ⁸

Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375) oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, na szczegółowych kontach podatników przypisu podatku należy dokonywać pod datą złożenia deklaracji.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Prawidłowość ustalania należności podatkowych, terminowość wpłat podatku od nieruchomości oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych za okres 2013 – I półrocze 2014 rok sprawdzono poddając kontroli podatników podatku od nieruchomości prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Oporów.

Ustalenia obrazują tabele poniżej.

Tabela nr 1
2013 rok

(...) ⁹

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Tabela nr 2
I półrocze 2014 rok

(...)¹⁰

Kontrolujące ustaliły, co następuje:

- podatek od nieruchomości ustalono w prawidłowej wysokości tj. wg stawek podatku ustalonych przez Radę Gminy;
- decyzje doręczano przez sołtysów, co potwierdzały podpisy złożone na listach potwierdzeń odbioru. Decyzje doręczano w terminie nie późniejszym niż 14 dni przed ustawowym terminem płatności zobowiązania podatkowego zgodnie z art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, **z wyjątkiem decyzji doręczonej podatnikowi z pkt 1 tabeli nr 1;**
- raty podatku płacono w równych ratach w terminach ustawowych lub jednorazowo;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami z ewidencji gruntów oraz w oparciu o informacje na podatek złożone przez podatników.

Na przykładzie decyzji wymiarowych doręczonych w 2013 roku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczących dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 3

(...)¹¹

Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, na szczegółowych kontach podatników przypisu podatku należy dokonywać pod datą doręczenia decyzji. Zgodnie z art. 212 Ordynacji podatkowej, organ podatkowy wydający decyzję jest nią związany od chwili jej doręczenia.

W celu ustalenia, czy w przypadku, gdy obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku, podatek za ten rok ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek, kontroli poddano dokumentację dotyczącą 6 podatników w stosunku, do których w roku 2014 wystąpiły okoliczności uzasadniające powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie łącznego zobowiązania pieniężnego. Kontrolą objęto następujących podatników: (...) ¹². Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji,

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29

w tym na podstawie zawiadomień o zmianie w ewidencji gruntów oraz na podstawie decyzji w sprawie wymiaru podatku stwierdzono, że łączne zobowiązanie pieniężne ustalono prawidłowo tj. proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy przy zastosowaniu stawek uchwalonych przez Radę Gminy zgodnie z art. 6a ust. 3 ustawy o podatku rolnym, prawidłowo ustalono powstanie obowiązku podatkowego zgodnie z art. 6a ust. 1 ustawy o podatku rolnym, prawidłowo dokonano zmiany wysokości podatku w trakcie roku (zmiana decyzji wymiarowej – art. 6a ust. 7 ww. ustawy). **Podatnicy nie składali informacji w sprawie podatku od nieruchomości lub rolnego zgodnie ze wzorem zawartym w uchwale Rady Gminy nr XXXIII/137/05 z dnia 1 grudnia 2005 roku oraz w uchwale nr XXXIII/136/2005 z dnia 1 grudnia 2005 roku w terminie 14 od dnia od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości i podatku rolnego. Powyższe stanowiło naruszenie art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i art. 6a ust. 5 ustawy o podatku rolnym.**

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2013 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	1	2.493,00
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	6.595,10

I półrocze 2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	2	2.337,50
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	4.041,50

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. nr Fn 3121.2.2013 z dnia 19 lutego 2013 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej za II ratę podatku od nieruchomości za 2002 rok w wysokości 1.025,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 1.468,00 zł oraz w sprawie odroczenia zaległości

sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

podatkowej w podatku od nieruchomości za lata 2002-2006 w kwocie 6.595,10 zł wraz z odsetkami w wysokości 7.047,00 zł do dnia 30 grudnia 2013 roku;

2. nr Fn 3121.3.2014 z dnia 19 lutego 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej za IV ratę podatku od nieruchomości za 2002 rok w wysokości 948,50 zł wraz z odsetkami w wysokości 1.352,00 zł oraz w sprawie odroczenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości za lata 2004-2006 w kwocie 4.041,50 zł wraz z odsetkami w wysokości 4.001,00 zł do dnia 31 grudnia 2014 roku.

Z przeanalizowanej dokumentacji wynika, że:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników dotyczących umorzeń zaległości, zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji,
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art.210 ustawy Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności,
- podstawą do wydania decyzji były dokumenty przedkładane przez podatników np. zaświadczenie o wysokości zarobków, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, karta informacyjna ze szpitala.

Testy kontrolne podatek od nieruchomości stanowią załącznik nr 16 protokołu kontroli.

4) Podatek rolny

Stosownie do ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity z 2013 roku Dz. U. poz. 1381) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. nr 143, poz.1614), Gmina Oporów została zakwalifikowana do II okręgu podatkowego.

Zgodnie z art. 6 ustawy podstawę obliczania podatku rolnego stanowi średnia cena skupu żyta za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena skupu żyta wynosiła:

- w 2013 roku 75,86 zł za 1 dt wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 19 października 2012 roku (MP poz. 787);
- w 2014 roku 69,28 zł za 1 dt wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 18 października 2013 roku (MP poz. 814).

Rada Gminy obniżyła ceny skupu żyta w 2013 i 2014 roku korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 6 ust. 3 ustawy o podatku rolnym. W związku z powyższym podjęto uchwałę Rady Gminy nr XXIV/97/2012 z dnia 30 listopada 2012 roku i nr XXXIII/140/2013 z dnia 25 listopada 2013 roku.

Podatek rolny od osób fizycznych

Prawidłowość ustalenia należnego podatku, przestrzeganie terminu i wysokości wpłat w okresie 2013-I półrocze 2014 sprawdzono w oparciu o wybranych losowo 4 podatników o następujących numerach: (...) ¹³.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- decyzje doręczano przez sołtysów, co potwierdzały podpisy złożone na kopiach decyzji wymiarowych lub drogą pocztową, co potwierdzały zwrotne potwierdzenia odbioru. Decyzje doręczano w terminie nie późniejszym niż 14 dni przed ustawowym terminem płatności zobowiązania podatkowego, zgodnie z art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa;
- w okresie 2013 – I półrocze 2014 roku podatnicy uiszczali podatek, zgodnie z art. 6a ust. 6 ustawy o podatku rolnym;
- w odniesieniu do wszystkich podatników dokonano prawidłowego przeliczenia hektarów fizycznych na przeliczeniowe, zastosowano prawidłowe stawki za 1 ha obowiązujące w latach 2013-2014 roku w odniesieniu do przedmiotu opodatkowania stanowiącego gospodarstwo rolne zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o podatku rolnym;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów, **z wyjątkiem przedmiotu opodatkowania w decyzjach wystawionych dla podatnika o numerze (...)**¹⁴.

Podatek rolny od osób prawnych

Prawidłowość ustalenia należności podatkowych, przestrzeganie terminu i wysokości wpłat podatku oraz podejmowania czynności windykacyjnych w okresie 2013- I półrocze 2014 roku sprawdzono w oparciu o 3 podatników: (...)¹⁵.

Tabela nr 1

(...)¹⁶

W wyniku kontroli dokumentacji ustalono, co następuje:

- deklaracje zostały złożone do dnia 15 stycznia 2013 i 2014 roku, zgodnie z art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy o podatku rolnym. W przypadku podatnika z pkt 1 tabeli, nie można ustalić daty wpływu dokumentów do Urzędu Gminy Data sporządzenia dokumentów: 31 stycznia 2013 roku i 31 stycznia 2014 roku. **Brak zamieszczenia daty wpływu deklaracji do Urzędu Gminy stanowił naruszenie § 40 ust. 1 i ust. 3 pkt. 2 oraz § 42 ust. 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 roku nr 14, poz. 67 ze zm.);**

¹⁴ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- w deklaracji prawidłowo dokonano przeliczenia hektarów fizycznych oraz określono wysokość podatku;
 - stawka przyjęta do wyliczenia podatku była zgodna z uchwałą Rady Gminy oraz art. 6 ust. 1 ustawy o podatku rolnym;
 - należny podatek rolny został naliczony prawidłowo – dla gruntów gospodarstw rolnych od 1 ha przeliczeniowego wynosił równowartość 2,5 q żyta;
 - przeliczenia hektarów użytków rolnych na hektary przeliczeniowe dokonano prawidłowo;
 - przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów;
 - podatnicy dokonywali wpłat podatku w ratach lub jednorazowo za cały rok z góry, z wyjątkiem podatnika (...) ¹⁷, który płacił nieterminowo raty w 2013 roku. Opóźnienia wyniosły od ok. 1 miesiąca do 2 miesięcy. W 2014 roku podatnik z opóźnieniem zapłacił drugą ratę, tj. w dniu 1 lipca 2014 roku. Organ podatkowy wystawił upomnienie za I II, IV ratę za 2013 rok i II ratę za 2014 rok. Organ podatkowy nie podjął czynności celem doręczenia tych upomnień drogą pocztową, lub przez pracownika. Na dokumentach znajdują się adnotacje pracownika o kontakcie telefonicznym z podatnikiem w sprawie wystawienia upomnień.
- Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), w przypadku, gdy należność nie została zapłacona w terminie określonym w decyzji, albo wynikającym z przepisów prawa – wierzyciel winien wystać do zobowiązanego upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel winien niezwłocznie wystawić tytuł wykonawczy i przesać do Naczelnika Urzędu Skarbowego.

Na przykładzie deklaracji złożonych przez ww. podatników stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczących dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data złożenia deklaracji podatkowych na 2013 rok. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 2

(...) ¹⁸

Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375) oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, na szczegółowych kontach podatników przypisu podatku należy dokonywać pod datą złożenia deklaracji.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

2013 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	1	814,00
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	30	5.521,00
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	12	3.965,00
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	15	8.364,00

I półrocze 2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	11	5.232,00
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	9	3.349,00
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	4	5.566,00

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. nr FN 3121.6.2014 z dnia 27 marca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej za I ratę podatku rolnego za 2014 rok w wysokości 352,00 zł – data wpływu wniosku 18 marca 2014 roku;
2. nr FN 3121.1.2014 z dnia 20 stycznia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku rolnym z tytułu III i IV raty za 2013 rok w wysokości 234,00 zł – data wpływu wniosku 23 grudnia 2013 roku;
3. nr FN 3121.9.2014 z dnia 23 kwietnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej za I i II ratę podatku rolnego za 2013 rok w wysokości 336 zł wraz z odsetkami w wysokości 31,00 zł oraz w sprawie odmowy umorzenia zaległości w podatku rolnym za III i IV ratę za 2013 rok – data wpływu wniosku 10 marca 2014 roku;
4. nr FN 3121.11.2014 z dnia 12 czerwca 2014 roku w sprawie w sprawie zwolnienia z podatku rolnego gruntów o powierzchni 4,6540 ha od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia 31 maja 2019 roku. Po upływie okresu zwolnienia zastosowano ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku, data wpływu wniosku w dniu 6 czerwca 2014 roku;
5. nr FN 3121.10.2014 z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie w sprawie zwolnienia z podatku rolnego gruntów o powierzchni 12,87 ha od dnia 1 maja 2014 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku. Po upływie okresu zwolnienia zastosowano ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku, data wpływu wniosku w dniu 30 kwietnia 2014 roku;
6. nr Fn 3121.24.2013 z dnia 29 października 2013 roku w sprawie zwolnienia z podatku rolnego gruntów o powierzchni 3,92 ha od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 31 października 2018 roku. Po upływie okresu zwolnienia zastosowano ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku, data wpływu wniosku w dniu 24 października 2013 roku;

7. nr Fn 3121.30.2013 z dnia 9 grudnia 2013 roku w sprawie zwolnienia z podatku rolnego gruntów o powierzchni 1,51 ha od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 października 2018 roku. Po upływie okresu zwolnienia zastosowano ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku, wniosek – data wpływu w dniu 5 grudnia 2013 roku;
8. nr Fn 3121.26.2013 z dnia 21 listopada 2013 roku w sprawie zwolnienia z podatku rolnego gruntów o powierzchni 1,64 ha od dnia 1 grudnia 2013 roku do dnia 30 września 2018 roku. Po upływie okresu zwolnienia zastosowano ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku, wniosek – data wpływu w dniu 15 listopada 2013 roku.

Z przeanalizowanej dokumentacji wynika, że:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników dotyczących umorzeń zaległości, zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji,
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art.210 ustawy Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności,
- podstawą do wydania decyzji były protokoły dotyczące opisu warunków gospodarczych gospodarstwa rolnego oraz dokumenty źródłowe potwierdzające okoliczności wskazane we wniosku np. faktury za energię, protokoły z oszacowania i wysokości szkód związane z wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, dokumenty odbioru padliny;
- do wniosków o udzielenie ulgi z tytułu nabycia gruntów były dołączane akty notarialne;
- ulga z tytułu nabycia gruntów została udzielona od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowy kupna nabycia - sprzedaży zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o podatku rolnym, zaś zastosowanie ulgi następowało od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek, o czym stanowił art. 13 d ust. 3 ww. ustawy. Po okresie zwolnienia w I roku podatnikowi obniżano podatek rolny o 75%, natomiast w II roku - jego wysokość obniżona będzie o 50%.

5) Podatek od środków transportowych

Z uwagi na wartość uzyskanych przez jednostkę dochodów z tytułu podatku od środków transportowych nieprzekraczających 1,8% wykonanych dochodów za 2013 i w I półroczu 2014 rok odstąpiono od kontroli prawidłowości ustalania i pobierania dochodów z powyższego tytułu.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2013 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-

Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

I półrocze 2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

7) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Prowadzona w kontrolowanej jednostce ewidencja tytułów wykonawczych spełniała wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 z późn. zm.). Ewidencja wysłanych upomnień prowadzona przez organ podatkowy zawiera nr ewidencyjny upomnienia, datę jego wystawienia, status, nr konta zobowiązanego, nazwę i adres zobowiązanego, rodzaj, kwotę należności, termin zaległości oraz datę doręczenia upomnienia i prowadzona była wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia.

Kontrolą objęto prawidłowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do następujących zaległości podatkowych:

- podatek od nieruchomości od osób prawnych – na dzień 31 grudnia 2013 roku,
- podatek od środków transportowych osób fizycznych – na dzień 31 grudnia 2013 roku
- Ustalenia kontroli obrazują tabele nr 1, 2 *stanowiące załącznik nr 17 protokołu kontroli.*
(...)¹⁹

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dochody ze sprzedaży nieruchomości lub ich części (w tym lokali)

2013 rok			I półrocze 2014 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

250.000,00	250.000,00	44.817,72	50.000,00	50.000,00	15.830,00
------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Wysokość prognozowanych dochodów ze sprzedaży w 2013 roku ustalono w odniesieniu do 5 nieruchomości, które zgodnie z operatami szacunkowymi przeznaczone były pod działalność usługową. Kwota wynikająca z operatów 257.440,00 zł. Kwota 50.000,00 zł przewidziana w dochodach budżetowych w 2014 roku odnosiła się do nieruchomości o numerze 91/10 o pow. 0,53 ha położonej w Poborzu, której wartość szacunkowa wyniosła 53.230,00 zł i przeznaczona była pod działalność usługową.

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej zbycia zabudowanej nieruchomości oznaczonej numerem 98/2, o powierzchni 0,14 ha położonej w obrębie Stanisławów ustalono, co następuje:

- w sierpniu 2012 roku sporządzono operat szacunkowy przez rzeczoznawcę majątkowego o uprawnieniach nr 1537. Wyceny dokonano na dzień 25 lipca 2012 roku;
- nieruchomość została nabyta na własność przez Gminę Oporów na podstawie decyzji Wojewody Płockiego nr GG. VII.7211-23/1/96 z dnia 7 marca 1996 roku;
- uchwałą nr XXII/88/2012 z dnia 10 października 2012 roku Rada Gminy wyraziła zgodę na sprzedaż w drodze przetargu nieruchomości niezabudowanej, położonej w Stanisławowie oznaczonej numerem 98/2 o powierzchni 0,14 ha. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy;
- stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity z 2010 roku, Dz. U. nr 102, poz. 65 ze zm.), wykaz dotyczący sprzedaży gruntów został podany do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w dniach 12 października 2012 roku – 2 listopada 2012 roku. Wykaz nieruchomości opublikowano na stronie internetowej jednostki oraz w prasie lokalnej „Dziennik Łódzki” w dniu 12 października 2012 roku;
- cenę nieruchomości – 31.920,00 zł - ustalono na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego. Wartość gruntu z operatu – 31.920,00,00 zł. Zgodnie z art. 67 ust. 2 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami przy sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu stosuje się następujące zasady ustalania cen: cenę wywoławczą w pierwszym przetargu ustala się w wysokości nie niższej niż wartość nieruchomości;
- zarządzeniem nr 31 z dnia 4 maja 2011 roku Wójt Gminy powołał komisję przetargową do przeprowadzenia przetargów oraz przeprowadzania rokowań na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Oporów. Skład komisji był sześcioposobowy. Skład liczbowy komisji ustalono zgodnie z § 8 rozporządzenia;
- pismem (bez daty sporządzenia) Wójt Gminy ogłosił przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Stanisławowie;
- ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na zbycie nieruchomości wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy. Zgodnie z notatką służbową sporządzoną przez pracownika, ogłoszenie wywieszono od dnia 16 listopada 2012 roku do dnia 17 grudnia 2012 roku. Ponadto ogłoszenie opublikowano w prasie lokalnej („Dziennik Łódzki”) oraz na stronie internetowej Gminy;
- termin przetargu wyznaczono na 21 grudnia 2012 roku zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. nr 207, poz. 2108 ze zm.);
- ogłoszenie zawierało informacje przewidziane w § 13 rozporządzenia. Stosownie do postanowień art. 38. ust. 2 ww. ustawy, ogłoszenie o przetargu podano do publicznej wiadomości nie wcześniej niż po upływie terminów, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 oraz ust. 4, dotyczących osób, którym przysługuje

pierwszeństwo nabycia, czyli powinno być to 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu;

- zgodnie z informacją Wójta Gminy o wyniku przetargu, zakończył się on wynikiem negatywnym z powodu braku oferentów. Informacje wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w dniach 22-29 grudnia 2012 roku;
- komisja przetargowa nie sporządziła protokołu z przeprowadzonego przetargu, co wynikało z § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- pismem (bez daty sporządzenia) Wójt Gminy ogłosił II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż ww. nieruchomości. Cena wywoławcza nieruchomości 31.920,00 zł. Termin przetargu 12 kwietnia 2013 roku. Termin ustalono zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Ogłoszenie zawierało informacje przewidziane w § 13 rozporządzenia, **z wyjątkiem informacji o terminie poprzedniego przetargu;**
- cena wywoławcza została ustalona zgodnie z art. 67 ust. pkt 2 ustawy;
- ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń w dniach 1 marca 2014 roku – 1 kwietnia 2014 roku, na stronie internetowej oraz w prasie lokalnej – „Dziennik Łódzki”;
- zgodnie z informacją Wójta Gminy o wynikach przetargu, zakończył się on wynikiem negatywnym z powodu braku oferentów. Informacje o wyniku przetargu zamieszczono na tablicy ogłoszeń w dniach 13 – 20 kwietnia 2013 roku;
- komisja przetargowa nie sporządziła protokołu z przeprowadzonego przetargu, co wynikało z § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- pismem (bez daty sporządzenia) Wójt Gminy ogłosił III przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż ww. nieruchomości;
- termin przetargu wyznaczono na 12 lipca 2013 roku, cena wywoławcza 31.920,00 zł, wadium – 3.200,00 zł;
- ogłoszenie zawierało informacje przewidziane w § 13 rozporządzenia, **z wyjątkiem informacji o terminach poprzednich przetargów;**
- wysokość wadium ustalono zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia;
- z posiedzenia komisji sporządzono protokół podpisany przez członków komisji oraz nabywcę. Protokół zawierał informacje określone w § 10 rozporządzenia;
- postąpienie wynosiło nie mniej niż 1% ceny wywoławczej zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia – 320,00 zł;
- z przeprowadzonego przetargu sporządzono protokół podpisany przez członków komisji oraz nabywcę. Protokół zawierał informacje wynikające z § 10 rozporządzenia;
- Wójt Gminy sporządził informację o wynikach przetargu zawierającą dane określone w § 12 § 1 rozporządzenia. Informacje wywieszono w dniach 15 -22 lipca 2013 roku na tablicy w Urzędzie Gminy;
- wpłacone przez oferenta wadium zaliczone zostało na poczet ceny nabycia;
- o zawarciu umowy nabywcę powiadomiono pismem z dnia 16 lipca 2013 roku, doręczonym w dniu 17 lipca 2013 roku;
- zapłata za nieruchomość dokonana została w dniu 23 lipca 2013 roku, data wpływu na konto Urzędu Gminy 25 lipca 2013 roku;
- akt notarialny sporządzono w dniu: 24 lipca 2013 roku Rep. A nr 1457/2013.

Zgodnie z wyjaśnieniem inspektora ds. wojskowych, gospodarki gruntami, oświaty i kultury Teresy Pałczyńskiej, nieruchomość zwolniona jest z podatku VAT. Zwolnienie zastosowano na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług.

Wyjaśnienie w sprawie zwolnienia z podatku VAT od sprzedaży nieruchomości zabudowanej położonej w obrębie Stanisławów, nr 98/2 o pow. 0,14 ha stanowi załącznik nr 18 protokołu kontroli.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

2013 rok			I półrocze 2014 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
5.000,00	3.389,00	3.328,70	3.000,00	3.000,00	3.328,70

Kontrolą objęto terminowość i wysokość wpłat opłat za użytkowanie wieczyste oraz podejmowanie czynności windykacyjnych w 2013 roku w stosunku do 6 podmiotów (100% próby). *Ustalenia obrazuje tabela stanowiąca załącznik nr 19 protokołu kontroli.*

Z danych zawartych w tabeli wynika, że 4 podmioty nieterminowo uiszczają opłaty w 2013 roku, co stanowiło naruszenie art. 71 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, który stanowił, że opłaty roczne wnosi się przez cały okres użytkowania wieczystego, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Systematycznie wystawiano wezwania do zapłaty. Zaległości zapłacono wraz z odsetkami.

Jednostka dokonała wypowiedzenia wysokości obowiązujących opłat z użytkowanie wieczyste na podstawie m.in. art. 77 i 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami w 2009 roku na podstawie wycen nieruchomości dokonanych przez rzeczoznawcę majątkowego (uprawnienia nr 1537). Stan zaległości na 31 grudnia 2013 roku wynosił 0,00 zł.

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego ewidencjonowano na koncie syntetycznym 221. Ewidencja analityczna prowadzona była w formie komputerowej, dla każdego użytkownika założono oddzielne konto.

W okresie objętym kontrolą jednostka nie uzyskiwała dochodów z tytułu trwałego zarządu.

W okresie 2013 – I półrocze 2014 roku obowiązywały następujące decyzje Wójta Gminy:

- nr Or 72244/1/2010 z dnia 15 stycznia 2010 roku o oddaniu w trwały zarząd Zespołowi Szkół w Szczycie na czas nieokreślony nieruchomość zabudowaną budynkiem szkoły, oznaczoną numerem 20/2 o powierzchni 0,90 ha i nr 21 o powierzchni 0,66 ha;
- nr OR – 72244/1/2008 z dnia 12 listopada 2008 roku o oddaniu w trwały zarząd Zespołowi Szkół w Oporowie na czas nieokreślony nieruchomość zabudowaną budynkiem szkoły, oznaczoną numerem 270/2 o powierzchni 0,60 ha.

Publiczne szkoły są zwolnione z opłat za trwały zarząd na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych

2013 rok			I półrocze 2014 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
25.000,00	25.000,00	30.854,87	25.000,00	25.000,00	13.245,81

--	--	--	--	--	--

W okresie 2013-I półrocze 2014 roku jednostka nie oddawała nieruchomości w użytkowanie wieczyste, użytkowanie i trwały zarząd.

Informacja inspektora Teresy Pałczyńskiej w zakresie oddawania nieruchomości w użytkowanie wieczyste, użytkowanie i trwały zarząd stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli.

Najem lokali mieszkalnych

W okresie 2013-I półrocze 2014 roku obowiązywały następujące uchwały Rady Gminy i zarządzenia Wójta Gminy:

- uchwała nr XXXVII/146/2009 z dnia 30 października 2009 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Oporów na lata 2009-2014 zmieniona uchwałą nr XV/62/2012 z dnia 29 lutego 2012 roku;
- uchwała nr XXXIX/171/2006 z dnia 30 czerwca 2006 roku w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Oporów;
- zarządzenie nr 68/2009 z dnia 22 grudnia 2009 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu dla lokali mieszkalnych;
- zarządzenie nr 43/2008 z dnia 31 grudnia 2008 roku w sprawie stawek czynszu za wydzierżawienia gruntów komunalnych na cele rolnicze do czasu ich trwałego wyłączenia z produkcji rolnej;
- zarządzenie nr 4/2011 z dnia 27 stycznia 2011 roku w sprawie ustalenia minimalnych stawek czynszu za najem lokali użytkowych oraz wydzierżawiania gruntów na cele nierolnicze.

Kontrolą objęto terminowość, wysokość wpłat z tytułu dochodów w 2013 roku za najem 4 lokali mieszkalnych oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych. Ustalenia obrazuje tabela stanowiąca **załącznik nr 21 protokołu kontroli**.

W 2013 roku obowiązywały 4 umowy, które zostały zawarte w okresie wcześniejszym. Z treści umów najmu wynika, że termin wnoszenia czynszu ustalono do 10-tego każdego miesiąca. Zmiany wysokości czynszu dokonywano w formie aneksów. Ostatnia zmiana wysokości czynszu dokonana została w 2009 roku.

Z danych zawartych w tabelach wynika, że 3 najemców nieterminowo płaciło czynsz. Opóźnienia wyniosły od kilku dni do ok. 9 miesięcy od umownego terminu zapłaty. W związku z brakiem wpłat wystawiono wezwania do zapłaty. Od nieterminowych wpłat pobierano odsetki ustawowe. Jeden najemca uiszczał należności w ustalonych terminach. Stan zaległości na koniec 2013 roku wynosił 41,40 zł. Ewidencja analityczna dochodów z tego tytułu prowadzona była w formie komputerowej, dla każdego najemcy założono odrębne konto.

Dzierżawa nieruchomości

W okresie 2013-I półrocze 2014 roku zawarto jedną umowę dzierżawy nieruchomości gruntowych. Umowę zawarto w dniu 2 stycznia 2013 roku na okres do dnia 2 stycznia 2013 roku do dnia 1 grudnia 2015 roku. Wysokość czynszu dzierżawnego ustalono w wysokości 30 q pszenicy rocznie. Czynsz płatny był do 15 listopada każdego roku.

Ustalenia w zakresie procedury oddania w dzierżawę nieruchomości oraz w zakresie płatności czynszu przedstawia tabela poniżej:

	Tezy	TAK	NIE	PRÓBA	ILOŚĆ BŁĘDÓW
1	Czy zachowano procedury oddania nieruchomości w najem lub dzierżawę w zakresie obowiązku podania do publicznej wiadomości wykazu (art.35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami).	X		1	
2	Czy zachowano procedury oddania nieruchomości w najem lub dzierżawę w zakresie obowiązku zorganizowania przetargu (umowy na czas nieoznaczony lub oznaczony dłuższy niż 3 lata) - (art.37 ust.4 ustawy o gospodarce nieruchomościami).	Nie dotyczy		1	
3	Czy w umowach określono stawki czynszu z tytułu najmu i dzierżawy oraz terminy ich wnoszenia.	X		1	
4	Czy najemca (dzierżawca) terminowo dokonywał wpłat z tytułu czynszu.		x	1	
5	Czy od nieterminowych wpłat pobrano odsetki za opóźnienie w zapłacie w prawidłowej wysokości.	X		1	
6	Czy odsetki pobrano w prawidłowej wysokości.	X		1	
7	Czy w przypadku zaległości przekraczających należność za okres półroczny (przy wpłatach miesięcznych) lub roczny (przy wpłatach kwartalnych, półrocznych, rocznych) podejmowano czynności windykacyjne.	Nie dotyczy			
8	Czy udzielono ulg w zapłacie czynszu niezgodnie z obowiązującymi przepisami (uchwała organu stanowiącego).		X	1	
9	Czy dopuszczono do przedawnienia należności jednostki samorządowej z tytułu czynszu.		X	1	
10	Czy prowadzono ewidencję księgową dochodów z tytułu najmu (dzierżawy) w sposób prawidłowy.	X		1	

Kontrolujące stwierdziły, że w wykazie nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy wysokość czynszu dzierżawnego ustalono, jako „6,83 q pszenicy wg ceny pszenicy przyjętej przez GUS”. Wyliczenia równowartości kwintali pszenicy za 1 ha gruntów ornych w zależności od ich klasy dokonano w oparciu o załącznik do zarządzenia nr 43/2008 z dnia 31 grudnia 2008 roku w sprawie stawek czynszu za wydzierżawienia gruntów komunalnych na cele rolnicze do czasu ich trwałego wyłączenia z produkcji rolnej. Powierzchni fizyczna gruntu 2,71 ha. Do wyliczenia opłaty przyjęto 6,83 q za 1 ha. W ogłoszeniu podano, że „wysokość czynszu dzierżawnego wynosi równowartość 6,83 q pszenicy, wadium 60,00 zł”. Wysokość postąpienia określono, jako „nie mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych, tj. 0,7q pszenicy”. W wykazie i w ogłoszeniu nie podano wartości 1 q pszenicy, co uniemożliwiło ustalenie wysokości czynszu dzierżawnego oraz postąpienia w złotych. Zgodnie z regulaminem przyjętym zarządzeniem nr 94/2012 z dnia 8 listopada 2012 roku w sprawie regulaminu przetargu na dzierżawę nieruchomości, położonej w miejscowości Oporów, stanowiącej własność Gminy Oporów, działka nr 181/1 o pow. 2,71 ha,

wywoławcza wysokość czynszu dzierżawnego wynosi 6,83 q pszenicy. Czynsz dzierżawny płatny jest w gotówce według obowiązującej średniej ceny skupu pszenicy ogłoszonej przez Prezesa GUS za I półrocze, w którym przypada płatność. Czynsz płatny jest w jednej racie rocznej do 15 listopada każdego roku. Wykaz opublikowano na tablicy ogłoszeń w terminie: 12 października 2012 roku – 2 listopada 2012 roku. Ogłoszenie opublikowano w dniach 16 listopada – 17 grudnia 2012 roku. Z załącznika nr 2 do protokołu z postępowania wynika, że postąpienia dokonywano w kwintalach. W wyniku przeprowadzonego przetargu wysokość czynszu wyniosła 30q. Wysokość czynszu wyniosła 2.934,30 zł. Do wyliczenia kwoty czynszu przyjęto wartość 1 q z obwieszczenia Prezesa GUS z dnia 19 lipca 2013 roku w sprawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy w I półroczu 2013 roku (MP poz. 601). Cena wyniosła 97,81 za 1dt.

Kontrolą objęto terminowość i wysokość wpłat czynszu i podejmowanie czynności windykacyjnych w 2013 roku w stosunku do 5 umów dzierżawy gruntów (100% próby). Ustalenia obrazuje tabela stanowiąca **załączniki nr 22 protokołu kontroli**.

Z danych zawartych w tabelach wynika, że dzierżawcy najczęściej płacili czynsz zgodnie z terminami umownymi. Największe opóźnienia w zapłacie miał dzierżawca „Multimedia Polska” SA. Zgodnie z zapisami umowy, czynsz należało regulować na podstawie dokumentu sprzedaży wystawionego przez Gminę w ciągu 14 dni od momentu dostarczenia dokumentu do siedziby dzierżawcy.

Ustalenia w zakresie terminowości wpłat przez dzierżawcę „Multimedia Polska SA” obrazuje tabela poniżej:

Nr faktury, z dnia.., za okres	Data doręczenia	Data zapłaty
1/2013 z 2.01.2013 r. za styczeń	7.01.2013 r.	7.03.2013 r.
2/2013 z 4.02.2013 r. za luty	11.02.2013 r.	26.04.2014 r.
3/2013 z dnia 1.03.2013 r. za marzec	6.03.2013 r.	26.04.2013 r.
4/2013 z dnia 5.04.2013 r. za kwiecień	11.04.2013 r.	4.06.2014 r.
6/2013 z dnia 6.05.2013 r. za maj	10.05.2013 r.	18.06.2013 r.
7/2013 z dnia 3.06.2013 r. za czerwiec	12.06.2013 r.	3.07.2013 r.
8/2013 z dnia 2.07.2013 r. za lipiec	9.07.2013 r.	26.07.2013 r.
9/2013 z dnia 2.08.2013 r. za sierpień	7.08.2013 r.	30.08.2013 r.
10/2013 z dnia 2.09.2013 r. za wrzesień	10.09.2013 r.	2.10.2013 r.
11/2013 z dnia 1.10.2013 r. za październik	11.10.2013 r.	5.11.2013 r.
12/2013 z dnia 4.11.2013 r. za listopad	12.11.2013 r.	25.11.2013 r.
15/2013 z dnia 2.12.2013 r. za grudzień	10.12.2013 r.	9.01.2013 r.

W 2013 roku dzierżawca nieterminowo płacił czynsz za okres od stycznia do kwietnia, od sierpnia do września oraz za miesiąc grudzień.

Największe opóźnienia dotyczyły okresu styczeń – maj 2013 roku. W związku z powyższym jednostka wystosowała tylko jedno wezwanie do zapłaty nr Fn 3121.3.2013 z dnia 14 kwietnia 2013 roku za nie uiszczenie czynszu za luty i marzec 2013 roku. Art. 25 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowi, że gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, tj. m.in. na wykonywaniu czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzenie windykacji tych należności. W pozostałych przypadkach wpłat czynszu opóźnienia były krótsze niż miesiąc. Od nieterminowych wpłat pobierano odsetki.

W okresie objętym kontrolą jednostka nie uzyskiwała dochodów z tytułu najmu lokali użytkowych, użytkowania i trwałego zarządu.

Kontrolującym przedłożono „potwierdzenie zawarcia umowy użyczenia” zawarte w dniu 17 marca 2014 roku pomiędzy Gminą Oporów a Spółką wodną „Oporowianka”. Przedmiotem umowy jest użyczenie lokalu użytkowego znajdującego się w budynku Urzędu Gminy w Oporowie o powierzchni 7,5 m². Do dnia 17 marca 2014 roku użyczenie było na czas nieoznaczony. Od dnia 17 marca 2014 roku umowę zawarto do dnia 31 grudnia 2016 roku. Pomieszczenie wyposażone jest w energię elektryczną, centralne ogrzewanie. W czasie trwania umowy Gmina ma prawo korzystania z przedmiotowego lokalu, jeżeli zaistnieją takie potrzeby. Umowę podpisali Wójt Gminy oraz przewodniczący zarządu gminnej Spółki wodnej. W trakcie kontroli, tj. w dniu 10 października 2014 roku zawarto aneks dotyczący ustalenia wysokości kosztów związanych z korzystaniem z lokalu (media, eksploatacja i zużycie lokalu) w kwocie 300,00 zł za każdy rozpoczęty rok kalendarzowy (bez oznaczenia czy to kwota netto czy brutto), które płatne są do dnia 15 grudnia 2014 roku.

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy z dnia 15 października 2014 roku ustalając wysokość kosztów uwzględniono fakt, że z pokoju oprócz spółki, korzysta także Gmina, w szczególności Przewodniczący Rady Gminy. Media obejmują tylko energię elektryczną. Z lokalem nie jest związany pobór wody, odprowadzanie ścieków. Gmina ogrzewa cały budynek, stąd koszty związane z opałem i tak ponosiłaby. Stopień zużycia lokalu w wyniku użyczenia jest niski. Wysokość kosztów jest adekwatna i czyni zadość postanowieniu art. 713 Kodeksu Cywilnego. Zwrot kosztów nie stanowi czynszu.

Wyjaśnienie Wójta Gminy z dnia 15 października 2014 roku stanowi załącznik nr 23 protokołu kontroli.

Zgodnie z informacją inspektora ds. wojskowych, gospodarki gruntami, oświaty i kultury, Gmina nie umarzała, nie odraczała na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny na podstawie uchwały nr XLV/181/2010 z dnia 30 czerwca 2010 roku.

Informacja inspektora ds. wojskowych, gospodarki gruntami, oświaty i kultury z dnia 6 października 2014 roku stanowi załącznik nr 24 protokołu kontroli.

3.2. Inne dochody

W okresie 2013 – i półrocze 2014 roku obowiązywała uchwała Rady Gminy nr XVII/66/2008 z dnia 19 marca 2008 roku w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału.

Uchwalona stawka procentowa opłaty wyniosła 30% różnicy między wartością nieruchomości po podziale i wartością przed podziałem geodezyjnym. Na podstawie

sprawozdań Rb 27s za 2013 rok i I półrocze 2014 roku stwierdzono, że w tym okresie jednostka nie osiągnęła dochodów z powyższego tytułu.

Na podstawie sprawozdań Rb 27s za 2013 rok i I półrocze 2014 roku stwierdzono, że w tym okresie jednostka nie osiągnęła dochodów z tytułu renty planistycznej.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2013 ROK

1.1. Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie powołała Gminna Rada Narodowa w Oporowie uchwałą nr 32/90 z dnia 28 marca 1990 roku. Szczegółowy zakres działania GOPS określał statut przyjęty uchwałą powołującą ośrodek, zmieniony uchwałą Rady Gminy nr XXXVI/155/2006 z dnia 23 marca 2006 roku ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Rady Gminy nr XXVI/99/2008 z dnia 17 października 2008 roku.

W kontrolowanym okresie kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oporowie była – Maria Wyczałkowska, zatrudniona przez Wójta Gminy z dniem 16 stycznia 2001 roku.

Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych kierownika GOPS wynika, że ww. ukończyła specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zgodnie z wymogami art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z dnia 17 czerwca 2008 roku Dz. U. nr 115 poz. 728 ze zm.), osoba kierująca ośrodkiem jest obowiązana posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oporowie spełniała wymogi w zakresie stażu pracy oraz w zakresie wymagań kwalifikacyjnych.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2013 roku

Wyszczególnienie	2013 rok (zł)
Dział 851 Rozdział 85195 (Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni)	0,00
Dział 852 Rozdział 85202 (Domy pomocy społecznej)	96.070,50
Dział 852 Rozdział 85205 (Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)	420,78
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	0,00
Dział 852 Rozdział 85206 (Wspieranie rodziny)	2.752,25
Dział 852 Rozdział 85212 (Świadczenia Rodzinne)	1.818.825,72
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	14.996,71
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	273.941,11
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe)	0,00
Dział 852 Rozdział 85216 (Zasiłki Stałe)	142.137,88
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej)	314.956,58
Dział 852 Rozdział 85228 (Usługi Opiekuńcze)	945,28

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Dział 852 Rozdział 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00
Dział 852 Rozdział 85295 (Pozostała działalność)	335.396,67
Dział 854 Rozdział 85415 (Pomoc materialna dla uczniów)	208.173,60
Razem	3.208.617,08

Wykonanie zadań rzeczowych w 2013 roku

Forma pomocy	2013 rok		
	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zadania zlecone	885	13.986	1.833.916,99
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	47	47	47.000,00
Zasiłki rodzinne + dodatki	755	11.909	1.223.561,50
Zasiłki pielęgnacyjne	117	1.160	177.480,00
Świadczenia pielęgnacyjne	46	316	172.207,50
Fundusz alimentacyjny	33	387	117.771,94
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	52.975,51
Składki Emerytalno-Rentowe od św. pielęgnacyjnych	11	76	11.165,17
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia	10	77	3.555,37
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0	0	0,00
Pomoc finansowa realizowana w ramach Rządowego Programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	17	141	28.200,00
Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni	-	-	0,00
Zadania własne			1.023.475,43
Zasiłki stałe ogółem	37	330	142.137,88
Posiłki dla dzieci i młodzieży	308	40.170	136.280,86
Zasiłki celowe na posiłki w ramach programu wieloletniego	119	786	70.740,00
Pozostałe koszty związane z dożywianiem (koszt dowozu posiłków, obsługa, punktu wydania posiłków doposażenie punktów)	0	0	0,00
Zasiłki celowe i w naturze	196	283	82.662,11
Opłata za DPS	5	49	96.070,50
Zasiłki okresowe	93	413	191.279,00
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	0,00
Usługi opiekuńcze (wydatki)	1	12	945,28
Pozostała Działalność (Projekt EFS) " Program Aktywizacji Społeczno – Zawodowej w Gminie Czerniewice „	10	-	83.744,86
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające zasiłek stały	29	259	11.441,34
Dodatki mieszkaniowe	0	0	0,00
Stypendia i zasiłki szkolne	232	464	208.173,60

Prawidłowość w zakresie udzielania i wypłaty świadczeń z zakresu pomocy społecznej skontrolowano na podstawie dokumentacji źródłowej dotyczącej wypłaconych w 2013 roku nw. zasiłków stałych, jako zadań zleconych oraz wypłaconych na podstawie nw. decyzji zasiłków celowych, finansowanych ze środków własnych Gminy.

Zasiłki celowe

Skontrolowano następujące decyzje w sprawie przyznania zasiłków celowych:

- decyzja nr 8212.33.2013 z dnia 19 kwietnia 2013 roku - na wniosek z dnia 5 marca 2013 roku o przyznanie pomocy finansowej. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 15 kwietnia 2013 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł. **W decyzji o przyznaniu zasiłku celowego nie określono celu, na jaki przyznano świadczenie;**
- decyzja nr 8212.132.2013 z dnia 22 października 2013 roku - na wniosek z dnia 11 października 2013 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup węgla. Na podstawie wywiadu środowiskowego z dnia 11 października 2013 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w kwocie 80,00 zł. **W decyzji o przyznaniu zasiłku celowego nie określono celu, na jaki przyznano świadczenie;**
- decyzja nr 8212.101.2013 z dnia 23 września 2013 roku - na wniosek z dnia 11 września 2013 roku o przyznanie pomocy finansowej. W oparciu o wywiad środowiskowy z dnia 13 września 2013 roku oraz dokonaną analizę sytuacji bytowej wnioskodawcy przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł. **W decyzji o przyznaniu zasiłku celowego nie określono celu, na jaki przyznano świadczenie;**
- decyzja nr 8212.125.2013 z dnia 22 października 2013 roku - na wniosek z dnia 3 października 2013 roku o przyznanie pomocy finansowej. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 16 października 2013 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 80,00 zł. **W decyzji o przyznaniu zasiłku celowego nie określono celu, na jaki przyznano świadczenie;**
- decyzja nr 8212.155.2013 z dnia 29 listopada 2013 roku - na wniosek z dnia 8 listopada 2013 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 15 listopada 2013 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł. **W decyzji o przyznaniu zasiłku celowego nie określono celu, na jaki przyznano świadczenie;**

Zasiłki stałe

- decyzja nr 8210.01.2013 z dnia 28 maja 2013 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od 1 maja 2013 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 22 maja 2013 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 28 maja 2013 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.03.2013 z dnia 31 lipca 2013 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od 1 lipca 2013 roku do 31 lipca 2015 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 18 lipca 2013 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 31 lipca 2013 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;

- decyzja nr 8210.04.2013 z dnia 6 września 2013 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od 1 września 2013 roku do 30 kwietnia 2015 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 16 sierpnia 2013 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 30 sierpnia 2013 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.05.2013 z dnia 2 października 2013 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 176,50 zł miesięcznie od 1 października 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 1 października 2013 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.06.2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 82,75 zł miesięcznie od 1 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 5 grudnia 2013 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 17 grudnia 2013 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego.

W wyniku kontroli wymienionych powyżej decyzji o przyznaniu zasiłku stałego i celowego stwierdzono, co następuje:

- zasiłki celowe były przyznawane podopiecznym będącym w trudnej sytuacji materialnej;
- wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc finansową w postaci zasiłku celowego spełniali wymogi określone w art. 39 ustawy o pomocy społecznej. **Wskazać należy, że w dokumentacji przedłożonej do kontroli dotyczącej udzielenia zasiłków celowych, we wszystkich przypadkach nie określono celu, na jaki przyznano przedmiotowe świadczenie.**
- zasiłki stałe wypłacone były zgodnie z art. 37 ust. 1-5 ustawy o pomocy społecznej;
- podstawą do wypłaty zasiłku było wydane orzeczenie o niepełnosprawności ze stopniem umiarkowanym;
- wysokość zasiłku stałego uzależniona była od dochodu rodziny;
- w aktach świadczeniobiorców znajdowały się niezbędne dokumenty potwierdzające sytuację materialną i rodzinną (wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego oraz jego aktualizacje, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia, zaświadczenia z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku dla osób bezrobotnych, odcinki emerytur i rent, dokumenty potwierdzające aktywne poszukiwanie pracy itp.);
- w aktach podopiecznych będących przedmiotem kontroli nie stwierdzono przypadku; w którym dochód rodziny przekraczałby ustawowe kryterium dochodowe;
- ustalając wysokość zasiłku rozważano rzeczywiste potrzeby rodziny, jak również możliwości finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oporowie.

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH - 2013 ROK

W kontrolowanej jednostce kwota dotacji udzielonych w 2013 roku na rzecz organizacji pozarządowych nie przekroczyła 50.000,00 zł. W związku z powyższym kontrolujące odstąpiły od kontroli przedmiotowego zagadnienia.

3. DOTACJE NA RZECZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI NIEPUBLICZNYCH (ART.90 USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY) - 2013 ROK

Kontrolowana jednostka nie udzielała dotacji na rzecz szkół niepublicznych.

4. WYDATKI OSOBOWE

4.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2013 rok i I półrocze 2014 roku

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

W kontrolowanej jednostce na dzień 31 grudnia 2013 roku przeciętna liczba osób zatrudnionych (z uwzględnieniem osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy) wynosiła 20,2 pracowników.

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia w 2013 i w I półroczu 2014 roku przedstawiał się następująco:

Wydatki na wynagrodzenia				
Dział/rozdział § 401	2013 rok		2014 rok	
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
010/01095	5 592,00	5 592,00	3 744,00	3 744,00
400/40002	52 000,00	51 273,64	26 000,00	13 869,90
750/75011	62 203,00	62 203,00	63 000,00	31 500,00
750/75023	609 000,00	586 458,48	620 000,00	296 688,36
750/75095	12 000,00	10 610,06	23 000,00	12 995,11
751/75101	366,00	366,00	366,00	0,00
751/75113	0,00	0,00	1 100,00	1 030,20
801/80101	904 600,00	900 379,03	890 041,00	428 193,14
801/80103	104 044,00	103 646,99	131 521,00	42 686,37
801/80110	493 650,00	492 287,97	511 900,00	250 776,48
801/80113	45 600,00	45 434,40	52 000,00	24 894,76
801/80114	75 210,00	75 210,00	75 660,00	36 110,85
852/85212	8 000,00	0,00	7 500,00	3 745,00
852/85219	82 902,00	68 845,62	70 100,00	35 540,61
852/85295/4017	56 558,13	48 808,53	59 475,00	23 457,14
852/85295/4019	2 994,97	2 585,02	3 150,00	1 242,39
900/90002	8 000,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	2 522 720,10	2 453 700,74	2 538 557,00	1 206 474,31

W kontrolowanym okresie warunki płacy dla Wójta Gminy Oporów stosownie do postanowień art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458 ze zm.) ustalała Rada Gminy Oporów. Pozostałym pracownikom w tym Skarbnikowi, wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalał Wójt.

Kontrolą wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszerogowania i składników wynagrodzenia, objęto dokumenty źródłowe (akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia) za miesiące: kwiecień, maj, czerwiec 2014 roku, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Gminy w Oporowie zatrudnionych na nw. stanowiskach:

- Wójta,
- Skarbnika,
- Sekretarza,
- kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- inspektora ds. wojskowych, gospodarki gruntami, oświaty i kultury,
- inspektora ds. obrony cywilnej, profilaktyki i uzależnień oraz obsługi rady,
- podinspektora ds. działalności gospodarczej, rolnictwa i ochrony środowiska,
- podinspektora ds. księgowości budżetowej i płac,
- pracownika gospodarczego.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie w 2013 i w I półroczu 2014 roku dla Wójta Gminy Oporów wypłacano w wysokości określonej uchwałą Rady Gminy Oporów nr II/7/10 z dnia 14 grudnia 2010 roku.

Miesięczne wynagrodzenie wypłacane Wójtowi Gminy w kontrolowanym okresie z podziałem na poszczególne składniki przedstawia tabela poniżej:

Składniki wynagrodzenia	Kwota
Wynagrodzenie zasadnicze	4.200,00 zł
Dodatek funkcyjny	1.000,00 zł
Dodatek stażowy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego	840,00 zł
Dodatek specjalny w wysokości 30% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego	1.560,00 zł
Razem	7.600,00 zł

Ustalona kwota wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego dla Wójta Gminy Oporów była zgodna z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – załącznik nr 3, tabela nr 1 oraz § 6 rozporządzenia (tekst jednolity z 2013 roku Dz. U. poz. 1050). Wynagrodzenie Wójta nie przekroczyło w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o

kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1255 ze zm.).

W naliczeniach wynagrodzenia dla Wójta Gminy Oporów nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458), Wójt Gminy zarządzeniem nr 21/2009 z dnia 17 czerwca 2009 roku wprowadził Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Oporowie, który to regulamin określał wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe warunki wynagradzania, warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród, dodatku funkcyjnego i specjalnego. Załącznikami nr 1-3 do regulaminu były: tabela maksymalnych miesięcznych kwot wynagrodzenia zasadniczego, regulamin premiowania pracowników obsługi, tabela wysokości dodatków funkcyjnych na poszczególnych stanowiskach oraz wymagania kwalifikacyjne dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. W powyższym zarządzeniu wprowadzono zmiany w Regulaminie wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Oporowie następującymi zarządzeniami:

- zarządzenie nr 22/2009 z dnia 17 czerwca 2009 roku,
- zarządzenie nr 48/2011 z dnia 30 czerwca 2011 roku,
- zarządzenie nr 89/2014 z dnia 30 września 2014 roku.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników przyjętych do próby, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenie zasadnicze wypłacone pracownikom wynikało z tabel określonych w regulaminie wynagradzania,
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 marca 2009 roku,
- dodatek funkcyjny otrzymywali Wójt, Skarbnik, Sekretarz oraz kierownik Urzędu Stanu Cywilnego,
- karty wynagrodzeń odzwierciedlały dane zawarte w angażach oraz umowach o pracę załączonych do akt osobowych,
- skontrolowane listy wypłat wynagrodzeń pracowników z 2014 roku za miesiące: kwiecień na kwotę brutto 56.032,08 zł, maj na kwotę brutto 60.078,50 zł oraz czerwiec na kwotę brutto 60.078,50 zł, były sprawdzone i zawierały podpisy osób upoważnionych, tj. przez: osobę sporządzającą, osobę sprawdzającą pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym (przez inspektora ds. księgowości budżetowej i płac oraz przez Skarbnika). Listy płac zatwierdzał Wójt Gminy, które przekazywano do wypłaty za pośrednictwem banku.

Nieprawidłowości w zakresie dekretacji księgowej oraz klasyfikacji budżetowej wypłaconych wynagrodzeń nie stwierdzono.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Wypłata odpraw

W 2013 roku nie wypłacono żadnej odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. W 2014 roku wypłacono jedną odprawę w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z dniem 1 września 2014 roku (...) ²⁰.

Odnosnie prawidłowości naliczenia kwoty odprawy nie wniesiono zastrzeżeń. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że lista wypłaty przedmiotowej odprawy została podpisana przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz Skarbnika i Wójta Gminy.

Wypłata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2013 roku wypłacono jeden ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Natomiast w 2014 roku nie wydatkowano środków na wypłatę ww. ekwiwalentu.

W 2013 roku ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wypłacono pracownikowi (...) ²¹. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie stosunku pracy z upływem czasu, na który została zawarta umowa, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego za 20 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 1.576,00 zł brutto.

Odnosnie prawidłowości naliczenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy zastrzeżeń nie wniesiono. Ekwiwalent naliczono zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.), z uwzględnieniem wysokości współczynnika ekwiwalentu obowiązującego w 2011 roku. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że lista wypłaty ekwiwalentu została podpisana przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz zatwierdzającą do wypłaty.

4.2. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych został przyjęty zarządzeniem nr 48/2010 Wójta Gminy Oporów z dnia 16 czerwca 2010 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Gminy Oporów.

Kontroli poddano prawidłowość dokonania odpisów na ZFŚS w 2013 roku w odniesieniu do pracowników Urzędu Gminy w Oporowie oraz emerytów. Ustalono, że odpisu dokonano w wysokości 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 roku – 2 917,14 zł, zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2010 roku i w drugim półroczu 2010 roku (M.P. nr 15, poz. 156), co wynikało z art. 5 ust. 2 i art. 5a ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

²⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Odpis na ZFŚS przekazany został w 2013 roku na rachunek bankowy funduszu świadczeń socjalnych w następujących terminach i wysokościach:

- w dniu 29 maja 2013 roku przekazano kwotę 17.962,34 zł, (WB 105/2013)
- w dniu 30 września 2013 roku przekazano kwotę 5.651,96 zł, (WB 192/2013)
- w dniu 16 grudnia 2013 roku przekazano kwotę 1.673,71 zł (WB 245/2013)

Łącznie: 25.288,01 zł

Ustalono, że w 2013 roku w Urzędzie Gminy w przeliczeniu na pełny etat planowany przeciętny stan zatrudnienia na 2013 rok wynosił – 22,45 etatów.

Odpis środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na 2013 rok wynikał z wyliczenia:

- pracownicy:	1 093,93 zł x 22,45	=	24.558,73
- emeryci	182,32 zł x 4,00	=	729,28

Razem odpis na ZFŚS na 2013 rok wynosił 25.288,01 zł.

Stosownie do przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. nr 43, poz. 349 ze zmianami), kontrolowana jednostka w wyniku przeliczenia planowanego średniorocznego zatrudnienia pracowników skorygowanego do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, ustaliła końcowy odpis na ZFŚS, który kształtował się następująco:

- pracownicy:	1.093,93 zł x 14,00	=	15.315,02 zł (rozdział 75023)
- pracownicy	1.093,93 zł x 1,92	=	2.100,35 zł (rozdział 40002)
- pracownicy	1.093,93 zł x 1,83	=	2.001,89 zł (rozdział 80113)
- pracownicy	1.093,93 zł x 4,46	=	4.878,93 zł (rozdział 75095)
- pracownicy	1.093,93 zł x 0,24	=	262,54 zł (rozdział 75095)
- emeryci	182,32 zł x 4,00	=	729,28 zł (rozdział 75023)

Łącznie: 25.288,01 zł

4.3. Wydatki na podróże służbowe pracowników – 2013 rok i I półrocze 2014 roku

W 2013 roku wydatki związane z podróżami służbowymi pracowników Urzędu Gminy Oporów wyniosły 11.915,64 zł, natomiast w I półroczu 2014 roku 4.471,89 zł. Zgodnie z rejestrem wydanych poleceń wyjazdów służbowych w 2013 roku wydano 183 polecenia, zaś w I półroczu 2014 roku 98 poleceń. Osobami upoważnionymi do podpisywania poleceń wyjazdów służbowych był Wójt i Sekretarz Gminy. Rozliczenia kosztów delegacji służbowych pracownicy zobowiązani byli dokonywać w ciągu 14 dni od dnia zakończenia wyjazdu służbowego. Delegujący podpisując polecenie wyjazdu służbowego określał środek lokomocji, z jakiego może skorzystać pracownik. Sprawdzono losowo prawidłowość 20 wystawionych i rozliczonych poleceń wyjazdów służbowych, zaewidencjonowanych w rejestrze delegacji w I półroczu 2014 roku pod numerami:

- nr delegacji 1, wydana 8 stycznia 2014 roku – rozliczona 17 stycznia 2014 roku,
- nr delegacji 4, wydana 14 stycznia 2014 roku – rozliczona 16 stycznia 2014 roku,

- nr delegacji 6, wydana 17 stycznia 2014 roku – rozliczona 17 stycznia 2014 roku,
- nr delegacji 14, wydana 5 lutego 2014 roku – rozliczona 11 lutego 2014 roku,
- nr delegacji 15, wydana 6 lutego 2014 roku – rozliczona 12 lutego 2014 roku,
- nr delegacji 16, wydana 7 lutego 2014 roku – rozliczona 12 lutego 2014 roku,
- nr delegacji 17, wydana 10 lutego 2014 roku – rozliczona 12 lutego 2014 roku,
- nr delegacji 18, wydana 10 lutego 2014 roku – rozliczona 17 lutego 2014 roku,
- nr delegacji 21, wydana 19 lutego 2014 roku – rozliczona 19 lutego 2014 roku,
- nr delegacji 38, wydana 19 marca 2014 roku – rozliczona 31 marca 2014 roku,
- nr delegacji 40, wydana 25 marca 2014 roku – rozliczona 31 marca 2014 roku,
- nr delegacji 41, wydana 25 marca 2014 roku – rozliczona 31 marca 2014 roku,
- nr delegacji 42, wydana 26 marca 2014 roku – rozliczona 31 marca 2014 roku,
- nr delegacji 46, wydana 28 marca 2014 roku – rozliczona 31 marca 2014 roku,
- nr delegacji 55, wydana 9 kwietnia 2014 roku – rozliczona 9 kwietnia 2014 roku,
- nr delegacji 56, wydana 9 kwietnia 2014 roku – rozliczona 10 kwietnia 2014 roku,
- nr delegacji 81, wydana 28 maja 2014 roku – rozliczona 30 maja 2014 roku,
- nr delegacji 83, wydana 29 maja 2014 roku – rozliczona 30 maja 2014 roku,
- nr delegacji 84, wydana 2 czerwca 2014 roku – rozliczona 4 czerwca 2014 roku,
- nr delegacji 87, wydana 4 czerwca 2014 roku – rozliczona 4 czerwca 2014 roku.

Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że:

- wydane polecenia wyjazdów służbowych ujęto w rejestrze prowadzonym przez pracownika sekretariatu,
- na poleceniach ujęto numer zgodny z rejestrem, termin wykonania podróży służbowej, miejsce i cel podróży, środek transportu,
- zlecającym wyjazd był Wójt lub Sekretarz Gminy,
- zastosowano prawidłowe stawki do wyliczenia diet oraz ryczałtów,
- delegacje rozliczano w ustalonym wewnątrz 14 dniowym terminie,
- przedłożone do realizacji polecenia, sprawdzane były merytorycznie, pod względem formalno-rachunkowym, akceptowane przez Skarbnika i zatwierdzane do wypłaty przez Wójta Gminy.

Podróże zagraniczne

Na podstawie prowadzonej ewidencji wyjazdów służbowych oraz sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku, stwierdzono, że jednostka nie wydatkowała środków na pokrycie kosztów podróży zagranicznych pracowników Urzędu Gminy Oporów.

4.4 Wydatki na wypłaty diet i zwrot kosztów podróży służbowych dla radnych oraz członków władz jednostek pomocniczych - I półrocze 2014 roku

Zasady wypłaty diet

Zasady wypłaty diet radnym Gminy Oporów, określała uchwała Rady Gminy Oporów nr II/7/2006 z dnia 4 grudnia 2006 roku w sprawie ustalenia wysokości oraz zasad wypłaty diet dla radnych Gminy Oporów.

W uchwale ustalono następujące diety w formie zryczałtowanej miesięcznie:

- dla przewodniczącego Rady Gminy – 700,00 zł,
- dla wiceprzewodniczącego Rady Gminy – 450,00 zł,
- dla przewodniczących stałych komisji Rady – 450,00 zł,
- dla radnych będących członkami stałych komisji Rady – 400,00 zł,
- dla pozostałych radnych nie będących członkami stałych komisji Rady – 350,00 zł.

Zasady wypłaty diet dla sołtysów Gminy Oporów, określała uchwała Rady Gminy Oporów nr XXXV/152/2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości oraz zasad wypłaty diet dla przewodniczących organu wykonawczego jednostek pomocniczych Gminy Oporów. W uchwale ustalono dietę dla sołtysów za udział w posiedzeniu Rady Gminy Oporów w wysokości 50,00 zł.

Diety wypłacano w kasie Urzędu Oporów lub przekazywano na wskazany przez radnego rachunek bankowy.

Prawidłowość wypłaty diet

Kontrolą objęto wydatki przeznaczone na wypłaty diet dla radnych w I półroczu 2014 roku. Prawidłowość wypłaty diet radnym skontrolowano na podstawie list wypłat z miesięcy: kwiecień (6.500,00 zł), maj (6.500,00 zł), czerwiec (6.500,00 zł) 2014 roku.

Wysokość diet radnych została przyznana zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku, Dz. U. nr 142, poz. 1591 ze zm.) przy uwzględnieniu maksymalnej wysokości diety dla radnych w gminach od 15 tys. do 100 tys. mieszkańców (75%) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. z 2000 r. nr 61, poz. 710). Dieta przysługująca radnemu w ciągu miesiąca w 2014 roku nie przekroczyła półtora krotności kwoty bazowej, określonej w ustawie budżetowej odpowiednio na 2014 rok dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W czasie kontroli stwierdzono, że:

1. wysokość diet wypłaconych radnym była zgodna z wartością, określoną w uchwale Rady Gminy Oporów w sprawie wysokości diet,
2. obecność radnych na sesjach Rady Gminy oraz na posiedzeniach komisji potwierdzana była na sporządzonych listach obecności, które zawierały imię, nazwisko oraz własnoręczny podpis,
3. listy wypłat były sprawdzane pod względem formalno-rachunkowym, merytorycznym i zatwierdzane do wypłaty przez Wójta i Skarbnika, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

W zakresie prawidłowości ustalenia i wypłaty diet dla sołtysów za uczestnictwo w sesji Rady Gminy, kontrolą objęto listy wypłat z miesięcy: kwiecień (600, 00 zł), maj (600,00 zł) oraz czerwiec 2014 roku (600,00 zł).

Kontrola wykazała:

- diety dla sołtysów wypłacono w wysokości ustalonej w uchwale nr XXXV/152/2014 Rady Gminy Oporów,
- listy wypłat zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy i Skarbnika.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

5. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2013 – I półrocze 2014

Rozdział	§	2013 rok		I półrocze 2014 roku	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
60016	6050/0/	415.000,00	373.506,17	355.500,00	108,08
	6050/1/	50.000,00	38.800,65	120.000,00	-
	6050/2/	60.000,00	-	500,00	-
	6050/3/	230.000,00	197.604,86	-	-
	6050/4/	40.000,00	21.820,05	-	-
60017	6050/0/	100.000,00	80.820,05	64.000,00	75,90
75023	6050	78.000,00	61.780,50	-	-
80101	6050	339.056,21	2.757,45	900.000,00	59.757,40
90001	6057	-	-	-	-
	6059	-	-	-	-
90095	6050	5.000,00	-	-	-
	6057	-	-	-	-
	6059	-	-	-	-
Razem		1.317.056,21	777.089,73	1.440.000,00	59.941,38
Wydatki budżetowe ogółem		8.240.379,95	7.183.003,01	8.163.924,71	3.481.359,02
% udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem		15,98	10,82	17,64	1,72

Dane nie dotyczą zakupów inwestycyjnych środków trwałych (tylko inwestycje sensu stricto).

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2013 - I półrocze 2014

Źródło finansowania inwestycji	2013 rok	I półrocze 2014 roku
Środki własne z budżetu Gminy	652.076,73	59.941,38

Kredyty i pożyczki	22.427,00	-
Dotacje z innych źródeł	102.586,00	-
Środki z budżetu Unii Europejskiej	-	-

Ewidencja księgowa wydatków inwestycyjnych

Wydatki poniesione na realizację zadań inwestycyjnych ewidencjonowane są na koncie syntetycznym – 080 – inwestycje. Na stronie Wn konta 080, ujmuje się poniesione koszty dotyczące danej inwestycji, po stronie Ma konta, ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych. Zgodnie z zapisami w polityce rachunkowości ewidencja analityczna zapewnia wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą zostały przyjęte przez Radę Gminy w uchwałach budżetowych na lata 2013 i 2014 oraz ujęte w załącznikach inwestycyjnych i w wykazie przedsięwzięć. Zgodnie ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy Oporów za przeprowadzenie procedury udzielania zamówień publicznych odpowiada Zygfryd Chilewski – inspektor referatu gospodarczego, na stanowisku ds. budownictwa i gospodarki komunalnej. Do zakresu obowiązków pracownika należy m.in.:

- planowanie oraz realizacja inwestycji gminnych;
- zarządzanie siecią dróg gminnych i lokalnych, budowa, modernizacja oraz utrzymywanie i ochrona dróg
- realizacja zadań wynikających z ustawy prawo zamówień publicznych, w tym w szczególności; przygotowanie i przeprowadzenie przetargów, przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówień i umowy z wykonawcą, rozpatrywanie protestów i odwołań uczestników przetargów
- przygotowanie wniosków celem pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz (fundusze unijne, państwowe i inne).

Dokumentację dotyczącą postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz przedsięwzięcia inwestycyjnego zatwierdza Wójt Gminy Oporów.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2013 – I półrocze 2014 stanowi załącznik nr 25 do protokołu kontroli.

Wskazać należy, że w jednostce nie opracowano regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 14.000 euro, jak również wobec zmiany po dniu 14 marca 2014 roku art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych i podniesieniu wskazanego w tym przepisie progu do 30.000 euro. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) wydatki publiczne powinny być

dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą realizacji następujących inwestycji, stanowiących 100% próby w zakresie inwestycji drogowych zrealizowanych w latach 2013-2014:

1. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”
2. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”
3. „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów”
4. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnow. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”

„1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy G.271.3.2013).

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację kosztorysową przebudowy drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; przebudowy części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów oraz przebudowy dróg lokalnych w centrum Oporowa - opracował Zdzisław Paraszkiwicz (...) ²². Kosztorys inwestorski mający datę opracowania 26 czerwca 2013 roku został zatwierdzony przez Wójta Gminy Oporów. **Natomiast dokumentacja przedłożona**

²² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

kontrolującym, na podstawie której zamawiający zamierzał realizować roboty budowlane na drogach będących przedmiotem zamówienia - nie zawierała projektu przebudowy dróg, a jedynym dokumentem był „Opis techniczny zadania”, sporządzony w sposób lakoniczny (w kilku zdaniach) na jednej stronie. Przykładowo opis techniczny, w oparciu o który zamawiający zamierzał realizować inwestycję przebudowy drogi gminnej Kurów – Świechów ograniczał się do następującego zapisu: **„Przedmiotowy odcinek drogi wymaga wyprofilowania i zagęszczenia. Do wyprofilowania użyty będzie destrukcyjny asfaltowy w ilości średnio 100 kg/m² - Razem 1066,0 t. Następnie wykonana zostanie ułożona warstwa z mieszanki mineralno - asfaltowej grysowej (KR2) grubości 3 cm.”** Należy wskazać, że zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno użytkowego – dokumentacja projektowa, służąca do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, składa się w szczególności z: planów, rysunków lub innych dokumentów umożliwiających jednoznaczne określenie rodzaju i zakresu robót budowlanych podstawowych oraz uwarunkowań i dokładnej lokalizacji ich wykonywania. Brak właściwej dokumentacji dla realizacji przedmiotowego zadania stanowi naruszenie art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.

*Kserokopia opisu technicznego zadania pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów” - stanowi **akta kontroli** strony 6-62.*

Wartość zamówienia według kosztorysu budowlanego wynosiła – 441 400,73 zł netto, co stanowiło równowartość 109 812,10 euro. Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 26 czerwca 2013 roku. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. nr 282, poz. 1650).

Na podstawie dokumentów źródłowych przedłożonych kontrolującym stwierdzono, że zamawiający podczas ustalania wartości szacunkowej zamówienia nie uwzględnił przewidzianego w ogłoszeniu o zamówieniu, zamówienia uzupełniającego. W rozdziale VI specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w pkt II.1.5 ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający przewidział udzielenie zamówień uzupełniających do wysokości 50% wartości zamówienia podstawowego, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych. Natomiast z dokumentacji niniejszego postępowania, a zwłaszcza z pkt 2 protokołu postępowania wynika, iż wartość zamówienia oszacowana przez zamawiającego na kwotę **441.400, 73 zł netto nie uwzględniała zamówień uzupełniających.**

Z wyjaśnień złożonych przez Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej, dokonującego ustalenia wartości szacunkowej zamówienia wynika, że: „...Na etapie szacowania wartości zamówienia podstawowego (na podstawie kosztorysów inwestorskich) nie było wiadome, jaką wartość będzie miało w efekcie

udzielone zamówienie podstawowe, a co za tym idzie nie można było określić, jaką kwotę stanowi 50% tej wartości.”

Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej w sprawie niewłaściwego ustalenia wartości szacunkowej zamówienia stanowi załącznik nr 26 do protokołu kontroli.

W odniesieniu do wyjaśnienia inspektora odpowiedzialnego za ustalenie wartości szacunkowej zamówienia należy zauważyć, że zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających. Wartość zamówień uzupełniających jest ustalana, jako wielkość procentowa wartości szacunkowej zamówienia podstawowego i w tym przypadku powinna stanowić kwotę 50% wartości zamówienia podstawowego tj. 220.700,37 zł netto, zaś całkowita wartość szacunkowa zamówienia wynosić powinna – 662.101,10 zł netto. Biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy uznać należy, że powyższe zaniechanie ze strony zamawiającego, polegające na nie ustaleniu wartości szacunkowej zamówienia uzupełniającego stanowi naruszenie dyspozycji art. 32 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Ponadto należy podkreślić, że zamawiający ma obowiązek oszacowania wartości zamówienia z zachowaniem należytej staranności. W odniesieniu do ustawy Prawo zamówień publicznych, ustawodawca nie precyzuje tego pojęcia, jednakże zgodnie z art. 14 przywołanej ustawy do czynności podejmowanych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Od zamawiającego wymaga się zatem szacowania wartości zamówienia zgodnie z art. 355 Kodeksu cywilnego, tj. z zachowaniem staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju. W tym miejscu wskazać należy, że zamawiający nie może zaniżyć kwoty szacunkowej całkowitej zamówienia. Ustalenie wartości szacunkowej zamówienia z należyłą dokładnością ma dla zamawiającego doniosłe znaczenie. Od wysokości szacunkowej wartości zamówienia, zależy bowiem szereg kwestii związanych z przeprowadzeniem postępowania, wśród których wskazać należy reżim przepisów, zgodnie z którymi przeprowadzone zostanie postępowanie (w zależności od tego, czy wartość szacunkowa zamówienia przekracza lub nie tzw. „progi unijne”).

Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów” oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia i protokołu postępowania - stanowi akta kontroli strony 63-89.

Zarządzeniem nr 59/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku Wójt Gminy Oporów powołał komisję przetargową do przygotowania i przeprowadzenia postępowania pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem była „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki

ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 27 czerwca 2013 roku numer ogłoszenia 247894 - 2013. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Oporów w dniach 27 czerwca – 15 lipca 2013 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 27 czerwca 2013 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- przedmiot zamówienia: „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – najniższa cena,
- termin wykonania zamówienia – 30 sierpnia 2013 roku,
- termin składania ofert: do dnia 15 lipca 2013 roku do godz. 10:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert,
- zamawiający dopuszcza możliwość udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Wójt Gminy Oporów w dniu 27 czerwca 2013 roku. Specyfikacja w swojej treści zawierała informacje wynikające z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej w dniu 27 czerwca 2013 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, projekt umowy, przedmiary robót, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót.

Dla postępowania przyjęto tryb przetargu nieograniczonego. W treści specyfikacji podano m.in.:

- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Gminy w Oporowie, Oporów 25, do dnia 15 lipca 2013 roku do godz. 10:00,
- termin realizacji zamówienia – do dnia 30 sierpnia 2013 roku,
- zamawiający dopuszcza możliwość udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- kryteria oceny ofert – najniższa cena,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 8 % ceny ofertowej brutto,

- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęła jedna oferta – Przedsiębiorstwa Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13.

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, iż na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 220.666,33 zł brutto. **Należy zauważyć, że kwota, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację zamówienia była rażąco niska, w stosunku do kwoty wartości szacunkowej zamówienia stanowiącej wartość 441.400,73 zł netto. Kwota wynikająca z zapisów zawartych w protokole postępowania pozostawała także w sprzeczności z przedłożonymi kontrolującym zapisami załącznika nr 1 (*Wydatki na zadania inwestycyjne na 2013 rok*) do uchwały nr XXIX/129/2013 Rady Gminy Oporów z dnia 25 czerwca 2013 roku w sprawie zmian w budżecie. Zgodnie z przywołanym załącznikiem do uchwały, Rada Gminy Oporów na realizację przedmiotowego zadania zabezpieczyła w budżecie Gminy kwotę stanowiącą wartość – 565.000,00 zł.**

Kserokopia załącznika nr 1 do uchwały nr XXIX/129/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku stanowi akta kontroli strony 90-91.

Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 15 lipca 2013 roku o godz. 10:30. Członkowie komisji przetargowej oraz Wójt Gminy w dniu 15 lipca 2013 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13 - cena ofertowa brutto: 485.184,45 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Wójta Gminy.

Analiza zapisów protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykazała, że w pkt 14 protokołu dotyczącym zatwierdzenia wyniku postępowania przez członków komisji przetargowej – żaden z członków komisji uczestniczących w postępowaniu nie złożył podpisu, poświadczającego udział w pracach komisji oraz zatwierdzenie wyniku postępowania. Ponadto zapis pkt. 3 protokołu postępowania, dotyczący składu komisji przetargowej pozostaje w sprzeczności z zapisami zarządzenia nr 59/2013 Wójta Gminy z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia przedmiotowego postępowania. Zgodnie z zarządzeniem Wójta przewodniczącym komisji przetargowej ustanowiony został inspektor Zygfryd Chilewski, natomiast zapisy protokołu postępowania wskazują, że przewodniczącym niniejszej komisji była Sekretarz Gminy Magdalena Leitgeber.

Kserokopia zarządzenia nr 59/2013 Wójta Gminy z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie powołania komisji przetargowej stanowi akta kontroli strony 92.

Z wyjaśnień udzielonych przez Zygfryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej, sporządzającego protokół postępowania wynika, że: „...Fakt nie złożenia podpisów przez żadnego z członków komisji przetargowej został spowodowany zamieszaniem, związanym z dokonywaniem przez sporządzającego protokół korekt w zapisach protokołu, po zauważonych przez członka komisji przetargowej Sekretarz

Gminy Oporów – Magdalenę Leitgeber błędach. ...Po dokonaniu korekty błędów sporządzający nie zniszczył od razu egzemplarza protokołu z błędem. Uzyskawszy podpisy członków komisji (w tym złożywszy swój podpis) oraz kierownika zamawiającego, spiął siedem kart protokołu „mieszając” karty z protokołów – zawierających błąd oraz skorygowanego.”

Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej w sprawie nie złożenia podpisów przez członków komisji w protokole postępowania stanowi załącznik nr 27 do protokołu kontroli.

W odniesieniu do wyjaśnień złożonych przez inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej wskazać należy, że powyższe okoliczności redagowania protokołu postępowania z błędami, a następnie korygowania i zatwierdzania niejednolitego protokołu (pojedyncze strony dokumentu nie spięte w całość) przez Wójta Gminy budzą istotne wątpliwości, co do rzetelności przeprowadzonego postępowania.

Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 18 lipca 2013 roku przesłał faksem oferentowi zawiadomienie o wyborze oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie - raport z transmisji danych z dnia 18 lipca 2013 roku). W dniu 18 lipca 2013 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych. W dniu 29 lipca 2013 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Oporów reprezentowana przez Wójta Gminy Roberta Pawlikowskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, zawarła umowę nr 272.3.2013 z Przedsiębiorstwem Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu Longina Głogowskiego. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 485.184,45 zł brutto.

W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 30 sierpnia 2013 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w łącznej wysokości: 485.184,45 zł brutto,
- wynagrodzenie wynikające z realizacji przedmiotu umowy płatne przelewem na rachunek bankowy wykonawcy w terminie 30 dni od daty złożenia faktury wystawionej na podstawie protokołu odbioru przedmiotu umowy,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 38.814,76 zł (stanowiącej 8 % wartości wynagrodzenia brutto przedmiotu zamówienia), w formie pieniężnej. Ustalono, iż zamawiający zwróci wykonawcy 70% wniesionej kwoty zabezpieczenia po zakończeniu robót i dokonaniu odbioru końcowego zadania. Pozostała część kwoty w wysokości 30% zatrzymana zostanie na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancyjnym, zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 151 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 29 lipca 2013 roku (numer ogłoszenia 301224-2013).

Kserokopia umowy nr 272.3.2013 z dnia 29 lipca 2013 roku na wykonanie zadania pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w

*centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów” stanowi **akta kontroli strony 93-100.***

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. **Wskazać należy, że jednostka nie przeprowadziła rozeznania rynku w ramach zbadania konkurencyjności oferowanych usług i zwróciła się konkretnie do wybranego przez siebie jednego inspektora nadzoru tj. do Zdzisława Paraszkiwicza, (autora opracowanej dokumentacji kosztorysowej dla przedmiotowej inwestycji), nie mając pewności czy zaproponowana oferta będzie oszczędna i konkurencyjna w stosunku do usług świadczonych przez innych inspektorów nadzoru funkcjonujących na lokalnym rynku usług. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.**

W dniu 25 czerwca 2013 roku, została zawarta umowa-zlecenie nr 11/2013 pomiędzy Wójtem Gminy Oporów a Zdzisławem Paraszkiwiczem (...) ²³ - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania. Zgodnie z treścią umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. **Kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, na jaką kwotę strony ustaliły wynagrodzenie z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad inwestycją. Stwierdzono bowiem, że zawarta umowa-zlecenie na pełnienie nadzoru inwestorskiego dotyczyła jednocześnie wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla przedmiotowego zadania oraz dodatkowo wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej i pełnienia nadzoru inwestorskiego nad odrębnym zadaniem pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E Pobórz-Skarżynek”. Wartość wynagrodzenia strony ustaliły na łączną kwotę 12.000,00 zł brutto, nie precyzując szczegółowych zapisów w zakresie:**

- wartości kwoty wynagrodzenia za wykonanie dokumentacji projektowo-technicznej nad inwestycją pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”;
- wartości kwoty wynagrodzenia za wykonanie dokumentacji projektowo-technicznej nad inwestycją pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E Pobórz-Skarżynek”;
- wartości kwoty wynagrodzenia z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad realizacją inwestycji pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr

²³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”;

- **wartości kwoty wynagrodzenia z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad realizacją inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E Pobórz-Skarżynek”.**

Ponadto zawarta umowa nie posiadała kontrasygnaty Skarbnika Gminy, co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym, jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy, (głównego księgowego) lub osoby przez niego upoważnionej.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że inspektor nadzoru wystawił rachunek z dnia 10 września 2013 roku na kwotę 7.000,00 zł brutto, z tytułu „Pełnienia nadzoru inwestorskiego nad przebudową drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów – Świechów”. Należność wynikająca z wystawionego rachunku wypłacona została w dniu 12 września 2013 roku. **Kontrolujące zauważają, że zgodnie z przedłożoną dokumentacją źródłową (protokoły odbioru inwestycji), nadzór pełniony przez inspektora nadzoru dotyczył zadania pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów” – podczas, gdy rachunek przedłożony przez inspektora nadzoru i sprawdzony pod względem merytorycznym przez Skarbnika i Sekretarza Gminy dotyczył wyłącznie „Pełnienia nadzoru inwestorskiego nad przebudową drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów – Świechów”. Powyższe prowadzi do wniosku, że przedłożony rachunek dotyczył roszczenia z tytułu sprawowania nadzoru inwestorskiego wyłącznie nad zadaniem nr 1 przedmiotowej inwestycji. Wątpliwości kontrolujących budzi także fakt, na jakiej podstawie Wójt i Skarbnik Gminy bez zastrzeżeń zatwierdzili do wypłaty kwotę 7.000,00 zł brutto, w okolicznościach, w których zapisy zawartej pomiędzy stronami umowy-zlecenia (przywołanej we wcześniejszej części protokołu, dotyczącej opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz pełnienia nadzoru inwestorskiego – na łączną kwotę 12.000,00 zł brutto) nie wskazywały wprost, na jaką wartość inspektor nadzoru wycenił przedmiotową usługę. Wobec powyższego wskazać należy, że procedury przyjęte w obszarach dotyczących zawierania umów oraz weryfikowania zgodności dokumentów przedkładanych przez podmioty świadczące usługi na rzecz Gminy Oporów, przez osoby wykonujące przedmiotowe czynności, w tym Wójta Gminy są niewystarczające.**

*Kserokopia umowy zlecenia nr 11/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku, rachunku z dnia 10 września 2013 roku oraz dokumentacji potwierdzającej zapłatę za zrealizowaną usługę stanowi **akta kontroli strony 101-106**.*

Realizacja inwestycji

Gmina Oporów w dniu 2 lipca 2013 roku zgłosiła do Starostwa Powiatowego w Kutnie roboty budowlane niewymagające pozwoleń na budowę dotyczące inwestycji pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”. W dniu 10 lipca 2013 roku Starostwo Powiatowe w Kutnie przekazało brak sprzeciwu, co do zamiaru realizacji przez Gminę

Oporów przedmiotowych robót budowlanych. Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 2 sierpnia 2013 roku. W dniu 29 sierpnia 2013 roku wykonawca zgłosił gotowość do odbioru końcowego zrealizowanego zadania. Odbiór końcowy inwestycji nastąpił następującymi protokołami:

- protokół odbioru końcowego robót przebudowy drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów – Świechów, spisany 2 września 2013 roku;
- protokół odbioru końcowego robót przebudowy części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów, spisany 2 września 2013 roku;
- protokół odbioru końcowego robót przebudowy dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów, spisany 2 września 2013 roku.

Z zapisów protokołów wynika, że roboty wykonano zgodnie z umową zawartą pomiędzy stronami oraz projektem technicznym. Jakość wykonanych robót i użytych materiałów oceniono na dobrą. Roboty wykonane zostały w nieprzekraczalnym terminie wynikającym z zapisu w umowie tj. do 30 sierpnia 2013 roku. Wykonawca udzielił 36 miesięcznej gwarancji na całość wykonanych robót. Całkowita wartość wykonanych i odebranych robót wyniosła 485.184,45 zł.

Kserokopie protokołów odbioru końcowego robót z dnia 2 września 2013 roku stanowią akta kontroli strony 107-112 .

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca – Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. wystawił następujące faktury:

- faktura VAT nr 95/2013 z dnia 2 września 2013 roku na kwotę 365.819,22 zł brutto;
- faktura VAT nr 96/2013 z dnia 2 września 2013 roku na kwotę 119.365,23 zł brutto.

Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: Sekretarz Gminy potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Wójt Gminy stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik Gminy sprawdziła faktury pod względem formalno – rachunkowym. Wójt Gminy zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktur zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji:

I. „Przebudowa części drogi gminnej Nr 102 355 E - odcinek Kurów- Świechów”

- mapa ewidencyjna dróg	-	19,70 zł
- mapa opiniodawcza	-	225,00 zł
- dziennik budowy	-	6,00 zł
- przebudowa drogi	-	365.819,22 zł
- mapa ewidencji gruntów	-	18,05 zł

II. „Przebudowa części drogi gminnej Nr 102 371 E Oporów- Kurów – odcinek w miejscowości Oporów”

- wypis z rejestru gruntów	-	121,73 zł

- dziennik budowy - 6,00 zł
- przebudowa drogi - 38.672,92 zł

III. „Przebudowa dróg wewnętrznych lokalnych w centrum Oporowa – działki ew. o numerach 81/3,82/2 i 84 oraz części działek ew. Nr 55 i nr 78 - obręb Oporów”

- wypis z rejestru gruntów - 121,74 zł
- dziennik budowy - 6,00 zł
- przebudowa drogi - 80.692,31 zł

Pozostałe koszty wspólne dla inwestycji:

- pełnienie nadzoru inwestorskiego - 7.000,00 zł
- znaki drogowe - 418,20 zł

Ogółem wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła – 493.126,87 zł

Na podstawie dokumentów OT nr 21-27 /2013 z dnia 2 października 2013 roku przyjęto na stan środków trwałych - zwiększenie wartości środków trwałych.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji w oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa	Rok wydatku	Kwota wydatku	Nr i data dowodu dostawy	Dostawca-wykonawca
1	2	3	4	5	6
1	Mapa ewidencyjna dróg	2013	19,70	Opłata adm. nr 871/2013 z dnia 22.02.2013 r.	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
2	Mapa opiniodawcza	2013	225,00	Opłata adm. nr 1218/2013 z dnia 14.03.2013 r.	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
3	Dziennik budowy	2013	6,00	Opłata adm. nr 3759 z dnia 18.07.2013 r.	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
4.	Znaki drogowe	2013	418,20	F.151/08/2013 z dnia 26.08.2013	Zakład Produkcyjno-Handlowo- Usługowy „PADRON” Andrzej Pucko 99-300 Kutno ul. Podrzeczna 44/25 NIP 775-000-76-42

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

5.	Wykonanie zadania nr 1 -przebudowa drogi	2013	365.819,22	F. 95/DT/2013 z dnia 2.09.2013	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp z oo 99-300 Kutno ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 13
6.	Nadzór inwestorski	2013	7.000,00	Rachunek z dnia 10.09.2013	Paraszkiewicz Zdzisław (...) ²⁴
7.	Mapa ewidencji gruntów	2013	18,05	Opłata adm. nr 4578 z dnia 05.09.2013	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
8.	Wypis z rejestru gruntów	2013	121,73	Opłata adm. nr 3400 z dnia 02.07.2013	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
9.	Dziennik budowy	2013	6,00	Opłata adm. nr 3759 z dnia 18.07.2013 r.	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33

10.	Wykonanie zadania nr 2A i 2B -przebudowa dróg	2013	119.365,23	F. 96/ DT/2013 z dnia 02.09.2013	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp z oo 99-300 Kutno ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 13
11.	Wypis z rejestru gruntów	2013	121,74	Opłata adm. nr 3400 z dnia 02.07.2013	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
12.	Dziennik budowy	2013	6,00	Opłata adm. nr 3759 z dnia 18.07.2013 r.	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
RAZEM			493.126,87		
Oznaczenie numeru dokumentu OT			21-27/2013		

Wskazać należy, że w dokumentacji przedłożonej do kontroli dotyczącej rozliczenia przedmiotowego zadania zawarty był dowód wpłaty (nr 3759 z dnia 18 lipca 2014 roku) dokonanej przez Gminę Oporów na rzecz Starostwa Powiatowego w Kutnie, z tytułu zakupu trzech egzemplarzy dziennika budowy, na łączną kwotę 18,00 zł. W opisie wydatku z tytułu zapłaty za 3 egzemplarze dziennika budowy odnotowano: „Dotyczy zakupu dzienników budowy do

²⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

inwestycji drogowej pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów – Świechów. 2A. Przebudowa drogi gminnej nr 102371E – Oporów – Kurów. 2B. Przebudowa dróg wewnętrznych lokalnych w centrum Oporowa.” Natomiast z dokumentacji przedłożonej do kontroli dotyczącej realizacji inwestycji wynika, że zamawiający nie prowadził dzienników budowy i nie odnotowywał w nich jakichkolwiek zdarzeń z przebiegu realizacji zadania. Zatem niezasadnym był zakup dzienników budowy i wydatkowanie środków na ten cel.

Kserokopia dowodu wpłaty wraz z opisem wydatku stanowi akta kontroli strony 13-114.

Zabezpieczenie środków w budżecie:

1) Zadanie pn. „Przebudowa części drogi gminnej nr 102 355 E – odcinek Kurów-Świechów” zostało wprowadzone do budżetu w 2013 roku uchwałą nr XXVI/113/2013 Rady Gminy Oporów z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2013 w dziale 600/rozdziale 60016 w kwocie 400.000,00 zł.

2) Zadanie pn. „Przebudowa części drogi gminnej Nr 102 371 E Oporów- Kurów – odcinek w miejscowości Oporów ” zostało wprowadzone do budżetu w 2013 roku uchwałą nr XXIX/129/2013 Rady Gminy Oporów z dnia 25 czerwca 2013 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2013 oraz w sprawie dokonywania zmian w budżecie gminy w dziale 600/rozdziale 60016 w kwocie 50.000,00 zł.

3) Zadanie pn. „Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ew. o numerach 81/3,82/2 i 84 oraz części działek nr 55 i nr 78- obręb Oporów ” zostało wprowadzone do budżetu w 2013 roku uchwałą nr XXIX/129/2013 Rady Gminy Oporów z dnia 25 czerwca 2013 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2013 oraz w sprawie dokonywania zmian w budżecie Gminy w dziale 600/rozdziale 60016 w kwocie 100.000,00 zł.

Źródła finansowania inwestycji:

Na realizację przedmiotowego zadania nie były zaciągane kredyty ani pożyczki.

W zakresie przedmiotowego zadania środki z dofinansowania stanowiły 80.160,00 zł - dotacją celową z Województwa Łódzkiego na realizację zadania nr 1 (umowa dotacji nr 103/RŚ/2013 z dnia 25 lipca 2013 roku). Wpływ dotacji nastąpił w dniu 7 listopada 2013 roku (dok. nr 2174).

Środki własne

Źródło finansowania zadania w pozostałej części to środki własne Gminy Oporów w kwocie 412.966,87 zł.

Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów” stanowią załącznik nr 28 do protokołu kontroli.

„Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: zamówienie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy G.271.4.2013).

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli stwierdzono, że zamawiający zdecydował o udzieleniu przedmiotowego zamówienia - Przedsiębiorstwu Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, w trybie zamówienia z wolnej ręki powołując się na przepis art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Przedmiotem zamówienia była „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”. Zamawiający zrealizował przebudowę drogi gminnej Pobórz – Skarżynek w ramach zamówień uzupełniających przewidzianych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”

Wskazać należy, że brak było podstaw do udzielania zamówienia w trybie z wolnej ręki na realizację przebudowy drogi gminnej Pobórz – Skarżynek, powołując się na przepis art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z przywołanym przepisem zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki w przypadku udzielenia, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50 % wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, że przedmiotem zamówienia podstawowego była przebudowa drogi gminnej – odcinek Kurów-Świechów; przebudowa części drogi gminnej – Oporów-Kurów oraz przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa. Natomiast zamówienie zrealizowane przez zamawiającego w ramach zamówień uzupełniających dla powyższego zamówienia podstawowego dotyczyło przebudowy zupełnie innej drogi tj. przebudowy drogi gminnej Pobórz – Skarżynek, którego to zadania nie uwzględniało zamówienie podstawowe.

Kontrolujące wystąpiły do Wójta Gminy o udzielenie pisemnego wyjaśnienia dotyczącego przesłanek, na podstawie których zamawiający zdecydował o przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki, w sytuacji gdy nie wykazano spełnienia przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych uprawniających do zastosowania przedmiotowego trybu.

Wystąpienie inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 25 września 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki stanowi załącznik nr 29 do protokołu kontroli

Z wyjaśnienia złożonego przez Roberta Pawlikowskiego Wójta Gminy w dniu 26 września 2014 roku wynika, że: „...W ocenie zamawiającego przesłanki określone we wzmiankowanym przepisie (art.67 ust. 1 pkt 6 Pzp) zostały spełnione (co także było przedmiotem konsultacji z radcą prawnym), tj. zamówienia uzupełniającego na zadanie pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”, udzielono w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, jego wartość nie przekraczała 50% wartości zamówienia podstawowego i polegało na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia podstawowego było przewidziane zamówienie uzupełniające. Zamówienie uzupełniające jest zgodne z

przedmiotem zamówienia podstawowego – zarówno w zamówieniu podstawowym, jak i w zamówieniu uzupełniającym przedmiot zamówienia stanowią roboty budowlane – przebudowy dróg terenu Gminy Oporów – drogi posiadające kategorię dróg gminnych oraz drogi wewnętrzne – lokalne.”

Odnosząc się do wyjaśnienia złożonego przez Wójta Gminy należy zauważyć, że zgodnie z dyspozycją art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy, przedmiot zamówienia uzupełniającego musi dotyczyć zamówienia określonego w siwz dla zamówienia podstawowego, w konsekwencji dla spełnienia przesłanki przywołanego przepisu niezbędna jest tożsamość w zakresie obiektu budowlanego stanowiącego przedmiot zamówienia podstawowego i uzupełniającego. Z definicji „robót budowlanych” zawartej w art. 3 pkt 7 ustawy Prawo budowlane, wynika wprost, że roboty te dotyczą podejmowania różnych działań (tj. budowa, przebudowa, remont lub rozbiórka obiektu budowlanego), ale w ramach jednego obiektu budowlanego. Zatem, aby określone zamówienie na roboty budowlane mogło zostać uznane za zamówienie uzupełniające, musi ono polegać na powtórzeniu tego samego rodzaju robót i być zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego. Przedmiotowe stanowisko podtrzymuje treść orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8 czerwca 2009 roku, sygn. KIO/UZP 674/09 uznając, że: „W zakres zamówień uzupełniających mogą wchodzić jedynie zamówienia tego samego rodzaju, co zamówienie podstawowe, a warunkiem możliwości ich udzielenia jest m.in. zgodność z przedmiotem zamówienia podstawowego. Nieuprawnione byłoby działanie zamawiającego polegające na zleceniu w ramach zamówień uzupełniających realizacji innych usług niż przewidziane w specyfikacji.”

Wobec powyższego, nie ulega wątpliwości, że zastosowanie zamówienia w trybie z wolnej ręki jest wyjątkiem od ogólnej zasady, przesłanki jego zastosowania należy interpretować ściśle a podmiot, który się na nie powołuje musi być w stanie je udowodnić. W okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy, zamawiający nie wykazał spełnienia przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych uprawniających do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Nie można, bowiem zgodzić się ze stanowiskiem zaprezentowanym przez Wójta, w opinii którego „zarówno w zamówieniu podstawowym, jak i w zamówieniu uzupełniającym przedmiot zamówienia stanowią roboty budowlane – przebudowy dróg terenu Gminy Oporów”. Określenie: „drogi terenu Gminy Oporów”, to pojęcie ogólne odnoszące się do wszystkich dróg będących w zarządzaniu Gminy. Podkreślić należy, że w specyfikacji istotnych warunków zamówienia podstawowego Wójt wyraźnie wskazał (szczegółowo), że przedmiotem zamówienia jest przebudowa następujących dróg: odcinek Kurów-Świechów; odcinek Oporów-Kurów; drogi lokalne w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów. Natomiast zamówienie uzupełniające dotyczyło przebudowy drogi gminnej Pobórz – Skarżynek, na której prowadzenie robót budowlanych nie było przedmiotem zamówienia podstawowego. Zatem bezspornym jest, że zamawiający nie będąc uprawnionym do udzielenia zamówienia dotyczącego zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek” w trybie zamówienia z wolnej ręki, naruszył przepis art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych.

*Wyjaśnienie Roberta Pawlikowskiego Wójta Gminy Oporów z dnia 26 września 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki stanowi **załącznik nr 30** do protokołu kontroli*

Poniżej opisano działania, jakie zamawiający podejmował w celu udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, pomimo iż przesłanki zastosowania przedmiotowego trybu nie znajdowały uzasadnienia.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację kosztorysową przebudowy drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek opracował Zdzisław Paraszewicz (...) ²⁵. Kosztorys inwestorski mający datę opracowania 26 czerwca 2013 roku został zatwierdzony przez Wójta Gminy Oporów. **Podkreślić należy, że analogicznie, jak w przypadku zamówienia opisanego we wcześniejszej części protokołu, dokumentacja przedłożona kontrolującym, na podstawie której zamawiający zamierzał realizować roboty budowlane nie zawierała projektu przebudowy drogi, a jedynym dokumentem był „Opis techniczny zadania” ograniczający się do następującej treści: „Przedmiotowy odcinek drogi wymaga wyprofilowania i zagęszczenia. Do wyprofilowania użyty będzie destruk asfaltowy w ilości średnio 100 kg/m² - Razem 573,0 t. Następnie zostanie ułożona nawierzchnia z masy mineralno-asfaltowej szerokości 2,80 m, grubości 3 cm po zagęszczeniu. Krawędzie ułożonej nawierzchni skropione zostaną emulsją asfaltową” Należy wskazać, że zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno użytkowego – dokumentacja projektowa, służąca do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, składa się w szczególności z: planów, rysunków lub innych dokumentów umożliwiających jednoznaczne określenie rodzaju i zakresu robót budowlanych podstawowych oraz uwarunkowań i dokładnej lokalizacji ich wykonywania. Brak właściwej dokumentacji dla realizacji przedmiotowego zadania stanowi naruszenie art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.**

Kserokopia opisu technicznego zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek” - stanowi akta kontroli strony 115.

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego

Wartość zamówienia według kosztorysu budowlanego wynosiła – 179.177,10 zł netto, co stanowiło równowartość 44.575,85 euro. Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 26 czerwca 2013 roku. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. nr 282, poz. 1650).

Z uwagi na okoliczność, że wartość szacunkowa zamówienia przekraczała kwotę 14 tys. euro, a przesłanki zastosowania udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki nie znajdowały zastosowania, obowiązkiem zamawiającego było udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu

²⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

nieograniczonego o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zarządzeniem nr 75/2013 z dnia 5 sierpnia 2013 roku Wójt Gminy Oporów powołał komisję przetargową do przygotowania i przeprowadzenia postępowania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz - Skarżynek”.

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, że zamawiający nie skorzystał z możliwości, o której mowa w art. 66 ust. 2, zgodnie z którym zamawiający po wszczęciu postępowania może zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy. Przywołany przepis ma charakter fakultatywny, nie mniej jednak publiczne poinformowanie o prowadzonym postępowaniu świadczy o przejrzystości prowadzonego przez zamawiającego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki. Ponadto umożliwia wykonawcom skorzystanie ze środków ochrony prawnej na wybór trybu postępowania. W przypadku braku takiego ogłoszenia wykonawcy mają ograniczone możliwości uzyskania informacji o prowadzonym postępowaniu.

W dniu 9 września 2013 roku zamawiający przekazał (potwierdzenie odbioru z datą 9 września 2013 roku) Przedsiębiorstwu Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13 zaproszenie do udziału w negocjacjach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, na wykonanie robót budowlanych, których przedmiotem była przebudowa drogi gminnej – zadanie pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”. W zaproszeniu zawarto następujące informacje:

- opis przedmiot zamówienia: przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek, km 0+000 – 1+910, szerokość jezdni 2,80 m, długość 1 910 m, powierzchnia drogi 5 730 m²,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania – zamówienie z wolnej ręki,
- termin wykonania zamówienia – 30 października 2013 roku,
- miejsce i termin negocjacji – Urząd Gminy Oporów, Oporów 25, 12 września 2013 roku,
- warunki udziału w postępowaniu,
- załączniki do niniejszego zaproszenia do negocjacji stanowiły: formularz ofertowy, formularze oświadczeń wynikające z przepisów art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, wzór umowy.

*Kserokopia zaproszenia do udziału w negocjacjach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek” stanowi **akta kontroli strony 116-117.***

Na podstawie przedłożonego protokołu sporządzonego na okoliczność przeprowadzonych negocjacji stwierdzono, że w dniu 12 września 2013 roku w siedzibie Urzędu Gminy Oporów odbyły się negocjacje w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych w zakresie realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”. Wykonawca tj. Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, przedłożył ofertę na wykonanie zadania przebudowy drogi gminnej Pobórz - Skarżynek. Zgodnie z przedłożoną ofertą zaproponowana przez wykonawcę cena ryczałtowa z tytułu realizacji

zadania wynosiła – 192.483,13 zł brutto. W protokole z przeprowadzonych negocjacji odnotowano m.in.:

- przeprowadzone negocjacje dotyczyły udzielenia zamówienia publicznego na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek”, w trybie z wolnej ręki, jako zamówienia uzupełniającego do zamówienia podstawowego pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”;
- do negocjacji zaproszono wykonawcę zadania podstawowego tj. Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13;
- zaproszony do negocjacji wykonawca zadania podstawowego spełnia warunki ustawy Prawo zamówień publicznych;
- tryb zamówienia z wolnej ręki wybrany został na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy;
- zamówienia uzupełniające były przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu na zadanie podstawowe;
- termin realizacji zamówienia – do 31 października 2013 roku;
- wynagrodzenie wykonawcy ustalono ryczałtowo – 192.483,13 zł brutto.

*Kserokopia protokołu sporządzonego na okoliczność przeprowadzonych negocjacji w dniu 12 września 2013 roku stanowi **akta kontroli strony 118-119.***

Z przeprowadzonego postępowania zamawiający sporządził protokół postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki. W punkcie dotyczącym uzasadnienia wyboru trybu postępowania zamawiający zawarł zapis: „Na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 zamówienie udzielono wykonawcy, który realizował zamówienie podstawowe – przebudowę dróg gminnych i wewnętrznych.” Natomiast w punkcie dotyczącym negocjacji i warunków realizacji zamówienia, będących przedmiotem negocjacji zapisano, że: „Cenę wykonania zamówienia wynegocjowano na kwotę 192.483,13 zł brutto.”

*Kserokopia protokołu postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki stanowi **akta kontroli strony 120-125.***

W rezultacie udzielenia przez zamawiającego zamówienia publicznego z wolnej ręki, w dniu 17 września 2013 roku Gmina Oporów reprezentowana przez Wójta Gminy Roberta Pawlikowskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, zawarła umowę nr 272.4.2013 z Przedsiębiorstwem Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu Longina Głogowskiego. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 192.483,13 zł brutto.

W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 31 października 2013 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w łącznej wysokości: 192.483,13 zł brutto,
- wynagrodzenie wynikające z realizacji przedmiotu umowy płatne przelewem na rachunek bankowy wykonawcy w terminie 30 dni od daty złożenia faktury wystawionej na podstawie protokołu odbioru przedmiotu umowy,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,

- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 15.398,65 zł (stanowiącej 8 % wartości wynagrodzenia brutto przedmiotu zamówienia), w formie pieniężnej. Ustalono, iż zamawiający zwróci wykonawcy 70% wniesionej kwoty zabezpieczenia po zakończeniu robót i dokonaniu odbioru końcowego zadania. Pozostała część kwoty w wysokości 30% zatrzymana zostanie na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancyjnym, zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 151 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 22 września 2013 roku (numer ogłoszenia 314294-2013).

*Kserokopia umowy nr 272.4.2013 z dnia 17 września 2013 roku na wykonanie zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek” stanowi **akta kontroli strony 126-133.***

Z uwagi na okoliczność, że przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki nie miało umocowania w przepisach zawartych w ustawie Prawo zamówień publicznych, zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisu dotyczącego przesłanek stosowania określonego trybu postępowania, powoduje jej nieważność na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. **Wskazać należy, że jednostka nie przeprowadziła rozeznania rynku w ramach zbadania konkurencyjności oferowanych usług i zwróciła się konkretnie do wybranego przez siebie jednego inspektora nadzoru tj. do Zdzisława Paraszkiwicza, (autora opracowanej dokumentacji kosztorysowej dla przedmiotowej inwestycji), nie mając pewności czy zaproponowana oferta będzie oszczędna i konkurencyjna w stosunku do usług świadczonych przez innych inspektorów nadzoru funkcjonujących na lokalnym rynku usług. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.**

W dniu 25 czerwca 2013 roku, została zawarta umowa-zlecenie nr 11/2013 pomiędzy Wójtem Gminy Oporów a Zdzisławem Paraszkiwiczem (...) ²⁶ - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania. Zgodnie z treścią umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. **Kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, na jaką kwotę strony ustaliły wynagrodzenie z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad inwestycją. Stwierdzono bowiem, że zawarta umowa-zlecenie na pełnienie nadzoru inwestorskiego dotyczyła**

²⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

jednocześnie wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla przedmiotowego zadania oraz dodatkowo wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej i pełnienia nadzoru inwestorskiego nad odrębnym zadaniem pn. „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”. Wartość wynagrodzenia strony ustaliły na łączną kwotę 12.000,00 zł brutto, nie precyzując szczegółowych zapisów w tym zakresie, co odnotowano we wcześniejszej części protokołu kontroli. Ponadto wskazać należy, że umowa nie posiadała kontrasygnaty Skarbnika Gminy, co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym, jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy, (głównego księgowego) lub osoby przez niego upoważnionej.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że inspektor nadzoru wystawił rachunek z dnia 21 października 2013 roku na kwotę 5.000,00 zł brutto, z tytułu: „Przebudowy drogi gminnej nr 102357E Pobórz – Skarżynek” Należność wynikająca z wystawionego rachunku wypłacona została w dniu 25 października 2013 roku.

*Kserokopia umowy zlecenia nr 11/2013 z dnia 25 czerwca 2013 roku oraz rachunku nr wystawionego przez inspektora nadzoru stanowi **akta kontroli strony 134-144***

Realizacja inwestycji

Gmina Oporów w dniu 2 lipca 2013 roku zgłosiła do Starostwa Powiatowego w Kutnie roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę dotyczące inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 192357E – Pobórz - Skarżynek”. W dniu 10 lipca 2013 roku Starostwo Powiatowe w Kutnie przekazało brak sprzeciwu, co do zamiaru realizacji przez Gminę Oporów przedmiotowych robót budowlanych. Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 23 września 2013 roku. Odbiór końcowy inwestycji nastąpił 10 października 2013 roku protokołem odbioru końcowego robót przebudowy drogi gminnej nr 102357E – Pobórz – Skarżynek. Z zapisów protokołu wynika, że roboty wykonano zgodnie z umową zawartą pomiędzy stronami oraz projektem technicznym. Jakość wykonanych robót i użytych materiałów oceniono na dobrą. Roboty wykonane zostały w nieprzekraczalnym terminie wynikającym z zapisu w umowie tj. do 31 października 2013 roku. Wykonawca udzielił 36 miesięcznej gwarancji na całość wykonanych robót. Całkowita wartość wykonanych i odebranych robót wyniosła 192.483,13 zł.

*Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 10 października 2013 roku stanowi **akta kontroli strony 145-146**.*

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca – Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. wystawił fakturę VAT nr 132/2013 z dnia 22 października 2013 roku na kwotę 192.483,13 zł brutto. Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: Sekretarz Gminy potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Wójt Gminy stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik Gminy sprawdziła faktury pod względem formalno – rachunkowym. Wójt Gminy zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktury zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji:

- wypis z rejestru gruntów - 121,73 zł
- dokumentacja i nadzór inwestorski - 5.000,00 zł
- przebudowa drogi - 192.483,13 zł

Ogółem wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła – 197.604,86 zł

Na podstawie dokumentów OT nr 28/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku przyjęto na stan środków trwałych - zwiększenie wartości środka trwałego.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji w oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

L p	Nazwa	Rok wydatku	Kwota wydatku	Nr i data dowodu dostawy	Dostawca-wykonawca
1	2	3	4	5	6
1	Wypis z rejestru gruntów	2013	121,73	Opłata adm. nr 3400 z dnia 02.07.2013	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
2	Dokumentacja i nadzór inwestorski	2013	5.000,00	R- ek /bez numeru/ z dnia 21.10.2013	Paraszkiewicz Zdzisław (...) ²⁷
3	Za wykonanie zadania- przebudowa drogi	2013	192.483,13	F.132/DT/2013 z dnia 22.10.2013	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp z oo 99-300 Kutno ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 13
RAZEM			197.604,86		
Oznaczenie numeru dokumentu OT			28/2013		

Zabezpieczenie środków w budżecie:

Zadanie pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E Pobórz - Skarżynek” zostało wprowadzone do budżetu w 2013 roku uchwałą nr XXIX/129/2013 Rady Gminy Oporów z dnia 25 czerwca 2013 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/113/2013 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2013 oraz w sprawie dokonywania zmian w budżecie gminy w dziale 600/rozdziale 60016 w kwocie 5.000,00 zł.

Zapisy i zmiany dokonane w budżecie Gminy Oporów w 2013 roku dla przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

2013 rok

²⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Lp.	Uchwała nr... z dnia... / klasyfikacja budżetowa	Plan (w zł)	Zwiększenia (w zł)	Zmniejszenia (w zł)	Plan po zmianach (w zł)
1.	uchwała nr XXVIII/132/13 z dnia 7 sierpnia 2013 roku, 60016 § 6050 (3)	5.000,00	225.000,00	0,00	230.000,00

Źródła finansowania inwestycji:

Źródło finansowania przedmiotowej inwestycji stanowiły środki własne Gminy Oporów. Na realizację zadania nie były zaciągane kredyty ani pożyczki.

Środki własne

Źródło finansowania zadania w całości stanowiły środki własne Gminy w kwocie 197.604,86 zł.

Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E - Pobórz - Skarżynek” stanowią załącznik nr 31 do protokołu kontroli.

„ 1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy G.271.3.2014).

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację kosztorysową przebudowy fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E oraz przebudowy części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów - opracował Zdzisław Paraszkiwicz (...) ²⁸. Kosztorys inwestorski mający datę opracowania 20 lutego 2014 roku został zatwierdzony przez Wójta Gminy Oporów. **Natomiast analogicznie, jak w postępowaniach opisanych we wcześniejszej części protokołu, dokumentacja przedłożona kontrolującym, na podstawie której zamawiający zamierzał realizować roboty budowlane na drogach będących przedmiotem zamówienia - nie zawierała projektu przebudowy dróg, a jedynym dokumentem był „Opis techniczny zadania” sporządzony w sposób lakoniczny, ograniczając się do kilku zdań. Przykładowo opis techniczny, w oparciu o który zamawiający zamierzał realizować inwestycję przebudowy części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów ograniczał się do następującego zapisu: „Do wyprofilowania drogi użyty będzie destrukcyjny asfalt w ilości średnio 150 kg/m² - Razem 234,0 t. Następnie zostanie ułożona warstwa z mieszanki mineralno - asfaltowej grysowej grubości 3 cm.” Należy wskazać, że zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno użytkowego –**

²⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

dokumentacja projektowa, służąca do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, składa się w szczególności z: planów, rysunków lub innych dokumentów umożliwiających jednoznaczne określenie rodzaju i zakresu robót budowlanych podstawowych oraz uwarunkowań i dokładnej lokalizacji ich wykonywania. Brak właściwej dokumentacji dla realizacji przedmiotowego zadania stanowi naruszenie art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.

*Kserokopia opisu technicznego zadania pn. „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów” stanowi **akta kontroli** strony 147-148.*

Wartość zamówienia według kosztorysu budowlanego wynosiła – 368.528,48 zł netto, co stanowiło równowartość 87.227,74 euro. Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 11 kwietnia 2014 roku. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. 2013, poz. 1692).

Na podstawie dokumentów źródłowych przedłożonych kontrolującym stwierdzono, że zamawiający analogicznie, jak w postępowaniu opisanym we wcześniejszej części protokołu, podczas ustalania wartości szacunkowej zamówienia nie uwzględnił przewidzianego w ogłoszeniu o zamówieniu, zamówienia uzupełniającego. W rozdziale VI specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w pkt II.1.5 ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający przewidział udzielenie zamówień uzupełniających do wysokości 50% wartości zamówienia podstawowego, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych. Natomiast z dokumentacji niniejszego postępowania, a zwłaszcza z pkt 2 protokołu postępowania wynika, iż wartość zamówienia oszacowana przez zamawiającego na kwotę 368.528,48 zł netto nie uwzględniała zamówień uzupełniających.

Z wyjaśnień złożonych przez Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej, dokonującego ustalenia wartości szacunkowej zamówienia wynika, że: „...Na etapie szacowania wartości zamówienia podstawowego (na podstawie kosztorysów inwestorskich) nie było wiadome, jaką wartość będzie miało w efekcie udzielone zamówienie podstawowe, a co za tym idzie nie można było określić, jaką kwotę stanowi 50% tej wartości.

*Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej w sprawie niewłaściwego ustalenia wartości szacunkowej zamówienia stanowi **załącznik nr 32** do protokołu kontroli.*

W odniesieniu do wyjaśnienia inspektora odpowiedzialnego za ustalenie wartości szacunkowej zamówienia wskazać należy, że zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających. Wartość zamówień uzupełniających jest ustalana, jako wielkość procentowa wartości szacunkowej zamówienia podstawowego i w tym przypadku powinna stanowić kwotę 50% wartości zamówienia podstawowego tj. 184.264,24 zł netto, zaś całkowita wartość szacunkowa zamówienia wynosić powinna – 552.792,72 zł netto. Biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne przedmiotowej sprawy uznać należy, że powyższe

zaniechanie ze strony zamawiającego, polegające na nie ustaleniu wartości szacunkowej zamówienia uzupełniającego stanowi naruszenie dyspozycji art. 32 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

*Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E. 2. Przebudowa drogi części wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów” oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia i protokołu postępowania - stanowi **akta kontroli strony 149-176** .*

Zarządzeniem nr 20/2014 z dnia 10 marca 2014 roku Wójt Gminy Oporów powołał stałą komisję przetargową w celu przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem była „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 18 kwietnia 2014 roku numer ogłoszenia 134612 - 2014. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Oporów w dniach 18 kwietnia – 5 maja 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 18 kwietnia 2014 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- przedmiot zamówienia: „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów”,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – najniższa cena,
- termin wykonania zamówienia – 31 lipca 2014 roku,
- termin składania ofert: do dnia 5 maja 2014 roku do godz. 10:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert,
- zamawiający dopuszcza możliwość udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Wójt Gminy Oporów w dniu 18 kwietnia 2014 roku. Specyfikacja w swojej treści zawierała informacje wynikające z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej w dniu 18 kwietnia 2014 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, projekt umowy, przedmiary robót, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót.

Dla postępowania przyjęto tryb przetargu nieograniczonego. W treści specyfikacji podano m.in.:

- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Gminy w Oporowie, Oporów 25, do dnia 5 maja 2014 roku do godz. 10:00,
- termin realizacji zamówienia – do dnia 31 lipca 2014 roku,

- zamawiający dopuszcza możliwość udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- kryteria oceny ofert – najniższa cena,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 8 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęła jedna oferta – Przedsiębiorstwa Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13.

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, iż na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 453.290,03 zł brutto.

Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 5 maja 2014 roku o godz. 10:30. Członkowie komisji przetargowej oraz Wójt Gminy w dniu 5 maja 2014 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13 - cena ofertowa brutto: 409.101,08 (w tym wartość zadania nr 1 – 347.584,35 zł brutto i zadania nr 2 – 61.516,73 zł brutto). Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Wójta Gminy.

Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 15 maja 2014 roku dostarczył osobiście oferentowi zawiadomienie o wyborze oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie – pokwitowanie odbioru z dnia 15 maja 2014 roku). W dniu 12 maja 2014 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych. W dniu 21 maja 2014 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Oporów reprezentowana przez Wójta Gminy Roberta Pawlikowskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, zawarła umowę nr 272.1.2014 z Przedsiębiorstwem Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu Longina Głogowskiego. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 409.101,08 zł brutto.

W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 31 lipca 2014 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w łącznej wysokości: 409.101,08 zł brutto,

- wynagrodzenie wynikające z realizacji przedmiotu umowy płatne przelewem na rachunek bankowy wykonawcy w terminie 30 dni od daty złożenia faktury wystawionej na podstawie protokołu odbioru przedmiotu umowy,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 32.728,09 zł (stanowiącej 8 % wartości wynagrodzenia brutto przedmiotu zamówienia), w formie pieniężnej. Ustalono, iż zamawiający zwróci wykonawcy 70% wniesionej kwoty zabezpieczenia po zakończeniu robót i dokonaniu odbioru końcowego zadania. Pozostała część kwoty w wysokości 30% zatrzymana zostanie na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancyjnym, zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 151 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 22 maja 2014 roku (numer ogłoszenia 134612-2013).

Kserokopia umowy nr 272.1.2014 z dnia 21 maja 2014 roku na wykonanie zadania pn. „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów ” stanowi akta kontroli strony 177-184.

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. **Należy zauważyć, że analogicznie, jak w przypadkach opisanych we wcześniejszej części protokołu, jednostka nie przeprowadziła rozeznania rynku w ramach zbadania konkurencyjności oferowanych usług i zwróciła się konkretnie do wybranego przez siebie jednego inspektora nadzoru tj. do Zdzisława Paraszkiwicza, (autora opracowanej dokumentacji kosztorysowej dla przedmiotowej inwestycji), nie mając pewności czy zaproponowana oferta będzie oszczędna i konkurencyjna w stosunku do usług świadczonych przez innych inspektorów nadzoru funkcjonujących na lokalnym rynku usług. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.**

W dniu 19 lutego 2014 roku, została zawarta umowa-zlecenie nr G.2151.4.2014 pomiędzy Wójtem Gminy Oporów a Zdzisławem Paraszkiwiczem (...) ²⁹ - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania. Zgodnie z treścią umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości – 7.500,00 zł brutto (w tym za zadanie nr 1 – 5.500,00 zł i za zadanie nr 2 – 2.000,00 zł). Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy. Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił

²⁹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

rachunek z dnia 21 sierpnia 2014 roku na kwotę 7.500,00 zł brutto, który był zgodny z kwotą wynikającą z umowy.

Realizacja inwestycji

Gmina Oporów w dniu 30 kwietnia 2014 roku zgłosiła do Starostwa Powiatowego w Kutnie roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę dotyczące inwestycji pn. „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów”. W dniu 7 maja 2014 roku Starostwo Powiatowe w Kutnie przekazało brak sprzeciwu, co do zamiaru realizacji przez Gminę Oporów przedmiotowych robót budowlanych. Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 10 lipca 2014 roku. W dniu 31 lipca 2014 roku wykonawca zgłosił gotowość do odbioru końcowego zrealizowanego zadania. Odbiór końcowy inwestycji nastąpił protokołem z dnia 5 sierpnia 2014 roku. Z zapisów protokołu wynika, że roboty wykonano zgodnie z umową zawartą pomiędzy stronami oraz projektem technicznym. Jakość wykonanych robót i użytych materiałów oceniono na dobrą. Roboty wykonane zostały w nieprzekraczalnym terminie wynikającym z zapisu w umowie tj. do 31 lipca 2014 roku. Wykonawca udzielił 36 miesięcznej gwarancji na całość wykonanych robót. Całkowita wartość wykonanych i odebranych robót wyniosła 409.101,08 zł brutto.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 5 sierpnia 2014 roku stanowi akta kontroli strony 185-186.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca – Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. wystawił następujące faktury:

- faktura VAT nr 111/2014 z dnia 5 sierpnia 2014 roku na kwotę 347.584,35 zł brutto;
- faktura VAT nr 112/2014 z dnia 5 sierpnia 2014 roku na kwotę 61.516,73 zł brutto.

Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: Sekretarz Gminy potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Wójt Gminy stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik Gminy sprawdziła faktury pod względem formalno – rachunkowym. Wójt Gminy zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktur zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji:

1) „Przebudowa fragmentów dróg gminnych Nr 102 361 i Nr 102 362 E”

- mapa ewidencyjna dróg	-	27,08 zł
- kopia mapy zasadniczej	-	81,00 zł
- dokumentacja projektowa	-	5.500,00 zł
- nadzór inwestorski	-	1.500,00 zł
- przebudowa drogi	-	347.584,35 zł
Ogółem:		<u>354.692,43 zł</u>

2) „Przebudowa części drogi wewnętrznej - lokalnej Świechów Wieś - Janów”

- mapa ewidencyjna dróg	-	75,90 zł
- dokumentacja projektowa	-	500,00 zł

- nadzór inwestorski	- 2.000,00 zł
- przebudowa drogi	- 61.516,73 zł
Ogółem:	<u>64.092,63 zł</u>

Ogółem wartość zrealizowanych inwestycji wyniosła – 418.785,06 zł

Na podstawie dokumentów OT nr 1/2014, 2/2014 i 3 /2014 z dnia 30 września 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych - zwiększenie wartości środków trwałych.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji w oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa	Rok wydatku	Kwota wydatku	Nr i data dowodu dostawy	Dostawca-wykonawca
1	2	3	4	5	6
1	Mapa ewidencyjna dróg	2014	27,08	Opłata adm. nr 159/2014 z dnia 14.01.2014	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
2	Kserokopia mapy zasadniczej	2014	81,00	Opłata adm. r 1858/2014 z dnia 10.04.2014	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
3.	Wykonanie zadania-przebudowa dróg o nr 102361E i 102362E	2014	347.584,35	F. 111/DT/2014 z dnia 05.08.2014	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 13
4.	Dokumentacja i nadzór inwestorski	2014	7.000,00	R-ek z dnia 21.08.2014	Paraszkiewicz Zdzisław (...) ³⁰
5.	Mapa ewidencji gruntów	2014	75,90	Opłata adm. nr 1859 z dnia 10.04.2014	Starostwo Powiatowe w Kutnie 99-300 Kutno ul. Królowej Jadwigi 7 NIP: 775-205-66-33
6.	Dokumentacja i nadzór inwestorski	2014	2.500,00	R-ek z dnia 21.08.2014	Paraszkiewicz Zdzisław (...) ³¹
7.	Za wykonanie zadania-przebudowa drogi	2014	61.516,73	F.112/DT/z dnia 05.08.2014	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp z oo 99-300 Kutno ul. Kard.

³⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

				Stefana Wyszyńskiego 13
RAZEM			418.785,06	
Oznaczenie numeru dokumentu OT			1/2014 2/2014 3/2014	

Zabezpieczenie środków w budżecie:

1) Zadanie pn. „Przebudowa fragmentów dróg gminnych nr 102361E i nr 102362E” zostało wprowadzone do budżetu w 2014 roku uchwałą nr XXXV/148/2014 Rady Gminy Oporów z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2014 w dziale 600/rozdziale 60016 w kwocie 340.000,00 zł.

2) Zadanie pn. „Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów” zostało wprowadzone do budżetu w 2014 roku uchwałą nr XXXV/148/2014 Rady Gminy Oporów z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2014 w dziale 600/rozdziale 60017 w kwocie 40.000,00 zł.

Zapisy i zmiany dokonane w budżecie Gminy Oporów w 2014 roku dla przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Uchwała nr... z dnia... / klasyfikacja budżetowa	Plan (w zł)	Zwiększenia (w zł)	Zmniejszenia (w zł)	Plan po zmianach (w zł)
1.	Uchwała nr XXXV/148/2014 z dnia 22.01.2014 roku 600/60016 § 6050 – dot. zad.1)	340.000,00	-	-	340.000,00
2.	Zarządzenie nr 34/2014 z dnia 05.05.2014 roku / na podst. § 19 ust. 5 uchwały budżetowej/ 600/60016 § 6050 – dot. zad. 1)	340.000,00	16.000,00	-	356.000,00
3.	Zarządzenie nr 44/2014 z dnia 02.06.2014 roku, 600/60016 § 6050 – dot. zad. 1)	356.000,00	-	500,00	355.500,00
4.	Uchwała nr XXXV/148/2014 z dnia 22.01.2014 roku 600/60017 § 6050 – dot. zad.2)	40.000,00	-	-	40.000,00
5.	Zarządzenie nr 34/2014 z dnia 05.05.2014 roku / na podst. § 19 ust. 5 uchwały budżetowej/ 600/60017 § 6050 – dot. zad. 2)	40.000,00	24.000,00	-	64.000,00
6.	Uchwała nr XL/174/2014 r. z dnia 24.07.2014 roku 600/60017 § 6050 – dot. zad. 2)	64.000,00	1.000,00	-	65.000,00

Źródła finansowania inwestycji:

Na realizację zadania (1) pn. „Przebudowa fragmentów dróg gminnych nr 102361E i nr 102362E” w roku 2014 Gmina Oporów otrzyma dotację celową z budżetu samorządu Województwa Łódzkiego w kwocie 96.400,00 zł - umowa dotacji nr 108/RŚ/2014 z dnia 18 lipca 2014 roku. Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Gminy wpływ środków nastąpi po złożeniu dokumentów rozliczeniowych tj. po 15 października 2014 roku.

Środki własne

Źródło finansowania zadania pn. „Przebudowa fragmentów dróg gminnych nr 102361E i nr 102362E w pozostałej części to środki własne Gminy w kwocie 258.292,43 zł,

natomiast zadania pn. „Przebudowa części drogi wewnętrznej - lokalnej Świechów Wieś – Janów” zostało zrealizowane w całości ze środków własnych Gminy w kwocie 64.092,63 zł.

Ogółem środki własne Gminy na realizację przedmiotowych zadań stanowią kwotę 322.385,06 zł.

Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów” stanowią załącznik nr 33 do protokołu kontroli.

„1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnow. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: zamówienie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy G.271.5.2014). Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli stwierdzono, że zamawiający zdecydował o udzieleniu przedmiotowego zamówienia - Przedsiębiorstwu Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, w trybie zamówienia z wolnej ręki powołując się na przepis art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Przedmiotem zamówienia była „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnow. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”. Zamawiający zrealizował przebudowę ww. dróg gminnych w ramach zamówień uzupełniających przewidzianych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów”.

Wskazać należy, że analogicznie, jak w przypadku postępowania udzielonego w trybie z wolnej ręki opisanego we wcześniejszej części protokołu, także w tym przypadku brak było podstaw do udzielania zamówienia w trybie z wolnej ręki na realizację przebudowy następujących dróg gminnych: części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna; części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska); części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów; części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – granica Gminy Krzyżanów – Szczyt; części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa; części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnow; części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin –

odcinek przez wieś Stanisławów - powołując się na przepis art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z przywołanym przepisem zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki w przypadku udzielenia, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 50 % wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, że przedmiotem zamówienia podstawowego była *przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E oraz przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów*. Natomiast zamówienie zrealizowane przez zamawiającego w ramach zamówień uzupełniających dla powyższego zamówienia podstawowego dotyczyło przebudowy zupełnie innych dróg gminnych tj.: *części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna; części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska); części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów; części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – granica Gminy Krzyżanów – Szczyt; części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa; części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów; części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów*, którego to zadania nie uwzględniało zamówienie podstawowe.

Kontrolujące wystąpiły do Wójta Gminy o udzielenie pisemnego wyjaśnienia dotyczącego przesłanek, na podstawie których zamawiający zdecydował o przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki, w sytuacji gdy nie wykazano spełnienia przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych uprawniających do zastosowania przedmiotowego trybu.

Wystąpienie inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 1 października 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki stanowi załącznik nr 34 do protokołu kontroli

W dniu 1 października 2014 roku Robert Pawlikowski Wójt Gminy Oporów złożył kontrolującym oświadczenie, zgodnie z którym: „...Zamawiający ocenia, że przesłanki określone w powołanym przepisie zostały spełnione. Podjęcie decyzji, co do wyboru przedmiotowego trybu udzielenia zamówienia kierownik zamawiającego podjął po uzgodnieniach z przewodniczącym komisji przetargowej oraz jednym z jej członków. Sprawa była także przedmiotem konsultacji z radcą prawnym – akceptacja wyboru trybu udzielenia zamówienia na zaproszeniu do negocjacji oraz umowie o udzieleniu zamówienia. Zamówienie uzupełniające na zadania pn. 1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna; 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska); 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów Kurów; 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gm. Krzyżanów – Szczyt; 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa; 5B Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów; 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów – zostało udzielone w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, jego wartość nie przekroczyła 50% wartości zamówienia podstawowego i polegało na powtórzeniu tego samego rodzaju

zamówień, zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego a w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia podstawowego przewidziano udzielenie zamówienia uzupełniającego. Zamówienie uzupełniające jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego – zarówno w zamówieniu podstawowym jak i w zamówieniu uzupełniającym przedmiot zamówienia stanowią roboty budowlane – przebudowy dróg terenu Gminy Oporów – drogi posiadające kategorię dróg gminnych oraz drogi wewnętrzne lokalne. ”

Analogicznie, jak w przypadku postępowania opisanego we wcześniejszej części protokołu (udzielonego w trybie z wolnej ręki) wskazać należy, że zgodnie z dyspozycją art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy, przedmiot zamówienia uzupełniającego musi dotyczyć zamówienia określonego w siwz dla zamówienia podstawowego, w konsekwencji dla spełnienia przesłanki przywołanego przepisu niezbędna jest tożsamość w zakresie obiektu budowlanego stanowiącego przedmiot zamówienia podstawowego i uzupełniającego. Z definicji „robót budowlanych” zawartej w art. 3 pkt 7 ustawy Prawo budowlane, wynika wprost, że roboty te dotyczą podejmowania różnych działań (tj. budowa, przebudowa, remont lub rozbiórka obiektu budowlanego), ale w ramach jednego obiektu budowlanego. Zatem, aby określone zamówienie na roboty budowlane mogło zostać uznane za zamówienie uzupełniające, musi ono polegać na powtórzeniu tego samego rodzaju robót i być zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego. Przedmiotowe stanowisko podtrzymuje treść orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8 czerwca 2009 roku, sygn. KIO/UZP 674/09 uznając, że: „W zakres zamówień uzupełniających mogą wchodzić jedynie zamówienia tego samego rodzaju, co zamówienie podstawowe, a warunkiem możliwości ich udzielenia jest m.in. zgodność z przedmiotem zamówienia podstawowego. Nieuprawnione byłoby działanie zamawiającego polegające na zleceniu w ramach zamówień uzupełniających realizacji innych usług niż przewidziane w specyfikacji.”

Wobec powyższego, nie ulega wątpliwości, że zastosowanie zamówienia w trybie z wolnej ręki jest wyjątkiem od ogólnej zasady, przesłanki jego zastosowania należy interpretować ściśle a podmiot, który się na nie powołuje musi być w stanie je udowodnić. W okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy, zamawiający nie wykazał spełnienia przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych uprawniających do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Nie można, bowiem zgodzić się ze stanowiskiem zaprezentowanym przez Wójta, w opinii którego „zarówno w zamówieniu podstawowym, jak i w zamówieniu uzupełniającym przedmiot zamówienia stanowią roboty budowlane – przebudowy dróg terenu Gminy Oporów”. Określenie: „drogi terenu Gminy Oporów”, to pojęcie ogólne odnoszące się do wszystkich dróg będących w zarządzaniu Gminy. Podkreślić należy, że w specyfikacji istotnych warunków zamówienia podstawowego Wójt wyraźnie wskazał (szczegółowo), że przedmiotem zamówienia jest przebudowa dróg gminnych o nr 102361E i 102362E oraz drogi wewnętrznej lokalnej Świechów Wieś - Janów. Natomiast zamówienie uzupełniające dotyczyło przebudowy następujących dróg gminnych: nr 102370E Kamienna – Gołędzkie (odcinek przez wieś Kamienna); nr 102351E Pobórz (Swoboda Trębska); nr 102371E Oporów – Kurów; nr 102152E Złotniki (granica Gminy Krzyżanów – Szczyt); nr 102373E Rejmontów – Kurów (odcinek przez wieś Skórzewa); nr 102373E Rejmontów – Kurów (odcinek Skórzewa – Muchnow); nr 102360 Stanisławów – Anin (odcinek przez wieś Stanisławów) - na których prowadzenie robót budowlanych nie było przedmiotem zamówienia podstawowego. Zatem bezspornym jest, że zamawiający nie będąc

uprawnionym do udzielenia zamówienia dotyczącego przedmiotowego zadania w trybie zamówienia z wolnej ręki, naruszył przepis art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wyjaśnienie Roberta Pawlikowskiego Wójta Gminy Oporów z dnia 1 października 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki stanowi załącznik nr 35 do protokołu kontroli

Poniżej opisano działania, jakie zamawiający podejmował w celu udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, pomimo iż przesłanki zastosowania przedmiotowego trybu nie znajdowały uzasadnienia.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację kosztorysową przebudowy dróg gminnych: części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna; części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska); części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów; części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – granica Gminy Krzyżanów – Szczyt; części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa; części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów; części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów opracował Zdzisław Paraszkiwicz (...) ³². Kosztorys inwestorski mający datę opracowania 24 czerwca 2014 roku został zatwierdzony przez Wójta Gminy Oporów. **Podkreślić należy, że dokumentacja przedłożona kontrolującym, na podstawie której zamawiający zamierzał realizować roboty budowlane nie zawierała projektu przebudowy drogi, a jedynym dokumentem był „Opis techniczny zadania” sporządzony w sposób lakoniczny. Należy wskazać, że zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno użytkowego – dokumentacja projektowa, służąca do opisu przedmiotu zamówienia na wykonanie robót budowlanych, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę, składa się w szczególności z: planów, rysunków lub innych dokumentów umożliwiających jednoznaczne określenie rodzaju i zakresu robót budowlanych podstawowych oraz uwarunkowań i dokładnej lokalizacji ich wykonywania. Brak właściwej dokumentacji dla realizacji przedmiotowego zadania stanowi naruszenie art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.**

Kserokopia opisu technicznego zadania pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek

³² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów” - stanowi akta kontroli strony 187-193.

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego

Wartość zamówienia według kosztorysu budowlanego wynosiła – 164.848,64 zł netto, co stanowiło równowartość 39.018,35 euro. Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 24 czerwca 2014 roku. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. nr 282, poz. 1650).

Z uwagi na okoliczność, że wartość szacunkowa zamówienia przekraczała kwotę 30.000,00 euro, a przesłanki zastosowania udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki nie znajdowały zastosowania, obowiązkiem zamawiającego było udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zarządzeniem nr 20/2014 z dnia 10 marca 2014 roku Wójt Gminy Oporów powołał stałą komisję przetargową w celu przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zarządzeniem nr 21/2014 z dnia 17 marca 2014 roku Wójt Gminy Oporów zmienił przywołane zarządzenie wprowadzając zmianę w § 1 pkt (ustanowienie z-cy przewodniczącego komisji) oraz w § 2 (dodając zapis: „*W razie nieobecności przewodniczącego komisji jego obowiązki pełni zastępca przewodniczącego*”).

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli kontrolujące stwierdziły, że zamawiający nie skorzystał z możliwości, o której mowa w art. 66 ust. 2, zgodnie z którym zamawiający po wszczęciu postępowania może zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy. Przywołany przepis ma charakter fakultatywny, nie mniej jednak publiczne poinformowanie o prowadzonym postępowaniu świadczy o przejrzystości prowadzonego przez zamawiającego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki. Ponadto umożliwia wykonawcom skorzystanie ze środków ochrony prawnej na wybór trybu postępowania. W przypadku braku takiego ogłoszenia wykonawcy mają ograniczone możliwości uzyskania informacji o prowadzonym postępowaniu.

W dniu 18 lipca 2014 roku zamawiający przekazał (potwierdzenie odbioru z datą 18 lipca 2014 roku) Przedsiębiorstwu Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13 zaproszenie do udziału w negocjacjach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, na wykonanie robót budowlanych, których przedmiotem była przebudowa dróg gminnych – zadanie pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”. W zaproszeniu zawarto następujące informacje:

- opis przedmiot zamówienia: 1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów. Szczegółowy zakres poszczególnych zadań określiły załączone w zaproszeniu do udziału w negocjacjach kosztorysy nakładcze,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania – zamówienie z wolnej ręki,
- termin wykonania zamówienia – 1 września 2014 roku,
- miejsce i termin negocjacji – Urząd Gminy Oporów, Oporów 25, 25 lipca 2014 roku,
- warunki udziału w postępowaniu,
- załączniki do niniejszego zaproszenia do negocjacji stanowiły: formularz ofertowy, formularze oświadczeń wynikające z przepisów art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, wzór umowy, kosztorysy nakładcze.

Kserokopia zaproszenia do udziału w negocjacjach w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie zadania pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów” stanowi akta kontroli strony 194-195.

Na podstawie przedłożonego protokołu sporządzonego na okoliczność przeprowadzonych negocjacji stwierdzono, że w dniu 25 lipca 2014 roku w siedzibie Urzędu Gminy Oporów odbyły się negocjacje w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych w zakresie realizacji zadania pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”. Wykonawca tj. Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, przedłożył ofertę na wykonanie ww. zadania przebudowy dróg gminnych. Zgodnie z przedłożoną ofertą zaproponowana przez wykonawcę cena ryczałtowa z tytułu realizacji zadania wynosiła – 178.143,16 zł brutto. W protokole z przeprowadzonych negocjacji odnotowano m.in.:

- przeprowadzone negocjacje dotyczyły udzielenia zamówienia publicznego na realizację zadania pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr

102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”, w trybie z wolnej ręki, jako zamówienia uzupełniającego do zamówienia podstawowego pn. „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o numerach 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś - Janów”;

- do negocjacji zaproszono wykonawcę zadania podstawowego tj. Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13;
- zaproszony do negocjacji wykonawca zadania podstawowego spełnia warunki ustawy Prawo zamówień publicznych;
- tryb zamówienia z wolnej ręki wybrany został na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy;
- zamówienia uzupełniające były przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu na zadanie podstawowe;
- termin realizacji zamówienia – do 1 września 2014 roku;
- wynagrodzenie wykonawcy ustalono ryczałtowo – 178.143,16 zł brutto.

*Kserokopia protokołu sporządzonego na okoliczność przeprowadzonych negocjacji w dniu 25 lipca 2014 roku stanowi **akta kontroli strony 196-198**.*

Z przeprowadzonego postępowania zamawiający sporządził protokół postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki. **W punkcie dotyczącym uzasadnienia wyboru trybu postępowania zamawiający odnotował: „Udzielenie zamówienia nie zawiera uzasadnienia faktycznego i prawnego wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki”.** Natomiast w punkcie dotyczącym negocjacji i warunków realizacji zamówienia, będących przedmiotem negocjacji *zapisano*, że: „Cenę wykonania zamówienia wynegocjowano na kwotę 178.143,16 zł brutto.”

*Kserokopia protokołu postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki stanowi **akta kontroli strony 199-203**.*

W rezultacie udzielenia przez zamawiającego zamówienia publicznego z wolnej ręki, w dniu 30 lipca 2014 roku Gmina Oporów reprezentowana przez Wójta Gminy Roberta Pawlikowskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, zawarła umowę nr 272.3.2014 z Przedsiębiorstwem Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Wyszyńskiego 13, reprezentowanym przez Prezesa Zarządu Longina Głogowskiego. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 178.143,16 zł brutto.

W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 1 września 2014 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w łącznej wysokości: 178.143,16 zł brutto,
- wynagrodzenie wynikające z realizacji przedmiotu umowy płatne przelewem na rachunek bankowy wykonawcy w terminie 30 dni od daty złożenia faktury wystawionej na podstawie protokołu odbioru przedmiotu umowy,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 14.251,45 zł (stanowiącej 8 % wartości wynagrodzenia brutto przedmiotu zamówienia), w

formie pieniężnej. Ustalono, iż zamawiający zwróci wykonawcy 70% wniesionej kwoty zabezpieczenia po zakończeniu robót i dokonaniu odbioru końcowego zadania. Pozostała część kwoty w wysokości 30% zatrzymana zostanie na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancyjnym, zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 151 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 26 września 2014 roku (numer ogłoszenia 320306 - 2014).

Należy wskazać, że ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 26 września 2014 roku (podczas, gdy zamówienia udzielono w dniu 30 lipca 2014 roku), z rażącym naruszeniem art. 95 ust. 1 ustawy, który stanowi, że jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Z wyjaśnień złożonych przez Zygfrieda Chilewskiego, inspektora prowadzącego sprawę z zakresu ustawy Prawo zamówień publicznych wynika, że: „Przedmiotowe ogłoszenie nie zostało opublikowane w terminie „niezwłocznie” po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego **przez przeoczenie**”

Wyjaśnienie Zygfrieda Chilewskiego w sprawie nie zamieszczenia w terminie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia stanowi załącznik nr 36 do protokołu kontroli

Kontrolujące zauważają, że zgodnie z przywołanym przepisem ogłoszenie o udzieleniu zamówienia powinno być zamieszczone przez zamawiającego niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego. Aby wymóg niezwłocznego przekazania ogłoszenia został spełniony, wskazane jest zamieszczenie ogłoszenia następnego dnia roboczego po zawarciu umowy. Jeżeli nie jest możliwe zamieszczenie ogłoszenia w tym terminie (np. z powodu choroby pracownika lub innej usprawiedliwionej nieobecności), zamawiający powinien dokonać tego w możliwie najszybszym terminie. Uzasadnienie takiej zwłoki powinien odnotować w dokumentacji postępowania.

*Kserokopia umowy nr 272.3.2014 z dnia 30 lipca 2014 roku na wykonanie zadania pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów” oraz ogłoszenia o udzieleniu zamówienia stanowi **akta kontroli strony 204-214***

Z uwagi na okoliczność, że przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki nie miało umocowania w przepisach zawartych w ustawie Prawo zamówień publicznych, zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisu dotyczącego przesłanek stosowania określonego trybu postępowania, powoduje jej nieważność na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. **Wskazać należy, że jednostka nie przeprowadziła rozeznania rynku w ramach zbadania konkurencyjności oferowanych usług i zwróciła się konkretnie do wybranego przez siebie jednego inspektora nadzoru tj. Zdzisława Paraszkiwicza, (autora opracowanej dokumentacji kosztorysowej dla przedmiotowej inwestycji oraz trzech innych opisanych we wcześniejszej części protokołu kontroli), nie mając pewności czy zaproponowana oferta będzie oszczędna i konkurencyjna w stosunku do usług świadczonych przez innych inspektorów nadzoru funkcjonujących na lokalnym rynku usług. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.**

W dniu 19 lutego 2014 roku, została zawarta umowa-zlecenie nr G.2151.4.2014 pomiędzy Wójtem Gminy Oporów a Zdzisławem Paraszkiwiczem (...) ³³ - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania. Zgodnie z treścią umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości – 4.800,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy. Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił rachunek z dnia 9 września 2014 roku na kwotę 4.800,00 zł brutto, który był zgodny z kwotą wynikającą z umowy.

Realizacja inwestycji

Gmina Oporów w dniu 17 lipca 2014 roku zgłosiła do Starostwa Powiatowego w Kutnie roboty budowlane niewymagające pozwoleń na budowę dotyczące inwestycji pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Golędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnow. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”. W dniu 4 sierpnia 2014 roku Starostwo Powiatowe w Kutnie przekazało brak sprzeciwu, co do zamiaru realizacji przez Gminę Oporów przedmiotowych robót budowlanych. Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 5 sierpnia 2014 roku. Odbiór końcowy inwestycji nastąpił 19 sierpnia 2014 roku protokołem odbioru końcowego robót. Z zapisów protokołu wynika, że roboty wykonano zgodnie z umową zawartą pomiędzy stronami oraz projektem technicznym. Jakość wykonanych robót i użytych materiałów oceniono na dobrą. Roboty wykonane zostały w nieprzekraczalnym terminie wynikającym z zapisu w umowie tj. do 1 września 2014 roku. Wykonawca udzielił 36 miesięcznej gwarancji

³³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

na całość wykonanych robót. Całkowita wartość wykonanych i odebranych robót wyniosła 178.143,16 zł.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 19 sierpnia 2014 roku stanowi akta kontroli strony 215-216.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca – Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. wystawił fakturę VAT nr 120/2014 z dnia 26 sierpnia 2014 roku na kwotę 178.143,16 zł brutto. Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: Sekretarz Gminy potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Wójt Gminy stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik Gminy sprawdziła faktury pod względem formalno – rachunkowym. Wójt Gminy zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktury zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji:

- mapa zasadnicza	- 150,00 zł
- dokumentacja kosztorysowo -projektowa i nadzór inwestorski	- 6.000,00 zł
- przebudowa drogi	- 178.143,16 zł
Ogółem:	184.293,16 zł

Ogółem wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła - 184.293,16 zł

Na podstawie dokumentów OT nr 4-9 /2014 z dnia 30 września 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych - zwiększenie wartości środków trwałych.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji w oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa	Rok wydatku	Kwota wydatku	Nr i data dowodu dostawy	Dostawca-wykonawca
1	2	3	4	5	6
1.	Mapa zasadnicza	2014	150,00	Opłata 4072/2014 z dnia 31.07.2014	Powiat Kutnowski 99-300 Kutno, ul. T. Kościuszki 16
2.	Wykonanie zadania- przebudowa dróg	2014	178.143,16	F. 120/ DT/2014 z dnia 26.08.2014	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 13
3.	Dokumentacja kosztorysowa i nadzór inwestorski	2014	6.000,00	R-ek z dnia 09.09. 2014	Paraszkiewicz Zdzisław (...) ³⁴
RAZEM			184.293,16		

³⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Oznaczenie numeru dokumentu OT	4 - 9/2014		
--------------------------------	------------	--	--

Zabezpieczenie środków w budżecie:

Zadanie pn. „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów” -zostało wprowadzone do budżetu w 2014 roku uchwałą nr XXXV/148/2014 Rady Gminy Oporów z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2014 w dziale 600/rozdziale 60016 w kwocie 120.000,00 zł.

Zapisy i zmiany dokonane w budżecie Gminy Oporów w 2014 roku dla przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Uchwała nr... z dnia... / klasyfikacja budżetowa	Plan (w zł)	Zwiększenia (w zł)	Zmniejszenia (w zł)	Plan po zmianach (w zł)
1.	Uchwała nr XL/174/2014 r. z dnia 24 lipca 2014 r. 60016 § 6050	120.000,00	95.400,00	-	215.400,00
2.	Uchwała nr XLI/177/2014 r. z dnia 20 sierpnia 2014 r. 60016 § 6050	215.400,00	-	30.000,00	185.400,00

Źródła finansowania inwestycji:

Źródło finansowania zadania w kwocie 184.293,16 zł stanowiły w całości środki własne Gminy Oporów.

Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnów. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów” - stanowią załącznik nr 37 do protokołu kontroli

Biorąc pod uwagę opisane powyżej ustalenia kontroli należy wskazać, że pomimo stwierdzonych w wyniku czynności kontrolnych (przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi na przełomie 2010 i 2011 roku) nieprawidłowości wynikających z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych – jednostka nadal nie przestrzega dyspozycji przepisów przywołanej ustawy, a procedury w zakresie prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych są niewystarczające.

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

W okresie 2013 – I półrocze 2014 roku zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w Urzędzie Gminy Oporów określono w zarządzeniu nr 42 z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie instrukcji obiegu dokumentów księgowych oraz przyjętych zasad (polityki) rachunkowości ustalonych zarządzeniem nr 156/2006 z dnia 9 października 2006 roku zmienionym m.in. zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku w sprawie zakładowego planu kont dla budżetu i Urzędu Gminy w Oporowie.

Do ewidencji majątku wykorzystywano:

Konto 011 „Środki trwałe” - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowych środków trwałych. Do konta prowadzona jest ewidencja szczegółowa w podziale na grupy. Podstawą zapisu zwiększeń środków trwałych jest m.in. protokół przyjęcia (OT) wystawiony na podstawie np. faktury, rachunku, protokół zdawczo – odbiorczy (PT), dokument MT – zmian miejsca użytkowania środka trwałego, protokół likwidacji środka trwałego (LT).

Konto 013 „Pozostałe środki trwałe” – służy do zmniejszeń i zwiększeń pozostałych środków trwałych niepodlegających ujęciu na kontach 011 wydanych na potrzeby podstawowej działalności lub działalności finansowej wyodrębnionej, które podlegają umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.

Ewidencja syntetyczna środków trwałych prowadzona jest komputerowo na koncie 011, pozostałych środków trwałych na koncie 013 oraz wartości niematerialnych i prawnych na koncie 020. Ewidencja analityczna ww. składników majątkowych prowadzona jest ręcznie w księgach inwentarzowych przez pracownika Referatu Finansów i Budżetu. **Książki inwentarzowe prowadzone dla konta 011 nie posiadały wpisanych numerów inwentarzowych.**

Zgodnie z zapisami zarządzenia w sprawie instrukcji obiegu dokumentów finansowych, do konta 013 powinna być prowadzona:

- ewidencja ilościowo-wartościowa dla pozostałych środków trwałych o wartości przekraczającej 20% wartości początkowej środków trwałych w dniu przyjęcia do używania (3.500,00 zł); tj. 700,00 zł;
- ewidencja ilościowa dla pozostałych środków trwałych (z wyłączeniem mebli biurowych, drukarek, skanerów itp.).

Kontrolującym przedłożono książki inwentarzowe stanowiące ewidencję ilościowo-wartościową obejmującą pozostałe środki trwałe zarówno o wartości większej i mniejszej niż 700,00 zł.

Na podstawie przedłożonych polis ubezpieczeniowych stwierdzono, że jednostka ubezpieczyła posiadany majątek: budynki, wyposażenie, środki trwałe, mienie pracowników i uczniów, wartości pieniężne od pożaru, kradzieży z włamaniem, sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk, zawarła umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów, jako zarządcy dróg, grupowe ubezpieczenie pracownicze, członków OSP od następstw nieszczęśliwych wypadków i uszczerbku na zdrowiu.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013, 020.

2.1. Urządzenia księgowe

Ewidencja syntetyczna środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, prowadzona jest w programie komputerowym - „Budżet” na kontach 011, 013 i 020.

Ewidencję analityczną do konta 011, 013 i 020 prowadzi się ręcznie w księdze środków trwałych.

Kontrola środków trwałych wykazała, że prowadzi się je z uwzględnieniem ośmiu grup wynikających z klasyfikacji rodzajowej Klasyfikacji Środków Trwałych, wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. nr 242, poz. 1622).

Analiza zapisów w książce środków trwałych wykazała, że ujęte w niej zostały nieruchomości i drogi, których właścicielem była kontrolowana jednostka.

Ewidencja analityczna do konta 011 prowadzona jest w księgach inwentarzowych:

- nr 1 – budynki – saldo na 31 grudnia 2013 roku – 606.865,25 zł
 - nr 2 – wodociągi – saldo na 31 grudnia 2013 roku – 2.935.530,89 zł,
 - nr 3 i 8 – komputery i ksero – saldo na 31 grudnia 2013 roku – 102.388,13 zł,
 - nr 4 - samochody – saldo na 31 grudnia 2013 roku - 667.655,27 zł,
 - nr 5 – grunty saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku – 1.058.736,00 zł,
 - nr 6 – drogi gminne – saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku - 7.609.080,24 zł,
 - nr 7 – drogi wewnętrzne – saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku - 416.720,05 zł.
- Razem 13.396.975,83 zł

Stwierdzono zgodność ewidencji syntetycznej konta 011 z prowadzoną ewidencją analityczną.

Kontrolujące stwierdziły, że nie wszystkie książki inwentarzowe do konta 011 były podpisane przez kierownika jednostki, opieczetowane i przesnurowane.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2013 rok

Wartość zapisów w ewidencji księgowej na koncie 011 z podziałem na grupy środków trwałych przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 1 stycznia 2013 roku (w zł)	Zwiększenia (w zł)	Zmniejszenia (w zł)	Stan na 31 grudnia 2013 roku (w zł)
1.	Grunty – grupa „0”	871.316,00	205.000,00	17.580,00	1.058.736,00
2.	Budynki i lokale – grupa „1”	579.163,75	64.780,50	37.079,00	606.865,25
3.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – grupa „2”	9.968.699,45	992.631,73	-	10.961.331,18
4.	Kotły, maszyny energetyczne – grupa „3”	-	-	-	-
5.	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania – grupa „4”	100.617,09	2.308,00	5.111,96	97.813,13
6.	Urządzenia techniczne – grupa „6”	-	-	-	-
7.	Środki transportu – grupa „7”	669.849,34	-	2.194,07	667.655,27

8.	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie – grupa „8”	9.455,00	-	4.880,00	4.575,00
	Razem	12.199.100,63	1.264.720,23	66.845,03	13.396.975,83

Sprawdzono prawidłowość prowadzenia ewidencji środków trwałych, poddając kontroli zapisy księgowe dokonane na koncie 011 w 2013 roku, dotyczące:

zwiększenia stanu środków trwałych:

- dokument OT nr 20/2013 (**bez daty sporządzenia**) na kwotę 2.308,00 zł, zakup komputera „Lenovo” dla Urzędu Gminy, faktura nr FS-01WP/00040499/2013 z dnia 17 września 2013 roku na kwotę 2.299,00 zł brutto wartość komputera + 9,00 zł brutto dostawa, grupa IV, **bez nadania numeru inwentarzowego**, str. 22 książki środków trwałych nr 3, poz. 1, data przyjęcia na stan 18 września 2013 roku. Zgodnie z instrukcją obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy przyjętą zarządzeniem nr 42 z dnia 31 grudnia 2003 roku, zestawy komputerowe stanowią środek trwały bez względu na wartość;
- dokument PT nr 10/2013 na kwotę 17.000 zł, przyjęcia na stan nieruchomości nr 183/3 o pow. 0,30 ha w Poborzu na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego nr GN-IV.GN.V.7723/C/9/2/2010/BG/AS z dnia 30 sierpnia 2013 roku (data wpływu 11 września 2013 roku), **bez nadania numeru inwentarzowego**, książka inwentarzowa nr 5, str. 27 poz. 70, data przyjęcia na stan 2 października 2013 roku;
- dokument PT nr 11/2013 na kwotę 8.000 zł, przyjęcia na stan nieruchomości nr 183/2 o pow. 0,14 ha w Poborzu na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego nr GN-IV.GN.V.7723/C/9/2/2010/BG/AS z dnia 30 sierpnia 2013 roku (data wpływu 11 września 2013 roku), **bez nadania numeru inwentarzowego**, książka inwentarzowa nr 5, str. 27 poz. 69, data przyjęcia na stan 2 października 2013 roku;
- dokument PT nr 12/2013 na kwotę 17.000,00 zł (bez daty sporządzenia), przyjęcie na stan nieruchomości nr 183/1 o pow. 0,29 ha w Poborzu na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego nr GN-IV.GN.V.7723/C/9/2/2010/BG/AS z dnia 30 sierpnia 2013 roku (data wpływu 11 września 2013 roku), **bez nadania numeru inwentarzowego**, książka inwentarzowa nr 5, str. 26 poz. 68, data przyjęcia na stan 2 października 2013 roku.

Na dowodach księgowych PT nie nanoszono symbolu KŚT, numeru inwentarzowego, stawki umorzeniowej, wyliczenia kwoty rocznego odpisu.

zmniejszenia środków trwałych:

- LT nr 02/2013 (**bez daty sporządzenia**), likwidacja samochodu pożarniczego marki FSC Żuk o numerze PBA 3698 o wartości 2.194,07 zł na podstawie decyzji Starosty Kutnowskiego nr KM -5500.1494.2012.BC z dnia 23 stycznia 2012 roku wyrejestrowany. Decyzja komisji likwidacyjnej z dnia 9 kwietnia 2013 roku, i pod tą datą zatwierdzona przez Wójta Gminy. Samochód przyjęty przez stację demontażu niekompletnego pojazdu zgodnie z zaświadczeniem nr E/38/2012 z dnia 19 stycznia 2012 roku. **Zmniejszenie stanu w ewidencji księgowej nastąpił po upływie ponad roku od daty wyrejestrowania i demontażu. Powyższe stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości że w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego należy ujmować zdarzenia jakie wystąpiły w okresie sprawozdawczym (miesiącu);**
- LT nr 31/2013 (bez daty sporządzenia), likwidacja zestawu komputerowego o wartości 3.138,00 zł. Z treści LT wynika, że zgodnie z orzeczeniem komisji likwidacyjnej zestaw nie nadawał się do dalszego użycia ze względu na całkowite

zużycie. Decyzje komisji zatwierdził Wójt Gminy. Do LT załączono arkusz spisu z natury nr 22 sporządzony w dniu 31 grudnia 2013 roku z inwentaryzacji rocznej za 2013 rok, z którego wynika, że komisja likwidacyjna zdecydowała o odpisie zestawu komputerowego;

- LT nr 33 (bez daty sporządzenia), likwidacja koparki „Canon” o wartości 4.880,00 zł. Z treści LT wynika, że zgodnie z orzeczeniem komisji likwidacyjnej koparka nie nadawała się do dalszego użycia ze względu na całkowite zużycie w 100%. Decyzje komisji zatwierdził Wójt Gminy.

Zgodnie z wyjaśnieniem Radosława Janika zatrudnionego w okresie wcześniejszym na stanowisku informatyka, opisane podczas inwentaryzacji sprzęty komputerowe są składowane w Urzędzie Gminy i raz do roku przekazywane do utylizacji do uprawnionej firmy.

Informacja w sprawie likwidacji sprzętu komputerowego stanowi załącznik nr 38 protokołu kontroli.

- LT nr 4/2013 (bez daty sporządzenia) o wartości 10.000,00 zł, sprzedaż nieruchomości gruntowej o numerze 16/2 o pow. 0,09 ha zgodnie z aktem notarialnym Rep. A 889/2013 z dnia 26 kwietnia 2013 roku.

Według ewidencji księgowej konta 013 wartość wykazana, jako bilans otwarcia i zamknięcia oraz obrotów w 2013 roku wynosiła:

B.O. na dzień 1 stycznia 2013 roku – 294.631,35 zł

Obroty Wn – **(-) 32.164,35 zł**

Obroty Ma - 0,00 zł

B.Z. na dzień 31 grudnia 2013 roku – 262.466,98 zł

Na podstawie zapisów na koncie ustalono, że w kwocie *per saldo* (-) 32.164,35 zł mieściły się zwiększenia pozostałych środków trwałych oraz kwota 49.598,33 zł ujęta ze znakiem (-), która dotyczyła likwidacji pozostałych środków trwałych.

Ewidencja analityczna prowadzona była w następujących księgach rachunkowych:

- nr 1 – Urząd gminy – saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku – 76.968,54 zł
- nr 2 – Urząd Gminy – saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku - 46.146,25 zł
- nr 3 – hydrofornia – saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku - 33.206,15 zł,
- nr 5 – OSP i OC – saldo na dzień 31 grudnia 2013 roku – 106.146,04 zł

Razem 262.466,98 zł

Stwierdzono zgodność ewidencji syntetycznej konta 013 z prowadzoną ewidencją analityczną.

Sprawdzono prawidłowość prowadzenia ewidencji środków trwałych, poddając kontroli zapisy księgowe dokonane na koncie 013 w 2013 roku, dotyczące:

Zwiększenia pozostałych środków trwałych:

- zakup drukarki HP dla Urzędu Gminy na kwotę 764,01 zł brutto na podstawie faktury nr 2013/Fa/CD/188634 z dnia 4 grudnia 2013 roku+ koszty dostawy 20,00 zł. Ewidencja księgowa Wn 013 i Ma 072. Zakup ujęto w książce inwentarzowej nr 1, str 29, poz. 61;
- zakup krzesła obrotowego na kwotę 265,00 zł brutto na podstawie faktury nr 223/12 z dnia 12 grudnia 2013 roku. Ewidencja księgowa zakupu Wn 013 i Ma 072. Zakup ujęto w książce inwentarzowej nr 1, str. 6 poz. 44;

- zakup wyposażenia dla OSP Skórczewy na kwotę 3.547,80 zł brutto na podstawie faktury nr F/0239/03.2013 z dnia 8 marca 2013 roku. Ewidencja księgową Wn 013 i ma 07. Zakup ujęto w książce inwentarzowej nr 5, str. 7, poz. 199 z wyodrębnieniem pojedynczych zakupów;

Zmniejszenia pozostałych środków trwałych:

- likwidacja pozostałych środków trwałych będących na stanie Urzędu Gminy – 47.961,53 zł (krzesła, wentylatory, aparaty telefoniczne, kalkulatory itp.), hydroforni – 63,51 zł (biurka, klucze do rur, nożyce do drutu) i OSP – 37,95 zł (smok ssawny, prądownica, na podstawie decyzji komisji likwidacyjnej. Zmniejszenia ujęto w książce inwentarzowej. Zgodnie z oświadczeniem Komisji likwidacyjnej z dnia 11 stycznia 2014 roku sprzęt z magazynu OC, pozostałe środki trwałe z OSP, hydroforni i Urzędu Gminy zostanie przekazany w 2014 roku do utylizacji firmie EKO SERWIS sp z o.o. Przedsiębiorstwa Oczyszczania Miasta w Kutnie lub innej uprawnionej firmie. Część pozostałych środków trwałych, tj. krzesła, biurka itp. zostały komisyjnie spalone. *Informacja Komisji likwidacyjnej z dnia 17 października 2014 roku stanowi załącznik nr 39 protokołu kontroli.*

Kontrolujące stwierdziły, że na stronie Wn konta 013 ujęto m.in. kwotę 49.598,33 zł ze znakiem minus, co stanowiło naruszenie zasad działania konta. Kwota dotyczyła likwidacji pozostałych środków trwałych.

Zgodnie z zasadami działania konta określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, konto 013 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach: 011, 014, 016 i 017, wydanych do używania na potrzeby działalności jednostki, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu, z wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072.

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się w szczególności:

- 1). środki trwałe przyjęte do używania z zakupu lub inwestycji;
- 2). nadwyżki środków trwałych w używaniu;
- 3). nieodpłatne otrzymanie środków trwałych.

Na stronie Ma konta 013 ujmuje się w szczególności:

- 1). wycofanie środków trwałych z używania na skutek likwidacji, zniszczenia, zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania;
- 2). ujawnione niedobory środków trwałych w używaniu.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 powinna umożliwić ustalenie wartości początkowej środków trwałych oddanych do używania oraz osób, u których znajdują się środki trwałe, lub komórek organizacyjnych, w których znajdują się środki trwałe.

2.3. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych – 2013 rok

Metody wyceny aktywów i pasywów oraz przyjęte stawki umorzeniowe określono w zarządzeniu nr 156/2006 z dnia 9 października 2006 roku i w zarządzeniu nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku w sprawie zakładowego planu kont dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy. Z treści ww. regulacji wewnętrznych wynika, że środki trwałe umarza się

przy zastosowaniu stawek określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. W jednostce przyjęto dla wszystkich środków trwałych liniową metodę umorzenia. Jednostka nie określiła w przepisach wewnętrznych metody umorzenia, co wynikało z art. 32 ust. 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi na dzień przyjęcia środka trwałego do używania należy ustalić okres lub stawkę i metodę jego amortyzacji. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacji środków trwałych powinna być przez jednostkę okresowo weryfikowana, powodując odpowiednią korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych. Zgodnie przyjętym zakładowym planem kont ewidencja umorzeń prowadzona była na koncie 071- umorzenie środków trwałych, w korespondencji z kontem konto 400 – koszty amortyzacji.

Kontroli poddano wysokość zastosowanych stawek umorzeniowych w odniesieniu do:

- środków transportowych (9 pozycji) – grupa VII – stan brutto na 31 grudnia 2013 roku 667.655,27 zł, stawka umorzeniowa 14% (samochody specjalne) lub 20% (dla samochodów osobowych i autobusów), umorzenie na 1 stycznia 2013 roku – 354.675,27 zł, umorzenie za 2013 rok – 24.702,00 zł, umorzenie na dzień 31 grudnia 2013 roku – 379.377,27 zł;
- zestawy komputerowe i ksero (22 pozycji)- grupa IV – stan brutto na dzień 31 grudnia 2013 roku – 102.388,13 zł, stawka umorzeniowa 30% lub 14% (ksero), umorzenie na dzień 1 stycznia 2013 roku – 64.702,22 zł, umorzenie za 2013 rok – 24.505,52 zł, umorzenie na dzień 31 grudnia 2013 roku – 89.207,74 zł;
- drogi gminne (bez dróg wewnętrznych, 25 pozycji) – grupa II – stan brutto na dzień 31 grudnia 2013 roku – 7.609.080,24 zł, stawka umorzeniowa 4,5%, umorzenie na 1 stycznia 2013 roku 992.057,00 zł, umorzenie za 2013 rok – 342.412,00 zł, umorzenie na dzień 31 grudnia 2013 roku – 1.334.469,00 zł.

Stwierdzono, że stosowane były prawidłowe stawki umorzeniowe oraz dokonano prawidłowego obliczenia umorzeń w 2013 roku

Wartość umorzeń dla poszczególnych grup środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła:

- grupa I – 433.623,08 zł,
 - grupa II – 3.072.509,24 zł,
 - grupa IV – 85.522,74 zł,
 - grupa VII – 613.377,27 zł,
 - grupa VIII – 3.685,00 zł,
- 4.208.717,33 zł

Wartość umorzenia wynikająca z tabel amortyzacyjnych zgodna była z saldem konta 071 na koniec 2013 roku. Wartość umorzenia za 2013 rok – 527.551,52 zł zaksięgowano Wn 400 i Ma 071.

Wszystkie pozostałe środki trwałe zakupione przez Urząd Gminy bezpośrednio po zakupie przekazywane były do używania i umarzane w 100%.

3. EWIDENCJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH – KONTO 020. PRAWIDŁOWOŚĆ STOSOWANYCH ODPISÓW UMORZENIOWYCH

Konto 020 „Wartości niematerialne i prawne” – zgodnie z aktualnie obowiązującym zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku, służy do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych w Urzędzie Gminy, do których zalicza się programy komputerowe, autorskie prawa majątkowe prawa pokrewne. W zarządzeniu nr 156/2006 z dnia 9 października 2006 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości określono, że do aktywów

trwałych zalicza się wartości niematerialne i prawne o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż rok, których wartość jednostkowa przekracza kwotę 3.500,00 zł. Na dzień bilansowy wycenia się je według wartości początkowej pomniejszone o odpisy umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Zgodnie z planem konta dla jednostki, konto 071 służy do umorzenia wartości niematerialnych i prawnych według stawek określonych w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Pozostałe wartości podlegają umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania i podlegają ewidencji na koncie 072 w korespondencji z kontem 401.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, przez wartości niematerialne i prawne rozumie się nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- c) know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych.

Z analizy zapisów wszystkich ww. zarządzeń wynika, że jednostka ustaliła podział wartości niematerialnych i prawnych na składniki majątkowe do kwoty i ponad 3.500,00 zł. W regulacjach wewnętrznych brak ustalenia stawki umorzeniowej.

Do wyceny wartości niematerialnych i prawnych oraz sposobów dokonywania od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych stosuje się odpowiednio art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1-4 i ust. 6 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości wartości niematerialne i prawne wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy według cen nabycia lub po kosztach wytworzenia. Wartość początkową wartości niematerialnych i prawnych zmniejszają odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także z tytułu trwałej utraty ich wartości. Odpisy dokonywane są w celu uwzględnienia utraty ich wartości na skutek używania lub upływu czasu.

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu wartości niematerialnych i prawnych do używania, a jej zakończenie - nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z ich wartością początkową lub w okresie, w którym składnik majątku przeznaczono do likwidacji, sprzedano lub stwierdzono jego niedobór. Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z uregulowaniem art. 32 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Wartości niematerialne i prawne, które podlegają amortyzacji podatkowej, wymienione zostały w art. 16b ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity z 2011 roku Dz. U nr 74 poz. 397 ze zm.) i art. 22b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2012 roku, poz. 361 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami amortyzacji podatkowej podlegają, z zastrzeżeniem art. 16c, nabyte nadające się do gospodarczego wykorzystania w dniu przyjęcia do używania:

- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego,
- spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej,

- autorskie lub pokrewne prawa majątkowe,
 - licencje,
 - prawa do: wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych,
 - wartości stanowiące równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej (know-how).
- Jednostka nie ustaliła indywidualnych stawek amortyzacyjnych w oparciu o art. 16 m ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Przepisy prawa podatkowego określają minimalne okresy dokonywania tych odpisów dla wartości niematerialnych i prawnych. Są to:
- 24 miesiące dla licencji (sublicencji) na programy komputerowe i od praw autorskich,
 - 24 miesiące na wyświetlanie filmów oraz na emisję programów radiowych i telewizyjnych,
 - 36 miesięcy od poniesionych kosztów zakończonych prac rozwojowych,
 - 60 miesięcy od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

Ustawa o rachunkowości nie określa szczegółowo okresów i stawek amortyzacyjnych zarówno dla środków trwałych, jak i poszczególnych rodzajów wartości niematerialnych i prawnych. Oznacza to, że okres amortyzacji oraz roczną stawkę amortyzacyjną autorskiego prawa majątkowego lub licencji jednostka powinna ustalić samodzielnie, uwzględniając przy tym przewidywany okres ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnej i prawnej - art. 32 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Według ewidencji księgowej konta 020 wartość wykazana, jako bilans otwarcia i zamknięcia oraz obrotów w 2013 roku wynosiła:

B.O. na dzień 1 stycznia 2013 roku -	20.687,35 zł,
Obroty Wn -	3.200,65 zł,
Obroty Ma -	3.209,20 zł,
B.Z. na dzień 31 grudnia 2013 roku -	20.678,80 zł

W 2013 roku jednostka zakupiła 5 programów komputerowych, każdy o wartości poniżej 3.500,00 zł. Zlikwidowano programy o wartości 3.209,00 zł. W I półroczu 2014 roku zakupiła m.in. jeden program „Opłaty lokalne” o wartości 3.896,64 zł brutto. Wszystkie programy ujęto w ewidencji na koncie 020 w korespondencji z kontem 072. **Ujęcie w 2014 roku zakupu programu na koncie 072 stanowiło naruszenie zasad działania konta 071.**

Ewidencja analityczna do konta prowadzona jest w jednej książce inwentarzowej.

4. EWIDENCJA POZOSTAŁYCH SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (MATERIAŁY, FINANSOWY MAJĄTEK TRWAŁY)

Konto 310 - materiały

Zgodnie z aktualnie obowiązującym zakładowym planem kont przyjętym zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 25 czerwca 2012 roku oraz zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 145/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku, konto to służy do ewidencji własnych zapasów materiałów w magazynie własnym, w szczególności opału, zapasów materiałów do prowadzenia działalności inwestycyjnej.

Kontrolujące zauważają nieprecyzyjność zapisów w zakresie prowadzonej ewidencji na koncie i rozbieżność, w zakresie postanowień zawartych w regulacjach wewnętrznych.

Według instrukcji obiegu dokumentów księgowych z 2003 roku materiały obejmują; materiały budowlane, opał, półfabrykaty obcej produkcji oraz części zamienne. Ewidencja obrotu prowadzona jest w ewidencji ilościowej dla materiałów, kartotece ilościowo-wartościowej dla zapasów.

W zarządzeniu w sprawie planu konta dla Urzędu Gminy z 2012 roku określono, że ewidencja szczegółowa powinna pozwolić ustalić stan zapasów według miejsca ich znajdowania się i osób którym powierzono pieczę nad nimi, a w odniesieniu o zapasów materiałów i towarów objętych ewidencją ilościowo-wartościową według ich poszczególnych rodzajów i grup. Materiały biurowe, środki czystości, druki akcydensowe i paliwo wyłączone są z ewidencji materiałowej i księgowane są na koncie 400 w momencie nabycia.

W zarządzeniu z 2013 roku określono, że dodaje się konto 310/1 i zgodnie z zasadami ewidencji na koncie, materiały do prowadzenia inwestycji należy ewidencjonować w kartotekach materiałowych i wydawać za pokwitowaniem. Dokumentem stwierdzającym rozchód są protokoły faktycznego zużycia. Rozchód księguje się w korespondencji z kontem 080.

Jednostka faktycznie prowadziła ewidencję na koncie 310 na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym kierownik jednostki może zdecydować, że całość lub określone grupy materiałów będą spisywane w koszty w momencie ich zakupu. W takim przypadku niezużyte materiały na koniec roku podlegały inwentaryzacji, wycenie i ujęciu na koncie 310.

Zgodnie z ustną informacją Skarbnika Gminy złożoną do protokołu, do konta 310 nie jest prowadzona żadna ewidencja analityczna – ilościowa czy ilościowo-wartościowa.

Według ewidencji księgowej konta 310 wartość wykazana, jako bilans otwarcia i zamknięcia w 2013 roku wynosiła:

B.O. na dzień 1 stycznia 2013 roku –	440,00 zł,
Obroty Wn –	7.982,00 zł,
Obroty Ma -	6.838,00 zł,
B.Z. na dzień 31 grudnia 2013 roku –	1.584,00 zł.

Obroty po stronie Wn stanowiły wartość zakupu węgla oraz wartość refundacji kosztów ogrzewania na rzecz GOPS-u, który znajduje się w budynku Urzędu Gminy. Koszty ogrzewania GOPS wynikały z drugostronnego opisu na fakturze. Zasady obciążania kosztami ogrzewania GOPS-u nie zostały uregulowane w przepisach wewnętrznych ani pomiędzy jednostkami. Kwota 6.838,00 zł to wartość zużytego opału ustalona w oparciu o spis z natury.

Saldo konta ujęto w bilansie jednostki za 2013 rok w pozycji aktywa obrotowe – zapasy. Gmina Oporów nie posiada finansowego majątku trwałego i nie prowadzi ewidencji konta 030.

Testy kontrolne z zakresu ewidencji majątku stanowią załącznik nr 40 protokołu kontroli.

5. INWENTARYZACJA

5.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

W okresie 2013- I półrocze 2014 roku obowiązywała instrukcja inwentaryzacyjna wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy nr 128/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji inwentaryzacyjnej.

Wg zapisów instrukcji rzeczywisty stan aktywów i pasywów jednostki ustalano w drodze: spisu z natury, uzyskania od kontrahentów pisemnego potwierdzenia sald należności i zobowiązań, środków pieniężnych na rachunkach bankowych i kredytowych, weryfikacji sald.

5.2. Prawidłowość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Zarządzeniem nr 136/2013 z dnia 12 grudnia 2013 roku Wójt Gminy powołał komisję inwentaryzacyjną wraz z jej przewodniczącym, zespoły spisowe oraz komisję likwidacyjną celem przeprowadzenia inwentaryzacji.

Zgodnie z treścią zarządzenia Wójt Gminy ustalił przeprowadzenie spisu z natury następujących składników majątkowych w Urzędzie Gminy, GOPS, hydroforniach, OSP:

- „gotówki w kasie, czeków, druków ścisłego zarachowania,
- budynków, budowli, gruntów, dróg, wodociągów, zestawów komputerowy i innych urządzeń technicznych, samochodów i innych nie wymienionych środków trwałych, przy czym inwentaryzacja nieruchomości, dróg, wodociągów, gruntów powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości, dróg, wodociągów i gruntów;
- pozostałych środków trwałych, programów komputerowych;
- składników majątkowych ujętych wyłącznie w ewidencji pozabudżetowej (ilościowej)”.

Termin rozpoczęcia spisu z natury ustalono od dnia 19 grudnia 2013 roku do dnia 11 stycznia 2014 roku. Inwentaryzację należało przeprowadzić na dzień 31 grudnia 2013 roku. Zarządzeniem powołano dwuosobową komisję inwentaryzacyjną, trzyosobowy zespół spisowy oraz dwuosobową komisję likwidacyjną.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości, za wykonywanie obowiązków z zakresu rachunkowości określonych ustawą o rachunkowości (dotyczy to także prawidłowego przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji), w tym z tytułu nadzoru, odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę powinno być stwierdzone w formie pisemnej. Za zarządzenie przeprowadzenia inwentaryzacji w gminnych jednostkach organizacyjnych Gminy i ich prawidłowość, odpowiedzialność ponoszą kierownicy tych jednostek. Wójt Gminy zarządza i ponosi odpowiedzialność za przebieg i prawidłowość inwentaryzacji w Urzędzie Gminy.

Zgodnie z art. 26 ust.1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony (np. wodociągi, kanalizacje) oraz inwentaryzację gruntów oraz wartości niematerialnych i prawnych przeprowadza się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, a nie w drodze spisu z natury.

Kontrolujące zwracają uwagę na użycie w zarządzeniu sformułowania „zarządzam sporządzenie spisu z natury”, gdyż właściwym byłoby użycie sformułowania o

zarządzeniu przeprowadzenia inwentaryzacji z uwagi na metody inwentaryzacji określone w zarządzeniu nr 128/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku oraz określone w art. 26 ustawy o rachunkowości. Spis z natury to tylko jedna z metod inwentaryzacji, obok metody potwierdzania sald i należności i weryfikacji sald z dokumentami źródłowymi.

Przeprowadzona kontrola dokumentacji inwentaryzacyjnej wykazała, że:

- spisu inwentaryzacyjnego dokonał zespół spisowy w składzie i terminie zgodnym z zarządzeniem Wójta Gminy w Oporowie;
 - osoby materialnie odpowiedzialne za spisywany majątek, złożyły przed rozpoczęciem spisów oświadczenia informujące o tym, że wszystkie dowody przychodowe i rozchodowe zostały ujęte w księgach inwentarzowych;
 - w arkuszach spisowych pozostawiono niewypełnione wiersze, co stanowiło naruszenie postanowień instrukcji inwentaryzacyjnej, która zakazywała pozostawianie wolnych wierszy;
 - na arkuszach spisowych znajdują się podpisy członków zespołów spisowych, osoby materialnie odpowiedzialnej i osoby dokonującej wyceny składników;
 - spisem z natury objęto i stan środków pieniężnych w kasie Urzędu Gminy, stan druków ścisłego zarachowania (czeków gotówkowych, arkuszy spisu z natury i kwitariuszy przychodowych) - protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji kasy sporządzono w dniu 31 grudnia 2013 roku;
 - spisem z natury objęto środki trwałe, pozostałe środki trwałe w użytkowaniu oraz materiały;
 - inwentaryzacji środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku - 133, 135, 139 dokonano w drodze weryfikacji sald;
 - inwentaryzacji sald zaciągniętych pożyczek i kredytów według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku dokonano w drodze weryfikacji sald - konta 134 i 260. Jednostka otrzymała potwierdzenia sald od banków oraz WFOŚiGW w Łodzi. Brak w dokumentacji wysłania potwierdzeń sald wystosowanych przez jednostkę. Zgodnie z zapisami instrukcji, inwentaryzacja środków pieniężnych na rachunkach bankowych polega na potwierdzeniu przez bank środków ulokowanych przez jednostkę na otwartych rachunkach bankowych, zaciągniętych kredytów. Jednostka nie jest zwolniona z obowiązku uzgadniania i potwierdzenia zobowiązań wobec wierzycieli na ich żądanie. Jeżeli nie udało się uzyskanie potwierdzenia salda, wówczas saldo podlega inwentaryzacji w drodze weryfikacji;
 - inwentaryzację w drodze weryfikacji przeprowadzono w odniesieniu do kont: 224, 960, 961- organ, 231, 225/1, 240/0, 240/1, 240/2, 800, 800/2, 800/3, 851, 860, 909, 860/0, 071, 072, 224, 139, 221, 080, 229, 234, 011 (drogi, grunty, urządzenia wodociągowe), 020 według stanu na 31 grudnia 2013 roku - protokoły z dnia 10 stycznia 2014 roku;
- Stan gruntów, dróg i urządzeń wodociagowych wykazano również na arkuszach spisu z natury, z adnotacją „stan książki”.
- na podstawie dokumentu przedstawionego do kontroli kontrolujące stwierdziły, że jeden środek trwały, tj. samochód pożarniczy STAR A 266 o numerze ECU 88T2E o wartości 19.000,00 zł został przekazany w nieodpłatne użytkowanie na czas nieokreślony OSP w Skórzewie na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 2 listopada 2011 roku. W trakcie inwentaryzacji, spisu z natury tego składnika dokonał zespół spisowy powołany zarządzeniem Wójta Gminy. Obce składniki majątkowe,

podlegają inwentaryzacji zgodnie z przepisami art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości, według których znajdujące się w jednostce składniki aktywów będące własnością innych jednostek (powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania), powinny być objęte inwentaryzacją w drodze spisu z natury, a właściciele tych składników powinni zostać powiadomieni o wynikach spisu. Obowiązek ten nie dotyczy jedynie jednostek świadczących usługi pocztowe, transportowe, spedycyjne i składowania. Przekazanie środków trwałych i pozostałych środków do użyczenia lub użytkowania nie daje podstawy do zdjęcia ich z ewidencji bilansowej Urzędu Gminy. Zgodnie z treścią umów amortyzacji dokonuje użyczający, zaś biorący w użyczenie ujmuje je w ewidencji pozabilansowej, jako obce środki trwałe. Szczegółowy sposób postępowania w tym zakresie i rodzaj stosowanych dokumentów również powinien zostać określony przez kierownika jednostki w dokumentacji opisującej zasady (politykę) rachunkowości jednostki ustalonej na podstawie art. 10 ustawy o rachunkowości oraz w instrukcji inwentaryzacyjnej.

–protokół z rozliczenia inwentaryzacji podpisali członkowie komisji inwentaryzacyjnej. Niedoborów i różnic nie stwierdzono. Zatwierdził kierownik jednostki.

Z treści protokołów z weryfikacji kont nie wynika w jaki sposób dokonano weryfikacji sald kont. Z treści protokołów wynikają tylko salda przed weryfikacją oraz salda po weryfikacji. Celem inwentaryzacji przeprowadzanej metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników jest stwierdzenie, że stan poszczególnych aktywów i pasywów jednostki jest zgodny ze stanem wykazanym w księgach rachunkowych oraz że ujęte wartości są realne. Celem weryfikacji jest zgromadzenie stosownych dokumentów, które mogły być podstawą ustalenia prawidłowości księgowych i porównania wynikających z nich danych z zapisami w księgach rachunkowych, np. przy inwentaryzacji rurociągów przesyłowych cieczy i gazów dokumenty stanowiące dowód nabycia – OT lub PT, a weryfikacja ma na celu ustalenie czy jednostka jest właścicielem środków trwałych w podanej ilości i wartości.

Inwentaryzacja funduszu jednostki powinna np. umożliwić stwierdzenie czy operacje zaksięgowane na tych kontach zostały prawidłowo sklasyfikowane w księgach rachunkowych, co powinno dotyczyć szczególnie zgodności zapisów księgowych dokonanych na tym koncie z dowodami księgowymi na podstawie, których ujęto w księgach rachunkowych zwiększenia i zmniejszenia funduszu, a także poprawność ustalenia sald kont służących do ewidencji poszczególnych składników funduszu i ich agregacji w pozycje prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ - 2013 ROK

Zadania realizowane na podstawie porozumień

Szczegółowej kontroli poddano udzielenie dotacji celowej w 2013 roku na realizację zadania dotyczącego współdziałania w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

W dniu 30 listopada 2013 roku została podjęta uchwała Rady Gminy w Oporowie nr XXIV/96/12 w sprawie współdziałania z Miastem Kutno w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

W dniu 23 lutego 2010 roku zostało podpisane porozumienie pomiędzy Gminą Oporów reprezentowaną przez Stanisława Okonia – Wójta Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika a Miastem Kutno reprezentowanym przez Zbigniewa Burzyńskiego – Prezydenta Miasta przy kontrasygnacie Skarbnika. Przedmiotem porozumienia było powierzenie przez Gminę Oporów Gminie Miasto Kutno wykonania zadania publicznego polegającego na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb ludności Gminy Oporów w zakresie zapewnienia jej mieszkańcom lokalnego transportu zbiorowego. Strony ustaliły, że realizatorem zadań będących przedmiotem porozumienia będzie Miejski Zakład Komunikacyjny w Kutnie, który zabezpieczy w sposób ciągły komunikację zbiorową na terenie Gminy według przebiegów linii i rozkładów jazdy, stanowiących załącznik do porozumienia. Ponadto postanowiono, że finansowy udział Gminy w kosztach realizacji powierzonego zadania będzie ustalany odrębnie w każdym roku budżetowym w wysokości uzgodnionej pomiędzy stronami porozumienia w formie aneksu do porozumienia. Finansowy udział Gminy zostanie ustalony w oparciu o wozokilometry rocznego przebiegu autobusów w ramach określonych przewozów na obszarze Gminy Oporów, wynikające z planowanych tras i rozkładów jazdy. Aneks nr 4 z dnia 13 lutego 2013 roku do ww. porozumienia ustalono wysokość dotacji na realizację przedmiotowego zadania w kwocie 15.000,00 zł. Ponadto ustalono, że kwota 2.500,00 zł stanowiąca równowartość dwóch rat za miesiące styczeń i luty 2013 roku w wysokości 1.250,00 zł każda, przekazana zostanie w terminie do dnia 28 lutego 2013 roku. Natomiast kwota 12.500,00 zł przekazana zostanie w 10 równych ratach po 1.250,00 zł każda począwszy od miesiąca marca do grudnia 2013 roku, w terminach do 10 dnia każdego miesiąca. Niniejszy aneks obowiązuje od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku.

Zastrzeżenia kontrolujących budzi brak w porozumieniu zapisów dotyczących terminu i sposobu rozliczenia udzielonej dotacji. Zgodnie z art. 250 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.) zarząd jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych zawiera umowę, która określa w szczególności termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej.

W uchwale nr XXVI/113/13 z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Oporów na 2013 rok na przedmiotowy cel zabezpieczono środki w kwocie 15.000,00 zł.

Środki finansowe Gmina Oporów przekazała w następujących terminach:

- 2.500,00 zł przekazano w dniu 28 lutego 2013 roku (WB 42/2013);
- 1.250,00 zł przekazano **w dniu 20 marca 2013 roku** (WB 56/2013) – **transza przekazana po terminie;**
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 10 kwietnia 2013 roku (WB 71/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 10 maja 2013 roku (WB 91/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 5 czerwca 2013 roku (WB 109/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 10 lipca 2013 roku (WB 135/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 9 sierpnia 2013 roku (WB 157/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 10 września 2013 roku (WB 178/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 10 października 2013 roku (WB 200/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 8 listopada 2013 roku (WB 220/2013);
- 1.250,00 zł przekazano w dniu 4 grudnia 2013 roku (WB 237/2013).

Sprawozdanie finansowe z realizacji zadania wraz ze szczegółowym rozliczeniem Urząd Miasta Kutno przedłożył w dniu 20 stycznia 2014 roku. Zgodnie ze sprawozdaniem lokalny transport zbiorowy na terenie Gminy Oporów świadczony był według przebiegów linii i rozkładów jazdy (zgodnie z załącznikiem do porozumienia), natomiast łączne koszty poniesione na przedmiotowy cel wyniosły – 15.000,00 zł.

Pomoc finansowa udzielana innym jednostkom samorządu terytorialnego

Szczegółowej kontroli poddano udzielenie pomocy finansowej (dotacji) w 2014 roku, na dofinansowanie zakupu samochodu służbowego dla potrzeb Komendy Powiatowej Policji w Kutnie.

W dniu 30 kwietnia 2014 roku uchwałą nr XXXVII/162/2014 Rada Gminy Oporów postanowiła o przekazaniu środków finansowych w wysokości 2.500,00 zł Komendzie Wojewódzkiej Policji w Łodzi, na dofinansowanie zakupu samochodu osobowego w wersji oznakowanej (dotacja na wydatki majątkowe).

W dniu 21 maja 2014 roku zawarto porozumienie nr 1/2014 pomiędzy Gminą Oporów reprezentowaną przez Wójta Gminy Roberta Pawlikowskiego a Komendą Wojewódzką Policji w Łodzi reprezentowaną przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Łodzi Dariusza Banachowicza. Gmina Oporów zobowiązała się do przekazania środków finansowych w kwocie 2.500,00 zł na współfinansowanie zakupu samochodu służbowego dla potrzeb Komendy Powiatowej Policji w Kutnie, który będzie wykorzystywany do służb patrolowo – prewencyjnych na terenie obsługiwanym przez Komisariat Policji w Żychlinie. W porozumieniu postanowiono, że uzyskane środki finansowe zostaną wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem w terminie do dnia 28 listopada 2014 roku. Gmina Oporów przekaże środki finansowe na rachunek bankowy Funduszu Wsparcia Policji Komendy Wojewódzkiej w Łodzi w terminie 7 dni od daty dostarczenia wniosku złożonego przez Komendę Wojewódzką Policji w Łodzi na zakup przedmiotu porozumienia. Podstawą rozliczenia będzie specyfikacja poniesionych całkowitych kosztów w tym zakresie wraz z kserokopią dokumentów potwierdzających poniesione wydatki, którą Komenda zobowiązuje się złożyć Gminie Oporów w terminie do dnia 24 grudnia 2014 roku.

Analiza dokumentacji dotyczącej realizacji przedmiotowego porozumienia wykazała, co następuje:

- w dniu 7 lipca 2014 roku Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi przesłała pismo informujące o zawarciu w dniu 13 czerwca 2014 roku umowy zakupu pojazdu;
- poleceniem przelewu z dnia 17 lipca 2014 roku Gmina Oporów przekazała środki dotacji w wysokości 2.500,00 zł na rachunek bankowy Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia Policji KWP w Łodzi;
- zgodnie z zapisami porozumienia zawartego pomiędzy stronami, Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi zobowiązała się do przedłożenia rozliczenia wraz ze specyfikacją poniesionych całkowitych kosztów w zakresie zakupu samochodu - do dnia 24 grudnia 2014 roku.

XI. ROZLICZENIA BUDŻETU Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

1. DOTACJE PRZEKAZYWANE NA RZECZ ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I – WYSOKOŚĆ I RODZAJ - 2013 ROK

Powyższe zagadnienie nie wystąpiło w kontrolowanej jednostce.

2. WPŁATY ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH GMINY - 2013 ROK

Powyższe zagadnienie nie wystąpiło w kontrolowanej jednostce. Nie funkcjonowały zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze.

3. DOTACJE NA RZECZ PUBLICZNYCH SAMODZIELNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ – 2013 ROK

Jednostka nie udzielała dotacji na rzecz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

XII. INNE USTALENIA

W związku z nałożonym na Regionalne Izby Obrachunkowe obowiązkiem kontroli osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego (art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela, Dz. U. nr 97, poz. 674 ze zm.), w Gminie Oporów kontroli poddano zagadnienia związane z poniesionymi wydatkami na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń osiągniętych w 2013 roku.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Oporów sporządzone zostało z datą 15 stycznia 2014 roku i przesłane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 18 stycznia 2014 roku tj. w terminie wynikającym z art. 30a ust. 4 ustawy Karta nauczyciela.

Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Oporów, z uwzględnieniem kwoty różnicy, o której mowa w art. 30 a ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela kształtowała się następująco:

Stopnie awansu zawodowego	Średnie wynagrodzenie 01.01-31.08. 2013 roku	Średn iorocz na liczba etatów w 01.01-31.08. 2013 roku	2 x 3	Średnie wynagrodzenie 01.09-31.12. 2013 roku	Średnior oczna liczba etatów 01.09-31.12. 2013 roku	5 x 6	4 + 7	Wykonane Wydatki na wynagrodzenia w 2013 roku	9 – 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nauczyciel stażysta	2.717,59 x 8 = 21.740,72	1,62	35.219,97	2.717,59 x 4 = 10.870,36	2,36	25.654,05	60.874,02	58.563,15	<u>-2.310,87</u>
nauczyciel	3.016,52 x	2,69	64.915,51	3.016,52 x	3,17	38.249,47	103.164,98	104.330,39	+ 1.165,41

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

kontrakto- wy	8 = 24.132,16			4 = 12.066,08					
nauczyciel miano- wany	3.913,33 x 8 = 31.306,64	16,45	514.994,23	3.913,33 x 4 = 15.653,32	14,09	220.552,28	735.549,51	722.236,48	<u>-13.313,03</u>
Nauczyciel dyplomo- wany	5.000,37 x 8 = 40.002,96	9,49	379.628,09	5.000,37 x 4 20.001,48	9,49	189.814,05	569.442,14	573.078,71	+3.636,57
Ogółem							1.469.030,65	1.458.208,73	-10.821,92

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, sporządzonego w dniu 15 stycznia 2014 roku wykazała, że Gmina Oporów zobowiązana była do wypłacenia jednorazowego dodatku uzupełniającego nauczycielom mianowanym w łącznej wysokości 13.313,03 zł oraz nauczycielom stażystom w wysokości 2.310,87.

*Kserokopia sprawozdania z dnia 15 stycznia 2014 roku z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządową stanowi **akta kontroli strona 217**.*

Kontrolą objęto osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3, co do nauczycieli mianowanych. Wysokość wypłaconych z budżetu Gminy w 2013 roku wynagrodzeń dla nauczycieli mianowanych wyniosła 722.236,48 zł.

Analizie poddano prawidłowość sporządzenia sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele mianowani, dla których kwota różnicy należna do wypłaty wyniosła 13.313,03 zł.

Średniomiesięczne zatrudnienie w 2013 roku dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele mianowani obrazują tabele poniżej:

Zespół Szkół w Szczycie

Lp.	Nr identyfikacyjny	Okres 2013 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres	Okres 2013 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres
			Okres pracujący	Ilość miesięcy w okresie	Godz. pracowane	Pełen etat	I-VIII		Okres pracujący	Ilość miesięcy w okresie	Godz. pracowane	Pełen etat	IX - XII
1	NAUCZYCIEL 1	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
2	NAUCZYCIEL 2	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
3	NAUCZYCIEL 3	I-VIII	7,54	8	18	18	0,94						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

4	NAUCZYCIEL 4	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
5	NAUCZYCIEL 5	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	11,5	18	0,64
6	NAUCZYCIEL 6	I-VIII	8	8	22	22	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
7	NAUCZYCIEL 7	I-VIII	1,77	8	4	18	0,05						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
8	NAUCZYCIEL 8	I-VIII	0	0	0	0	0,00						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
9	NAUCZYCIEL 9	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
10	NAUCZYCIEL 10	I-VIII	0	0	0	0	0,00						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
11	NAUCZYCIEL 11	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
12	NAUCZYCIEL 12	I-VIII	5,93	8	4	18	0,17						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
13	NAUCZYCIEL 13	I-VIII	8	8	1	18	0,06						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
14	NAUCZYCIEL 14	I-VIII	7,77	8	18	18	0,97						
								IX-XII	3,83	4	22	22	0,96
15	NAUCZYCIEL 15	I-VIII	0	0	0	0	0,00						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
ogółem w okresie I - VIII							9,19	Ogółem w okresie IX-XII					7,60
Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem							9,19	Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem					7,60

Zespół Szkół w Oporowie

Lp.	Nr identyfikacyjny	Okres 2013 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres	Okres 2013 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres
			Okres pracujący	Ilość miesięcy w okresie	Godz. pracowane	Pełen etat	I-VIII		Okres pracujący	Ilość miesięcy w okresie	Godz. pracowane	Pełen etat	IX - XII
1	NAUCZYCIEL 1	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
2	NAUCZYCIEL 2	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

3	NAUCZYCIEL 3	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	1	4	18	18	0,25
4	NAUCZYCIEL 4	I-VIII	7,87	8	18	18	0,98						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
5	NAUCZYCIEL 5	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	17,64	18	0,98
6	NAUCZYCIEL 6	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
7	NAUCZYCIEL 7	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	17,64	18	0,98
8	NAUCZYCIEL 8	I-VIII	5,93	8	4	18	0,17						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
9	NAUCZYCIEL 9	I-VIII	8	8	2	18	0,11						
								IX-XII	0	0	0	0	0,00
10	NAUCZYCIEL 10	I-VIII	0	0	0	0	0,00						
								IX-XII	3,43	4	6	18	0,28
ogółem w okresie I - VIII							7,26	Ogółem w okresie IX-XII					6,49
Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem							7,26	Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem					6,49

OGÓŁEM GMINA OPORÓW NAUCZYCIELE MIANOWANI – 2013 ROK

Ogółem w okresie I-VIII	16,45	Ogółem w okresie IX-XII	14,09
Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem	16,45	Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem	14,09

Z powyższych tabeli wynika, że do ustalenia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego - nauczyciel mianowany w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Oporów, przyjęto prawidłowy wskaźnik średniorocznej struktury zatrudnienia. Średnioroczna liczba etatów ustalona dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych dla przedmiotowej grupy nauczycieli wyniosła:

- w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2013 roku – 16,45;
- w okresie od 1 września do 31 grudnia 2013 roku – 14,09.

Analizie poddano prawidłowość wyliczeń jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli mianowanych. Próbie poddano 100% nauczycieli mianowanych zatrudnionych w Zespole Szkół w Oporowie. W wyniku kontroli akt osobowych nauczycieli mianowanych stwierdzono, że w 2013 roku wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Oporów wynagrodzeń dla przedmiotowej grupy nauczycieli ustalona została w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, tj. bez uwzględnienia świadczeń z ZFŚS oraz dodatków specjalnych wymienionych w art. 54 powyższej ustawy (nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego, dodatku tzw. „wiejskiego”).

W oparciu o przedłożone dokumenty źródłowe przedstawione do kontroli (listy płac, akta osobowe oraz dokumentacja potwierdzająca czas pracy), wybranych do kontroli próby nauczycieli mianowanych dokonano ustalenia:

- osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli mianowanych,
- sumy osobistych stawek wszystkich nauczycieli mianowanych w wybranej szkole,

- wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających dla objętej kontrolą placówki, z przeznaczeniem dla nauczycieli mianowanych.

Ustalenie osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz wyznaczenie wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego przy sumie $S_j = 493.922,80$ zł (ustalonej przez kontrolowaną jednostkę), dla nauczycieli mianowanych obrazuje tabela poniżej:

Lp	Nr identyfikacyjny	Okres 2013 rok	A Stawka wynagr. zasadniczego na pełnym etacie	B (kol 5/ kol 6) Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		C (kol 7 / kol 8) okres zatrudnienia		Sj (A*B*C)	Suma roczna	Dj	Wyplacony dodatek uzupełniający	Różnica
				Godz. Przepracowane	Pełen etat	Okres przepracowany	Rok					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
NAUCZYCIELE MIANOWANI ZATRUDNIENI W ZESPOLE SZKÓŁ W OPOROWIE												
1	Nauczyciel 1	I-VIII	2 647,00	18	18	8	12	1 764,67	31 764,00	856,16	856,16	0,00
		IX-XII	2 647,00	18	18	4	12	882,33				
2	Nauczyciel 2	I-VIII	2 647,00	18	18	8	12	1 764,67	31 764,00	856,16	856,16	0,00
		IX-XII	2 647,00	18	18	4	12	882,33				
3	Nauczyciel 3	I-VIII	2 647,00	18	18	8	12	1 764,67	23 823,00	642,12	642,12	0,00
		IX-XII	2 647,00	18	18	1	12	220,58				
4	Nauczyciel 4	I-VIII	2 306,00	18	18	7,87	12	1 512,35	27 372,24	737,78	737,57	-0,21
		IX-XII	2 306,00	18	18	4	12	768,67				
5	Nauczyciel 5	I-VIII	2 647,00	18	18	4	12	1 764,67	31 552,32	850,45	850,74	+0,29
		IX-XII	2 647,00	17,64	18	4	12	864,69				
6		I-VIII	2 647,00	18	18	8	12	1 764,67	31 764,00	856,16	856,16	

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE OPORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	Nauczyciel 6	IX-XII	2 647,00	18	18	4	12	882,33				0,00
7	Nauczyciel 7	I-VIII	2 647,00	18	18	8	12	1 764,67	31 552,32	850,45	849,42	-1,03
		IX-XII	2 647,00	17,64	18	4	12	864,69				
8	Nauczyciel 8	I-VIII	2 647,00	4	18	5,93	12	290,68	3 490,12	94,06	94,06	0,00
		IX-XII	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
9	Nauczyciel 9	I-VIII	2 647,00	2	18	8	12	196,07	2 352,84	63,42	63,42	0,00
		IX-XII	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
10	Nauczyciel 10	I-VIII	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 026,40	81,57	81,65	+0,08
		IX-XII	2 647,00	6	18	3,43	12	252,20				
RAZEM									218 461,24	5 888,33	5 887,46	-0,87

Wyliczenia dodatku uzupełniającego dokonano wg wzoru:

$Dj = 13.313,03 \text{ zł} \times (Sj / : 493.922,80 \text{ zł})$, gdzie:
13.313,03 zł – kwota różnicy dla nauczycieli mianowanych (art. 30a KN),
Sj – osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela,
493.922,80zł – suma osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego (Sj) nauczycieli mianowanych.

(...)³⁵

Na podstawie listy wypłat stwierdzono, że prawidłowo dokonano podziału kwoty na jednorazowe dodatki uzupełniające dla poszczególnych nauczycieli mianowanych, w oparciu o osobistą stawkę wynagrodzenia zasadniczego. Różnice w kwotach dodatku jednorazowego wyliczonego przez kontrolujące a dodatku wypłaconego (od 0,08 zł do 1,03 zł) wynikały z zaokrągleń przyjętych przez program „EURA” Europejskie Centrum Edukacji, w oparciu o który Gmina dokonała naliczeń należnego dodatku uzupełniającego.

Kontrola przeprowadzona na podstawie przedłożonych list wypłat dodatków uzupełniających w poszczególnych placówkach oświatowych Gminy Oporów wykazała, że wypłaty przedmiotowych dodatków dla wszystkich nauczycieli mianowanych kontrolowana jednostka dokonała w dniu 29 stycznia 2014 roku tj. zgodnie z art. 30a ust.3 ustawy – Karta Nauczyciela, który przewiduje wypłatę do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie

³⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie dla okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela.

Odnosnie prowadzenia akt osobowych nauczycieli mianowanych przyjętych do próby, stwierdzono naruszenie zapisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 roku w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. nr 62, poz. 286 ze zm.) w następującym zakresie:

- dokumenty stanowiące akta osobowe pracowników nie były ponumerowane i ułożone chronologicznie;
- akta osobowe zawierały kserokopie dokumentów (dyplomy ukończenia studiów, świadectwa ukończenia studiów podyplomowych, akty mianowania, zaświadczenia o ukończonych kursach) niepotwierdzone za zgodność z oryginałem. Powyższe budzi zastrzeżenia, bowiem uznanie kopii za dokument jest warunkowane poświadczeniem jej zgodności z oryginałem. Poświadczenie to oznacza, że kserokopia zawiera rzeczywistą treść dokumentu oryginalnego.

XIII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli pod pozycją 4/2014.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Robert Pawlikowski – Wójt Gminy
2. Magdalena Leitgeber- Sekretarz Gminy
3. Zuzanna Jolanta Liberadzka - Skarbnik Gminy
4. Zygfryd Chilewski – inspektor
5. Teresa Pałczyńska - inspektor
6. Radosław Janik – Zastępca kierownik USC

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Test dotyczący wewnętrznych procedur kontrolnych*
2. *Informacja Skarbnika Gminy w sprawie zaciągania zobowiązań na pokrycie przejściowego deficytu budżetu*
3. *Informacja Skarbnika Gminy w sprawie zaciągania zobowiązań na wyprzedzające finansowanie*
4. *Informacja Skarbnika Gminy w sprawie udzielania poręczeń i gwarancji*
5. *Informacja Skarbnika Gminy w sprawie emitowania papierów wartościowych*
6. *Informacja Skarbnika Gminy w sprawie posiadania akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego oraz wnoszeniu aportów rzeczowych*
7. *Tabela – planowane i wykonane spłaty rat kredytów i pożyczek oraz odsetek w 2013 roku*
8. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy wraz z kserokopią umowy rachunku rozliczeniowego*
9. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy z dnia 2 października 2014 rok w sprawie depozytów tzw. overnigh*
10. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy z dnia 18 września 2014 roku w sprawie ewidencji na koncie 901 i 902*
11. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w sprawie bilansu jednostki za 2013 rok*
12. *Test do kontroli prawidłowości prowadzenia ewidencji operacji gospodarczych i finansowych na koncie 201*

13. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy z dnia 21 października 2014 roku wraz z wydrukiem z ewidencji w zakresie poniesionych wydatków w 60014 z 4300, 600616 § 4300, kserokopią wpływu na konto bankowe jednostki kwoty 2.400,00 zł, kserokopia porozumienia zawartego pomiędzy Gminą a Powiatem Kutnowskim, pisma Wójta Gminy do Starostwa Powiatowego z dnia 21 marca 2014 roku, faktury nr 1/2014 z dnia 5 lutego 2014 roku, karty drogowej nr 1/14
14. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w sprawie przekroczenia wraz wydrukiem z poniesionych wydatków w § 4210, § 4270, § 4300, § 4430
15. Informacja Skarbnika Gminy w sprawie wykazu oprogramowania stosowanego do wymiaru i księgowości podatków
16. Testy kontrolne - podatek od nieruchomości
17. Tabele nr 1 i 2 – zakres czynności windykacyjnych w podatku od nieruchomości i w podatku od środków transportowych
18. Wyjaśnienie w sprawie zwolnienia z podatku VAT od sprzedaży nieruchomości zabudowanej położonej w obrębie Stanisławów, nr 98/2 o pow. 0,14 ha
19. Tabela - terminowość i wysokość wpłat opłat za użytkowanie wieczyste oraz podejmowanie czynności windykacyjnych
20. Informacja inspektora Teresy Pałczyńskiej w zakresie oddawania nieruchomości w użytkowanie wieczyste, użytkowanie i trwałe zarząd
21. Tabela - terminowość, wysokość wpłat z tytułu dochodów za najem lokali mieszkalnych
22. Tabela - terminowość i wysokość wpłat czynszu i podejmowanie czynności windykacyjnych w stosunku do umów dzierżawy gruntów
23. Wyjaśnienie Wójta Gminy z dnia 15 października 2014 roku
24. Informacja inspektora ds. wojskowych, gospodarki gruntami, oświaty i kultury z dnia 6 października 2014 roku
25. Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2013 – I półrocze 2014
26. Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej w sprawie niewłaściwego ustalenia wartości szacunkowej zamówienia
27. Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej w sprawie nie złożenia podpisów przez członków komisji w protokole postępowania
28. Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „1. Przebudowa drogi gminnej nr 102355E – odcinek Kurów-Świechów; 2A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E – Oporów-Kurów; 2B. Przebudowa dróg lokalnych w centrum Oporowa – działki ewidencyjne o numerach 81/3, 82/2, 84 oraz części działek ewidencyjnych nr 55 i nr 78 – obręb Oporów”
29. Wystąpienie inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 25 września 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki
30. Wyjaśnienie Roberta Pawlikowskiego Wójta Gminy Oporów z dnia 26 września 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki
31. Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „Przebudowa drogi gminnej nr 102357E - Pobórz - Skarżynek”
32. Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego inspektora ds. budownictwa i gospodarki komunalnej w sprawie niewłaściwego ustalenia wartości szacunkowej zamówienia
33. Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „1. Przebudowa fragmentów dróg gminnych o nr 102361E i 102362E. 2. Przebudowa części drogi wewnętrznej – lokalnej Świechów Wieś – Janów”
34. Wystąpienie inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 1 października 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki

35. Wyjaśnienie Roberta Pawlikowskiego Wójta Gminy Oporów z dnia 1 października 2014 roku w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki
36. Wyjaśnienie Zygryda Chilewskiego w sprawie nie zamieszczenia w terminie ogłoszenia o udzieleniu zamówienia
37. Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego „1. Przebudowa części drogi gminnej nr 102370E Kamienna – Gołędzkie – odcinek przez wieś Kamienna. 2. Przebudowa części drogi gminnej nr 102351E Pobórz – granica woj. mazowieckiego – (Swoboda Trębska). 3. Przebudowa części drogi gminnej nr 102371E Oporów – Kurów. 4. Przebudowa części drogi gminnej nr 102152E (Złotniki) – gr. Gminy Krzyżanów – Szczyt. 5A. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek przez wieś Skórzewa. 5B. Przebudowa części drogi gminnej nr 102373E Rejmontów – Kurów – odcinek Skórzewa – Muchnow. 6. Przebudowa części drogi gminnej nr 102360 Stanisławów – Anin – odcinek przez wieś Stanisławów”
38. Informacja w sprawie likwidacji sprzętu komputerowego
39. Informacja Komisji likwidacyjnej z dnia 17 października 2014 roku
40. Testy kontrolne z zakresu ewidencji majątku
41. Protokół z kontroli kasy
42. Akta kontroli

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 5 grudnia 2014 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Oporowie.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Wanda Jeziorska)

.....
(Wioletta Zubowicz)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....
(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)